

Подигање на јавната свест и едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи: упатство

Funded by

СОДРЖИНА

Кратенки и акроними	04
Речник на термини	06

1. Вовед 08

Зошто е потребно ова упатство?	08
Основни информации: публикации	10
Како е подготвен овој прирачник?	11
Содржина на прирачникот	12

2. Планирање: Прашања кои треба да се постават 15

Зошто иницијативата е толку важна?	15
За кого е наменета оваа иницијатива?	18
Од што може да се состои иницијативата	19
Со кого треба да работиме?	20
Кога и каде иницијативата е соодветна?	24
На кој начин ќе и пристапиме на иницијативата?	26
Кои алатки треба да ги користиме?	27
Што друго треба да имаме во предвид?	28

3. Четири клучни пристапи 30

Кампањи	30
Партиципативно учење	34
Неформална едукација	38
Формални интервенции во училиштата	41

4. Принципи на ефективна имплементација 48

Принцип 1: Доследност и стандардни пораки	48
Принцип 2: Легитимност и кредибилитет	51
Принцип 3: Опсег	53
Принцип 4: Одржливост	55

5. Алатки **56**

Публикации	56
Наставни програми, модули и презентации	60
Е-учење	63
Изведби и уметнички претстави	66
Игри и натпревари	67
Аудио и видео материјали	69
Интернет ресурси	74
Социјални медиуми	76
Телекомуникации	78
Комбинирани алатки	80

6. Обезбедување квалитет **81**

Добро изработени пораки	81
Слики кои многу кажуваат	82
Сочувствителен тон	83
Адаптирана, локализирана содржина	84

7. Менаџирање на знаења **87**

Мониторинг и евалуација	87
Споделување знаења	89
Градење капацитети	92

Користена литература **95**

Анекси **101**

Кратенки и акроними

МКЗ	Менаџирање на катастрофи во заедницата	CBDM	Community-based disaster management
ЗГППЗ	Здравствена грижа и прва помош во заедницата	CBHFA	Community-based health and first aid
НРК	Намалување на ризици од катастрофи	DRR	Disaster risk reduction
МФЦКЦП	Меѓународна Федерација на друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина	IFRC	International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies
МСНР	Меѓународна Стратегија за Намалување на Ризици	ISDR	International Strategy for Disaster Reduction
НВО	Невладини организации	NGO	Non-governmental organization
МСНРОН	Меѓународна Стратегија за Намалување на Ризици на Обединети Нации	UNISDR	United Nations International Strategy for Disaster Reduction
УНДП	Развоен Програм на Обединетите Нации	UNDP	United Nations Development Programme
ПРК	Процена на Ранливост и капацитети	VCA	Vulnerability and capacity assessment

Подигање на јавна свест и едукација на јавност за намалување на тизици од катастрофи – Упатство

Стратегијата 2020 ја изразува колективната решеност на Меѓународната Федерација на друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина да се продолжи понатаму во справување со главните предизвици со кои ќе се соочува човештвото во следната деценија.

Информирана за потребите и ранливостите на заедниците со кои работи, како и основните права и слободи на кои сите имаат право, оваа стратегија има за цел да излезе во пресрет на сите оние луѓе кои очекуваат од Црвениот крст/Црвената полумесечина да изгради похуман, подостоинствен и помирен свет.

Во следните десет години колективното внимание на Меѓународната Федерација на друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина ќе биде насочено на реализација на следниве стратешки цели:

- Спасување животи, заштита на имотот и зајакнување на активности за опоравување од катастрофи и кризни состојби.
- Обезбедување на здрав и безбеден живот.
- Промовирање на социјална вклученост и култура на ненасилство и мир.

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ

Катастрофа	Сериозно нарушување на функционирањето на заедницата или општеството што резултира со големи човечки, материјални, економски загуби или последици на животната средина кои што ја надминуваат можноста на погодената заедница или општество да се справи со оваа состојба со свои сопствени ресурси.
Намалување на ризик од катастрофа	Концепт и вежбање на намалување на ризици од катастрофи преку систематски напори за анализирање и менаџирање на вообичаени фактори на катастрофи, вклучително преку намалување на изложеност на опасности, намалена ранливост на луѓе и имот, паметно управување со земјиштето и животната средина, и подобрување на подготвеноста преку организација на соодветни настани за обука.
Опасност	Опасна појава, материја, човечка активност или состојба која може да предизвика губење живот, повреда или друго влијание по здравјето, имотот, губење на стока, нефункционирање на служби и услуги, нарушување на социјална и економска состојба и оштетување на животната околина.
Ублажување на состојба	Намалување или ограничување на несаканите влијанија на опасноста и поврзаните катастрофи.
Подготвеност	Знаења и капацитети подготвени од страна на владите, професионалните организации за одговор и опоравување при катастрофи, и на заедниците и поединците, ефективно да предвидат и да одговорат и да се опорават од веројатни, неизбежни или тековни опасни настани или состојби.
Превенција	Активности за избегнување на несаканите влијанија од опасностите предизвикани од различни видови на катастрофи.

Подигање на јавна свест	Степенот на јавно знаење за ризици од катастрофи, факторите кои доведуваат до катастрофи и акциите кои може да се преземат, индивидуално и колективно, за да се намали изложеноста и ранливоста на опасности.
Отпорност	Способноста на системот, заедницата или општеството кое е изложено на опасност да се справи, да ги апсорбира влијанијата, да се адаптира и да се опорави од ефектите на опасноста на навремен и ефикасен начин, вклучително и преку заштита и обновување на суштинските основни структури и функции.
Ризик	Веројатноста одреден настан да се случи и негативните последици од тој настан.
Ранливост	Карактеристиките и околностите во одредена заедница, систем или средство што ги чинат подложни на штетните ефекти на опасноста.

Вовед

Црвениот крст и Црвената полумесечина имаат долга традиција во едуцирање на заедниците за ризиците од катастрофи, зголемување на безбедноста и упорноста преку кампањи, неформална едукација, партиципативно учење и формални интервенции во училиштата. Националните друштва имаат изготвено широк спектар на алатки за поддршка на овие активности. Во едно истражување спроведено во периодот од 2005 до 2008 година откриено е дека 50 од 82 национални друштва имаат спроведено структурирани едукативни активности за подигање на свест и намалување на ризици од катастрофи, од кои 38% се поврзани со децата и училиштата.

Ова упатство е дизајнирано за да им помогне на националните друштва да планираат и подготвуваат активности за подигање на свест и едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи. Документот е подготвен во рамките на имплементацијата на *стратегијата 2020* на Меѓународната Федерација на друштвата на Црвен крст и Црвена полумесечина и *Рамката за безбедност и зајакнување на отпорноста во заедниците при ризици од катастрофи*, и има за цел да обезбеди поддршка на имплементацијата на *Рамката за акција од Хјого* – глобална рамка за намалување на ризици од катастрофи за период од 2005-2015 – преку обезбедување на специфични оперативни насоки за промовирање на намалување на ризици од катастрофи. Упатството има за цел да обезбедува насоки за планирање на подигање на свест и едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи со цел да се обезбедат по успешни резултати. Во блиска иднина очекуваме да се подготват и стандардизирани и хармонизирани пораки со технички упатства за имплементација на овој документ.

Зошто е потребно ова упатство?

Во моментот се обрнува посебно внимание на активности за подигање на свест и едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи. Акцентот се става на 4 главни области:

- **Јавно здравје** – оваа област се појавува како прва со цел храбро да се покаже дека однесувањето на луѓето може да се смени и да се искоренат болестите. Постојат многу примери за успешни напори каде едукацијата на јавноста придонела за драматични промени во однос на однесувањето на луѓето, како на пример: водата за пиење, хидрација, миене раце, безбедност во сообраќајот, спречување на ширење на болести преку водата и воздухот, подобрување на медикаментите, престанување на пушење, лекување на туберкулоза и носење на безбедносни појаси.

- **Заштита на животната средина** – активистите промовираат подигање на свест во однос на влијанието на активностите на луѓето на животната средина. Како резултат на тоа постојат се повеќе активности и напори на луѓето на ниво на семејство и во заедницата насочени кон заштита на животната средина. Едукацијата исто така влијае на подобрување на регулативите за заштита од опасни материји, безбедни и обновливи енергии, рециклирање и зачувување на водата.
- **Наука за земјата и геологија** – научниците за земјата и геолозите започнаа да споделуваат знаења во однос на механизми за природни опасности во 1970-те, што доведе до значително подигање на свеста за заштита од природни катастрофи преку подобра агенда како придонес на науката и географијата.
- **Меѓународно Движење на Црвен крст и Црвена полумесечина** – многу децении, Движењето игра активна улога во унапредувањето на јавната едукација со акцент на првата помош и подобрување на механизмите за подготвеност и дејствување на заедниците и семејствата при итни состојби. Уште во 1966-та година Црвената полумесечина на Бангладеш, со поддршка на Шведскиот Црвен крст, ги едуцира заедниците за подготовка на систем за рано предупредување за заштита од циклони. Овие активности значително напреднаа за време на Меѓународната Декада за Намалување на Ризици од Катастрофи, за време на 1990-те.

За Движењето, публикацијата *Подобро Превенција отколку Лечење – Извештај за катастрофи предизвикани од човекот и природни катастрофи во Третиот Свет* издадена во 1984 година, покажува дека ограничените апели за катастрофи и медиумските извештаи погрешно им даваат импресии на јавноста дека катастрофите се неизбежни. Овие пораки ја затскриваат поважната порака: дека има “значителни елементи кои се дело на човекот во сите видови на катастрофи”, и дека многу е важно ова да се разбере со цел да се делува на коренските причини со цел тие да се спречат.

Документот продолжува понатаму: “Откако ќе се разберат овие основни работи, потребно е понатамошно подигање на свеста во однос на потребните различни опции кои треба да се преземат за спречување на катастрофите. Обуката во однос на подигање на еколошката свест е уште една важна работа, но исто така е многу важно подобро да се разберат луѓето и човековото однесување.

Сето ова укажува на потребата за зголемување на фокусот на подигање на свеста на јавноста, и обезбедување на едукација, за да се намали ризикот од катастрофи. Овој прирачник ќе им помогне на вработените и волонтерите во подобро планирање на стратегии, програми и активности за подигање на свеста и едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи.

Неодамна во Приоритетот 3 од Рамката за Акција од Хјого е дефинирано следново: *Да се користи знаењето, иновациите и едукацијата за градење на култура на безбедност и отпорност на сите нивоа*, и ова да се применува од практичарите на теренот на полето на обезбедување на развој на поддршка и хуманитарен одговор.

Овој прирачник има за цел да им помогне на националните друштва да го исполнат овој приоритет со тоа што ги претставува сите информации кои им се потребни собрани на едно место.

Основни информации: публикации

Движењето се обидува да ја претстави својата визија преку одреден број на документи меѓу кои е и оваа публикација.

Во визијата на Меѓународната Федерација во стратегијата 2020 стои дека Движењето планира да ја инкорпорира својата работа во насока на намалување на ризици од катастрофи, промовирање на подобро здравје и заштита од климатските промени преку глобалните напори за градење на безбедни и отпорни заедници. Во меѓувреме, рамката за безбедност во заедницата и зајакнување на отпорноста при ризици од катастрофи ги дефинира клучните елементи за имплементирање на хуманитарен одговор, активности за ублажување на последиците од катастрофи, активности за превенција и адаптација и секторско програмирање.

Овој прирачник прави суштински исчекор кон имплементирање на визијата утврдена во стратегија 2020 со тоа што се утврдуваат заеднички пристапи, потребни алатки и насоки и стандардни пораки кои ја надминуваат националната рамка и контекст.

Стратегијата 2020 кажува дека е потребно “Да се направи повеќе, да се направи подобро, да се стигне подалеку”, со 3 стратешки цели:

- Спасување животи, заштита на имотот и зајакнување на активности за опоравување од катастрофи и кризи состојби.
- Обезбедување на здрав и безбеден живот.
- Промовирање на социјална вклученост и култура на ненасилство и мир.

Намалувањето на ризици од катастрофи е експлицитно важна задача на мандатот на Движењето на глобално ниво. Оваа визија придонесува за одржлив развој и зајакнување на отпорноста на заедниците, промовирање на подобро здравје, намалување на ризици од катастрофи и заштита од климатски промени.

Во 2009 година движењето ја подготви *Рамката за безбедност и зајакнување на отпорноста во заедниците при ризици од катастрофи*. Оваа рамка претставува основа за сите програми, проекти и интервенции

на Црвениот крст/Црвена полумесечина дизајнирани да придонесат во градење на безбедни и отпорни заедници. Клучните елементи на оваа рамка се:

- Хуманитарен одговор врз база на детектирани ризици
- Активности за ублажување, превенција и адаптација врз база на специфичниот контекст на земјата
- Програмирање базирано на потребите на различни сектори

Адвокативноста, едукацијата и подигањето на свеста се вкрстени компоненти кои треба да ги имаат во предвид сите чинители во процесот. Клучните столбови на кои тие се потпираат во националниот контекст се: постоење на заеднички пристап, алатки и упатства и стандардни пораки.

Глобалниот контекст за намалување на ризици од катастрофи е заснован врз база на рамката за акција од Хјого, која беше усвоена од 168 држави во 2005-та година. Приоритетот број 3 од оваа рамка која се состои од 5 точки е “да се искористи знаењето, иновациите и едукацијата за градење на култура на безбедност и отпорност на сите нивоа”. Како партнер на Меѓународната Стратегија за Намалување на Катастрофи на Обединетите Нации, Движењето има за цел неговите напори да се во правец на обезбедување поддршка на пошироката заедница односно на обезбедување поддршка на хуманитарните и развојни организации, како и на чинителите од јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор кои работат на реализација на овие цели.

Како е подготвен овој прирачник?

За подготовката на овој прирачник, Меѓународната Федерација на Друштвата на Црвен крст и Црвена полумесечина спроведе опсежна студија со цел да се проучат пристапите и стратегиите кои се веќе во употреба во доменот на јавната едукација и намалувањето на катастрофите во рамки на Движењето. Тука подразбираме:

- Спроведување на сеопфатна студија, односно проучување на преку 150 документи.
- Истражување на повеќе од 150 веб страни.
- Интервјуирање на 50 вработени од националните друштва од целиот свет.

Овие наоди се презентирани во документот пропратени со упатства кои произлегуваат од истражувањето за ризиците во доменот на комуникации, социјален маркетинг и едукација на јавноста за промените во однесувањето.

Подоле се претставени клучните документи на Меѓународната Федерација во кои се интегрирани аспекти на овој прирачник во поширокиот контекст

на активностите на Меѓународната Федерација во сферата на намалување на ризици од катастрофи.

Клучни референтни документи на Меѓународната Федерација:

- Стратегија 2020
- Рамка за безбедност и отпорност на заедниците од аспект на намалување на ризици од катастрофи
- Практично упатство за адвокативност и намалување на ризици од катастрофи
- Рамка за план/програм за намалување на ризици од катастрофи
- Како Црвениот крст ги намалува ризиците
- Комуникации во итни состојби
- Превенција наместо лекување

Содржина на прирачникот

Со цел да се има влијание во однос на намалување на ризиците од катастрофи, на национално или локално ниво, потребно е да постои систематски пристап со заложби и активности како што се опишани во *упатството за здравствена грижа и прва помош во заедницата*. Овој прирачник треба да служи како помош за лицата кои планираат активности за подигање на свест и едукација на јавноста во однос на ризици од катастрофи.

Прирачникот синтетизира повеќе пристапи кои се преземаат во движењето со цел да се обезбеди преглед во однос на тоа што функционира а што не поткрепено со докази од истражување онаму каде што биле достапни. На овој начин им се помага на националните друштва да направат добар избор во однос на нај соодветните пристапи и да ги користат постојните ресурси за да креираат систем кој е ефективен и ефикасен. Тука се претставени пристапи и алатки за подигање на свест на јавноста во доменот на намалување на ризици од катастрофи кои се користат од националните друштва. Тука се претставени и наоди од истражување за ризици при комуникации и јавна едукација за промена во однесување како и откритијата на разни практичари при примената на истите.

Прирачникот се фокусира на 4 главни пристапи:

- Кампањи

- Партиципативно учење
- Неформална едукација
- Формални интервенции кои се спроведуваат во училиштата

Во прирачникот се разгледуваат алатки за имплементација на овие пристапи, како и публикации, наставни програми, модули и презентации, електронско учење, изведби и културни дела, игри и натпревари, аудио и видео материјали, веб страни и активности, и социјални медиуми и телекомуникации.

Прирачникот исто така објаснува како да се обезбеди овие алатки да бидат од висок квалитет, со добри фотографии и добро изработени пораки, адаптирани и докажани на локалните состојби. Исто така во прирачникот се презентираат и принципите кои се потребни за нивна примена: легитимност и кредибилитет, доследност и стандардни пораки и одржливост.

Преку голем број на примери во прирачникот се презентираат искуства, пристапи и алатки од различни региони на светот. На тој начин читателот има можност поблиску да се запознае со одредени примери и директно да стапи во контакт со тимовите кои ги спровеле овие активности, доколку за тоа има потреба. Примерите не се класифицирани во однос на остварените резултати затоа што читателите можат многу да научат од искуства кои се сметаат за многу успешни како и оние кои не успеале целосно да ги исполнат очекувањата.

Во последното поглавје во однос на менаџирање на знаење се претставени мониторингот и евалуацијата, споделувањето на знаење и надградба на капацитети – а сите тие играат значајна улога во дизајнирањето и имплементацијата на добри стратегии.

Програмите за подигање на свест и едукација може скромно да се започнат и да бидат скроени според потребите на специфична популација, постојните ризици, и целните групи. Овие принципи може да се интегрираат во речиси сите постојни иницијативи, без разлика каде и кога се случуваат. Тие може да се искористат за поткрепа на мобилизирање на волонтери и врсничка комуникација.

За таа цел потребни ви се силни и унифицирани пораки за намалување на катастрофи и јасни и таргетирани информации, едукација и комуникациски материјали. Во текот на целиот прирачник во квадрати ќе најдете различни информации, табели, прикази, чекор по чекор упатства и практични примери наменети за практично прикажување на теоријата кои ќе ви помогнат наученото да го примените во вашата ситуација.

Поединечно резиме на поглавјата

1. Вовед

Ова поглавје објаснува зошто е потребен овој прирачник и ги набројува ресурсите во одредена области и ви објаснува како се подготвени и кои се клучните содржини.

2. Планирање: прашања кои треба да се постават

Ова поглавје дава одговор на прашањата како на пример, зошто?, кој?, што?, со кого?, каде и кога?, како?, со кои алатки?, и што друго?. Ги идентификува подигањето на свеста и едукацијата на јавноста како специфично планирани интервенции и за интегрирање во постојните активности.

3. Четири клучни пристапи

Ова поглавје објаснува како да се спроведат секој од четирите главни пристапи – **кампањи, партиципативно учење, неформална едукација и формално учење во училиште**. Тука се прикажани широк спектар на апликации и методи, кои обезбедуваат идеи и насоки за стратешко планирање.

4. Принципи за ефективна имплементација

Ова поглавје ги претставува принципите на кои почива стратешката рамка и пристапите: легитимност и кредибилитет, доследност, опсег и одржливост. Стратегиите и идеите кои се земаат во предвид може да се одмерат согласно со овие принципи за време на процесот на планирање.

5. Алатки

Ова поглавје опишува широк спектар на алатки кои се користат за имплементација на овие пристапи, како што се публикации, игри и натпревари, и социјални медиуми, и ги објаснува предностите и недостатоците на секој од нив.

6. Обезбедување квалитет

Во ова поглавје се претставени клучните прашања кои треба да се земат во предвид со цел да се осигури иницијативите да бидат со висок квалитет, да се фокусираат на добро изработени пораки, моќни ликови, да бидат со смирен тон и да се адаптирани на локалниот контекст.

7. Менаџирање на знаења

Во ова поглавје се претставени некои од предизвиците кои се однесуваат на менаџирањето на знаења. Се обезбедуваат одредени

првични насоки за дизајнирање на идни интервенции со цел да се подобрат постојните процеси, мониторинг и евалуација, споделување на знаење и надградба на капацитети.

2 Планирање: Прашања кои треба да се постават

Првиот чекор во подготовката на активности за подигање на свест или едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи е да се формира мал, посветен и креативен тим за подготовка на план за акција. Без разлика дали почнувате на национално, регионално или локално ниво ова упатство ќе ви помогне да ги инволвирате другите и да подготвите силен и ефективен план кој ќе ја зголеми довербата и заложбата на организацијата.

Овој процес го следи фамилијарниот циклус промовиран во програмот за развој во целото движење. Во случајот на подигањето на јавната свест или едукација за намалување на ризици од катастрофи, добар начин за започнување е да се постават следниве прашања и да се разгледаат добиените одговори.

Зошто иницијативата е толку важна?

Движењето препознава дека самиот одговор не е доволен за да се задоволат се поголемите потреби кои произлегуваат од опасностите и нивните влијанија врз пошироката популација. Тука треба да се има во предвид обврската за споделување на знаења која може да помогне во идентификувањата на опасности и ризици, преземање на акции за градење на безбедност и отпорност, и намалување на влијанијата од идни опасности. Заедниците и поединците обично можат – и сакаат – да бидат партнери во овој процес.

Подигањето на свест и едукацијата на јавноста за намалување на ризици од катастрофи може да ги зајакнат нормалните луѓе било каде во светот во однос на нивното учество за намалување на идни можни страдања предизвикани од опасности и катастрофи.

Прирачникот за одговор и планирање при катастрофи од Меѓународната Федерација објавен во 2007-та година, обезбедува детални насоки како да се анализираат ризиците вклучително и опасностите, ранливите состојби и капацитети. Иако е голем предизвик да се биде селективен, ние треба да се фокусираме на оние ризици кои се најверојатни односно кои можат да се случат, како и ризиците кои имаат најголемо влијание врз голем број на луѓе. Во некои случаи одредени мали ризици кои постојано се случуваат исто така може да резултираат со сериозни негативни последици.

Во некои случаи одредени хронични прашања како на пример нечиста вода или лошите санитарни состојби, се клучните прашања за кои треба да се изнајде решение. Денеска, повеќе од половина од светското население живее во урбаните средини, и тие се суштината на економскиот и политичкиот живот, па затоа треба да бидеме подготвени систематски да ги адресираме овие ризици во урбан контекст. Комплексните итни состојби исто така може да имаат влијание во однос на приоритетноста на ризиците, за што е потребно преземање на систематски пристапи. Во продолжение, во приказ 1 претставен ви е пример на приоритетизирање на активности за подигање на свест и едукација на јавноста. За таа цел, разгледајте ги секое од опасностите набројани во квадратот подоле во однос на нивната релативна веројатност на случување и можни последици. Потоа вметнете ја секоја од опасностите која е релевантна во вашиот контекст во соодветниот квадрат во матрицата за ризици.

Примери на опасности

- Земјотрес
- Поплава
- Пожар
- Топлотен удар
- Суша
- Торнадо
- Гром
- Вулкан
- Пандемија или епидемија, како на пример ХИВ/СИДА
- Испуштање на опасни материи
- Зимска бура или поледица
- Екстреман студ
- Лавина
- Лизгање на земјиште
- Течење на отпаден материјал
- Ураган, циклон или тајфун
- Транспортна несреќа
- Сообраќајна несреќа
- Граѓански немири или конфликти
- Тероризам или насилство
- Недостаток на храна
- Недостаток на струја
- Недостаток на вода
- Нечиста вода или лоши санитарни услови

Покрај секоја опасност, можеби ќе сакате да вметнете бројка во однос на луѓе кои би биле погодени на одредено ниво (на пример, со смрт, повреда или губење на покрив над главата, имот или заедница). Имајте ја во предвид класичната дефиниција за катастрофа која гласи: “Сериозно нарушување на функционирањето на заедницата или општеството што резултира со големи човечки, материјални, економски загуби или последици на животната средина кои што ја надминуваат можноста на погодената заедница или општество да се справи со оваа состојба со свои сопствени ресурси”.

Работите кои што се во розовите и црвени квадрати треба да се адресираат и решат како најприоритетни.

Приказ 1: Матрица на ризици

Покриеност на географска област

Веројатност	Висок	Пример: <ul style="list-style-type: none"> • Сообраќајна несреќи 	Пример: Сообраќајна несреќи	Примери: <ul style="list-style-type: none"> • Земјотреси во урбано окружување • Пожари по земјотреси • Пушење цигари
	Среден	Примери: <ul style="list-style-type: none"> • Транспортна несреќа • Недостаток на струја 	<ul style="list-style-type: none"> • Примери: • Големо зимско невреме • Топлотен удар 	Примери: <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток на вода • Поплави во урбани средини
	Низок		Пример: <ul style="list-style-type: none"> • Торнадо 	
		Ниско	Средно	Високо
Влијание				

Од внесените примери во матрицата на ризици прикажана погоре, може да видиме дека земјотресите, пожарите после земјотрес или пушењето на цигари се трите клучни области каде треба да се насочи вниманието.

За кого е наменета оваа иницијатива?

Целната публика за подигање на свест и едукација на јавност е насочена за многу категории. Пред се клучната категорија се луѓето кои треба да преземат активности и да посветат внимание во однос на обезбедување на побезбедно и поотпорно опкружување. Тука пред се мислиме на вработените и волонтерите на Црвен крст.

Веднаш потоа следува категоријата на луѓе кои размислуваат за делување но потребни им се дополнителни информации и поголема доверба со цел да преземат соодветни активности. Следна категорија се луѓето кои имаат слушнато за вашите активности и почнуваат да размислуваат за ова прашање. Потоа следува поголема група на луѓе која покажува отпор кон преземање активности. Луѓето во оваа категорија се помалку свесни за ова прашање но сепак немаат намера нешто да преземат околу тоа. Честопати тие се нарекуваат “фаталисти”.

На крај, има уште многу луѓе кои воопшто не слушнале за овие ризици, ниту пак размислувале што да направат околу нив. Едукацијата на јавноста и подигањето на свеста треба да посветат посебно внимание на оваа категорија на луѓе, со цел да станат активен дел од културата на безбедност.

Во принцип може да се каже дека не постои една “општа јавност”. Наместо тоа има различни категории на публики и на сите нив посебно влијаат широк спектар на социјални и културни динамики и ранливости. Уште многу рано во процесот на планирање, важно е да одлучите кој од разните сегменти на јавниот пазар ќе ги опфатите со вашата иницијатива. Дури и оние пристапи кои имаат за цел да опфатат поширока публика, треба да се фокусираат на постеснат круг на сегменти на пазарот.

Упатство чекор по чекор: запознавање со пазарните сегменти

Чекор 1: Набројте ги сите различни целни групи на кои може да се сетите, и исто така набројте и под-категории. На пример, земете ги во предвид:

- Географска локација (урбани населби, села, оддалечени области, предградија)
- Родова застапеност
- Возраст

- Ниво на образование
- Јазик и етничка група
- Вид на работно место

Внесете ги и луѓето со хендикеп, мигранти, раселени лица или бездомници, неписмени луѓе, деца на улица, малолетници кои работат и идентификувајте ги посебните начини како да се стигне до овие маргинализирани делови од вашата целна публика.

Чекор 2: Набројте ги видовите на организации, асоцијации и групи во кои што членуваат луѓето. Тука се подразбираат и месни организации, работни организации, училишта, места за молење, професионални асоцијации, клубови и тимови, локални банди, итн.

Чекор 3: Видете на кој начин луѓето комуницираат во рамките на сопствените социјални мрежи. Дискутирајте и набројте ги можностите и пречките во однос на секоја од нив. Овие податоци ќе ви помогнат подоцна да изберете соодветни пристапи и алатки кои содејствуваат на различните сегменти на вашата целна публика.

Од што може да се состои иницијативата

Подигањето на свеста и едукацијата на јавноста за намалување на ризици од катастрофи има за цел да го искористи достапното човечко знаење и да се пренесе до локалните средини со цел да се намалат ризиците од катастрофи. Тие имаат за цел да ги мобилизираат луѓето преку јасни пораки, поддржани со детални информации.

Свесноста за опасностите сама по себе не води директно луѓето да усвојуваат мерки за намалување на ризици. Истражувачите откриле дека луѓето преземаат акции само кога:

- Знаат кои специфични акции може да се преземат за намалување на нивните ризици.
- Убедени се дека овие активности ќе бидат ефективни.
- Веруваат во своите способности да ги спроведат потребните задачи.

Наодите во истражувањата може значително да помогнат во дизајнирањето во успешна едукација на јавноста. На пример, следниве факти се потврдени:

- Луѓето треба да се стимулираат да бараат информации.

- Луѓето бараат консензус и сакаат валидирање на информациите од повеќе извори (на пример, од пријатели, стручни лица, власти, почитувани лидери во заедницата, радио, телевизија и веб страни) пред да преземат одредени дејства.
- Луѓето се спремни да направат нешто што сметаат дека е исправно и го прават другите (тоа значи дека е важно вниманието да се фокусира на сите позитивни и локални примери: негативните закани не се многу од помош).
- Лекциите кои најдобро се паметат се учат од приказни кои се едноставни, неочекувани, конкретни, веродостојни и емотивни.
- Постепениот процес на менување на однесувањето се движи од обмислување на идеја до планирање, акција и на крај континуитет.

Најдобро е да се започне со лесни мали работи кои ќе направат позитивна промена, за да им се помогне на луѓето да искусат, документираат и споделат одреден успех. Многу е важно да се преземат одредени физички и еколошки мерки кои намалуваат одреден ризик – на пример, прицврстување на намештајот за да не се мрда при земјотреси, или чистење на одводни канали за спречување на поплави.

Слично на тоа, првата помош не може многу да помогне ако не се отворени здравствените центри за обезбедување на примарна здравствена заштита, затоа што не успеале да преземат мерки за физичко намалување на ризици како резултат на силни ветрови и потреси на земја.

Луѓето кои се изложени на ризик од поплави, ветер и земјотрес, треба да научат основни работи во однос на градби кои се отпорни на катастрофи. Ако мерките за ублажување наложуваат експертиза која не е достапна тогаш е право време таа да се обезбеди.

Директното скокање од подигање на свест од опасности кон вештини за одговор и подготвеност при катастрофи може да укажува дека катастрофите се неизбежни, и дека единственото нешто што може да го направат луѓето е да реагираат откако катастрофите ќе се случат. Ова води кон фаталистичко однесување.

Со кого треба да работиме?

Партнерствата се многу важни за остварување успех на полето на јавна едукација и подигање на свест. Добрите стратегии произлегуваат од успешни соработки, а соработката е суштинска за подготвување на доследни, хармонизирани и стандардизирани пораки кои ќе се надградуваат и повторуваат онолку често се додека не станат секојдневна рутина. Одржливите партнерства генерално значат одлука за инвестирање во градење односи на подолг временски период. Многу засегнати страни се подготвени за партнерства со националните друштва, но сепак

взаемниот процес за подобро меѓусебно запознавање, развивање на доверба и придонесување ресурси, наложува долгорочна посветеност.

Ако започнете со малку, може заедно да растете од еден успех кон следниот. Еден од програмите за укажување на поддршка по случувањата на катастрофа во кои беа вклучени вработени кои делуваа во неколку посебни сектори, открија дека тимот е нај ефективен кога членовите работат во партнерство во задоволување на одредени потреби во дадена географска област.

Листа на проверка: вклучување на маргинализирани групи

- Видете кој временски период или локација се најсоодветни за одржување средби со мажи и жени. Дали ќе помогне доколку се обезбедат негувателки за децата?
- Дали состаноците треба да се одржуваат на различни јазици и ако е така дали се потребни преведувачи?
- Земете во предвид посета на луѓето од врата до врата и од улица до улица.
- Погрижете се во активностите да се вклучат и деца и млади на соодветна возраст.
- Обезбедете толкувачи на знаковен јазик за глуви луѓе.
- Состаноците одржувајте ги на локации каде што ќе имаат пристап и неподвижни лица кои се движат во колички.
- Обезбедете печатен информативен материјал на сите неопходни јазици.
- Погрижете се аудио и визуелниот материјал да ги пренесуваат пораките без да мора луѓето да знаат да читаат.
- Користете радио пораки за да може да стигнат до најдалечните и социјално изолирани локации.
- Погрижете се записите на видео материјалите да бидат на повеќе јазици, зависно од потребите.
- Погрижете се веб страните да содржат пишани и преведени материјали.

Запомнете дека националните друштва не мора да бидат водечка агенција за секоја активност. Едноставно бидете учесник и придонесете со вашата работа и кредибилитет и со тоа ќе играте важна улога во придобивањето на јавната поддршка за остварувањето на заедничките цели. Вашето

лидерство, или вашето присуство е моќен застапник за остварување на одредена цел.

И конечно, вашите клучни партнери се и вашите целни корисници. Вклучете ги овие поединци во процесот на подготовка на методи и пристапи, како и во ревидирањето на програми и материјали. Во табела 1 подоле претставени се одреден број на чинители кои може да бидат партнери (од левата страна) како и примери на улоги и одговорности за обезбедување поддршка (од десната страна).

Табела 1: Партнерство

Кој?	Зошто?
Ние: волонтери, млади и вработени на Црвен крст/Црвена полумесечина	Да се даде пример, и да се доживеат и решат реални проблеми од животот.
Влади: Особено национални платформи за намалување на ризици од катастрофи, и сите релевантни министерства, агенции или оддели.	Да се обезбедат санкции и поддршка, да се изгради консензус, да се подготват стандардни пораки, и да се ангажираат и да се стигне до колку што е можно повеќе луѓе.
Локални самоуправи: општински и регионални совети и агенции	Да се обезбедат санкции и поддршка, да се надградат капацитети и да се зголемат и институционализираат напорите.
Локални заедници, села и урбани населби: области каде живеат и работат волонтерите на Црвен крст и Црвена полумесечина.	Да се обезбеди напорите да се пробаат и тестираат и да се вкоренат во локалните заедници. Корисниците стануваат потенцијални волонтери.
Целни публики: Избрани претставници од сите сегменти на целната популација.	Да се поттикне дијалог со цел да се обезбеди увид и повратни информации во процесот на подготовка на програми и ревидирање и тестирање на програми.
Влади: широк спектар на агенции и оддели на сите нивоа на владите, вклучително служби за здравство, образование, кризни состојби, животна средина и планирање.	Да се развива помошната улога на Движењето во односите со владите, со цел да се подготви терен за тесни партнерства на полето на едукацијата на јавноста за намалување на катастрофите.

Кој?	Зошто?
<p>Научни и технички експерти и експерти за локални знаења: луѓе кои што може да обезбедат експертиза на теми во различни дисциплини, вклучително и физички науки и инженерство, здравство, образование, маркетинг, дизајнирање, комуникации.</p>	<p>Да се направи проценка на потенцијалните извори на знаења и искуства, со цел да се формираат и валидираат пораки и насоки. Размената на технички и локални знаења го трансформираат ова во соодветни информации, и се од суштинско значење за остварување напредок на полето на намалување на ризици.</p>
<p>Граѓански сектор: сите организации со слични цели и кои работат во конкретната географска област. Тоа можат да бидат невладини организации, професионални и трговски организации, училишта, наставници и родители.</p>	<p>Да се обезбеди поддршка на различни начини. Соработката е поефективна отколку натпреварување со другите. Некои од овие партнери ќе делуваат како важен мост кон различни сегменти на вашата целна популација. Некои партнерства може да бидат официјални и формални, додека другите може да бидат едноставни и неформални.</p>
<p>Приватен сектор: големи корпорации, вклучително комунални и осигурителни компании, медиуми, мали и средни претпријатија и индивидуални претприемачи.</p>	<p>Помош да се стигне до поширока публика со јасни и едноставни пораки. Корпоративната општествена одговорност може да се дизајнира на начин кој ќе биде взаемно корисен за партнерите. Поддршката го зајакнува кредибилитетот.</p>
<p>Деца и млади: млади деца и младинци кои треба да стекнат знаења за превенција од катастрофи.</p>	<p>За промовирање на здравје и добросостојба, за развивање на самодоверба и вештини, за осигурување политиките и услугите да се подобрат како инвестиција за подобра иднина. Младите деца се најефективни во комуницирањето со нивните родители, додека младите се најефективни во односите со своите врстници.</p>
<p>Меѓународни партнери: владини, меѓу-владини и невладини чинители и бизниси.</p>	<p>За пристапување, размена и надградување на преку-гранична соработка.</p>
<p>Донатори: владини, невладини, приватни и граѓански организации и поединци.</p>	<p>Колку повеќе донаторите ја разбираат и ценат работата со вас, толку е поголема веројатноста за долгорочна соработка и одржливост на активности на полето на едукација на јавност за намалување на ризици од катастрофи.</p>

Кога и каде иницијативата е соодветна?

Националните друштва се инволвирани во широк спектар на активности, а повеќето од нив нудат можности за интегрирање на подигање на свеста на јавноста и едукацијата на јавност за намалување на ризици од катастрофи. Стратешкото планирање може да помогне да се искористат овие аспекти, и да се идентификуваат определени можности за подигање на прашањето на едукација на јавност и свеста на јавноста како главна работа со цел да се стигне до најризичните области и заедници.

Испреплетени заедно, активностите на Движењето придонесуваат за побезбедни и поотпорни заедници и придонесуваат во надградување на процесот за одржлив развој. Подигањето на свеста и едукацијата на јавноста за намалување на ризици од катастрофи треба да играат клучна улога во овој процес во иднина. Многу од овие мерки кои промовираат безбедно засолниште, чиста вода, санитација и хигиена, здравје, заштита на животна околина, кои се клучни во однос на намалувањето на ризици од катастрофи. Потребно е да се акумулира целата техничка експертиза од овие сектори заедно со дополнителни показатели кои произлегуваат од процена на ризици од опасности и специфични мерки за ублажување на опасности и вкрстено дисциплинско решавање на проблеми.

Во Табела 2 подолу, прикажани се многу можности за интегрирање на едукацијата на јавноста и намалување на ризиците од катастрофи.

Табела 2: интегрирање на едукацијата на јавност за намалување на ризици од катастрофи

Клучна активност	Активности поддржани со едукација на јавност
Процена и планирање	
Процена на ранливост и капацитети	<ul style="list-style-type: none">• Идентификација на опасности• Процена на ранливост и капацитети• Мапирање на опасности, ранливости и ресурси
Планирање и адвокативност	<ul style="list-style-type: none">• Планирање за подготвеност при катастрофи во локалната заедница• Интегрирано планирање во заедницата• Планирање за подготвеност на семејство при катастрофи• Планирање за безбедна употреба на земјиште• Планирање на континуитет во бизнисот• Планирање на континуитет во образованието• Законско застапување

	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на осигурување
Системи за рано предупредување	<ul style="list-style-type: none"> • Функционирање на системи за рано предупредување • Формулирање, доставување и верификација на пораки за рано предупредување • Планирање на евакуација
Физичко и еколошко обезбедување	
Структурна и неструктурна безбедност	<ul style="list-style-type: none"> • Практики за безбедна употреба на земјиште • Градење на градби отпорни на катастрофи (домови, училишта, здравствени центри) • Осовременување на постојни градби • Градење и одржување на безбедни засолништа • Прицврстување на висок мебел за сидовите за да се обезбеди при земјотрес • Прицврстување на опрема и други материјали за да се обезбеди стабилност при земјотрес • Надворешно отворање на вратите • Храната и другите материјали да се чуваат над ниво на можно поплавување
Безбедност на инфраструктура, вклучително и вода и санитација	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на евакуациски патеки • Отстранување на тврд отпад • Чистење на одводни канали • Обезбедување на терен од лизгање на земјиште • Обезбедување на вода за пиење и нејзино третирање • Чување на вода (вклучително и дождовница за наводнување, градење на брани и канали) • Чистење на речни корита • Поставување на рециклирачки тоалети • Зачувување на енергија • Користење на чиста и обновлива енергија за греење, готвење и осветлување (соларна енергија, ветар и водни пумпи)
Безбедност на храна и заштита на имот	<ul style="list-style-type: none"> • Обновување на мочуришно и крајбрежно земјиште • Пошумување • Обновување на биодиверзитетот • Избор на посеви за адаптирање во сушни периоди • Градини во училишта и домови • Стручна дообука
Здравје	<ul style="list-style-type: none"> • Промоција на хигиена и санитација • Следење на здравјето во животната средина • Подигање на свест за заштита од болести кои

	<p>се пренесуваат преку воздух и вода</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мрежи за заштита од комарци • Заштита и третман од маларија • Едукација за орално здравје • Дистрибуција на кондоми
Подготвеност, одговор и опоравување од катастрофи	
Вештини за подготвеност при катастрофи, психо-социјална поддршка и прва помош во заедници	<ul style="list-style-type: none"> • Вежби и симулации • Почитување на регулатива за рано предупредување и евакуација • Организирање на соодветен одговор на катастрофи • Потрага и спасување • Вештини по прва помош • Тријажа при масовен број на повредени • Психолошка прва помош • Учење вештини за оживување и решавање на конфликти • Часови по пливање • Безжична комуникација
Обезбедување на одговор при катастрофи	<ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на вода и храна и нивно складирање • Обезбедување на материјали за прва помош (стандардни сетови за прва помош) • Елеци за спасување и пловни објекти • Опрема за комуникација при итни состојби • Роба која се користи при итни состојби

На кој начин ќе и пристапиме на иницијативата?

Во ова упатство се утврдени клучните начини како да се пристапи во однос на подигањето на свеста на јавноста или едукацијата на јавноста со цел да се намалат ризиците од катастрофи. Во Поглавје 3 се претставени 4 главни типови на пристапи кои може да се користат:

- Кампањи
- Партиципативно учење
- Неформално образование
- Формални училишни интервенции

Овие пристапи не се одвоени. Идејата е да се најде најсоодветно решение кое ќе одговара на целите, целната публика, и можностите и ресурсите кои се на располагање. Успешните програми може да користат многу пристапи

и алатки за пренесување на пораката со цел да се обезбеди максимално влијание.

Постојат 3 важни принципи кои ги насочуваат овие напори (види Поглавје 4):

- Доследност и стандардни пораки
- Легитимност и кредибилитет
- Опсег
- Одржливост

Сите стандардни професионални рубрики за програмско планирање се применуваат во овој процес, меѓу кои:

- Потреба за идентификување на показатели
- Потребни на волонтери и вработени
- Потребни ресурси
- Детален опис на методологија за имплементација
- Мониторинг и евалуација

Дополнителни работи кои треба да се имаат во предвид се:

- Научени лекции од минатото – на локално и глобално ниво
- Наоди од истражувања за добри практики во однос на комуникации при ризици, социјален маркетинг и јавни и здравствени традиции
- Можност за започнување на иницијативата во своето опкружување

Кои алатки треба да ги користиме?

Откако ќе се избере пристапот, следниот чекор е да се изберат соодветни алатки за пренесување на пораките. Во Поглавје 5 се опишуваат повеќе опции, меѓу кои и публикации, модули за обука и презентации, наставен план за е-учење, материјали од формални наставни програми, уметнички настани, игри и натпревари, аудио и видео материјали, веб страни и активности, социјални медиуми и телекомуникации.

Тие можат да бидат поделени во 3 различни видови на контакти:

- Еднонасочно пренесување на пораки (од 1 извор до поширока публика)
- Двонасочна интеракција (лице во лице)

- Интеракција на повеќе лица со повеќе лица (социјални мрежи преку користење на телефон и интернет алатки).

Доказите покажуваат дека најдобро е да се користи комбинација на овие видови на контакти како поддршка на тековен процес за промена во однесувањето. Со самото справување на луѓето со информациите, јасно е дека социјалните мрежи продолжуваат да играат суштинска улога на полето на социјалното учење.

Вашиот избор на алатки ќе зависи од целната публика, и достапните пристапи и ресурси. Квалитетот на тие алатки во голема мера ќе придонесе колку добро ќе бидат изработени пораките, колку моќни ќе бидат ликовите, каква ќе биде способноста на публиката согласно со социјалните докази за нивната вредност и на кој начин ќе може да се адаптираат и локализираат пораките. Во овој процес многу е важно исто така да се оствари соработка и со професионални рекламни фирми, и локални универзитети за дизајни и комуникации со цел производите да бидат на завидно ниво.

За подобрување на квалитетот на овие алатки, видете во Поглавје 6.

Што друго треба да имаме во предвид?

Очекуваното влијание од подигањето на свеста на јавноста и едукацијата на јавноста за намалување на катастрофи се директно поврзани со очекуваните резултати од стратегијата 2020. Најдобриот доказ за успех е во форма на потенцијални катастрофи кои може да се избегнат. Тоа значи дека вистинските настани во иднина (кои се случуваат одеднаш или кои започнуваат полека), ќе претставуваат тестирање на подготвеноста.

Меѓутоа, во меѓувреме потребни ни се докази кои ќе ни помогнат да ги најдеме нај ефективните средства за едукација и мобилизирање за намалување на ризици од катастрофи. Систематската евалуација е од суштинско значење за развивање на култура на превенција и споделување знаење, за да се обезбеди квалитет и надградба на капацитети и одржливост.

Историски гледано, резултатите и показателите во однос на јавната свест и едукација се мерат или преку бројот на активности (на пример, бројот на учесници на обуки или број на копии на испечатени прилози), или стекнато знаење. Меѓутоа, далеку посигурен начин за процена на влијанието е да се одмерат показателите на промена на однесување кои се поврзани со отпорност, подготвеност, дејствување, мерки за намалување на ризици и активности за адвокативност.

Мониторингот е од суштинско значење, бидејќи ви овозможува да ги подобрите и прилагодите пристапите и алатките во текот на проектот. Пристапите и алатките постојано се менуваат па затоа е потребно тие да

се евалуираат бидејќи придобивките и недостатоците може да бидат важна лекција за во иднина. Меѓутоа, документираните лекции може да станат научени лекции само кога ќе станат дел од институционалната меморија. За да се случи ова, потребно е да постои систематско менаџирање на знаење, во движењето, во регионите и во националните друштва.

Предизвиците поврзани со споделување на информации и надградба на капацитети се поврзани со јазичните разлики, културни бариери и различниот пристап до комуникациска инфраструктура. Регионалните и меѓународни референтни центри играат суштинска улога во споделувањето информации, нивно филтрирање, потврда на квалитет и надградба на капацитети. Поглавје 7 разгледува дел од овие средства и има за цел да поттикне дискусија во однос на начини за продолжување на подобрување на споделување на знаења и развој на капацитети, користење и оптимализирање на алатки од дигиталната ера.

Четири клучни пристапи

Во ова поглавје се претставени 4 главни типови на пристапи кои може да се користат за јавна свест или јавна едукација за намалување на ризици од катастрофи:

- **Кампањи**
- **Партиципативно учење**
- **Неформално образование**
- **Формални училишни интервенции**

За секој од овие пристапи во прирачникот се обезбедени основни информации, корисни алатки (листи за проверка и формати), предности и недостатоци на секој од пристапите и алатки кои можат да се користат со секој пристап.

Пристап 1: Кампањи

Целта на кампањите е да се обезбеди универзално, опсежно влијание со стандардни пораки. Постојат многу примери за големи национални и меѓународни кампањи за подигање на свест на јавноста кои довеле до големи социјални промени. Пример за ова се, кампањите за вакцинација на деца, носење на безбедносни појаси во автомобилите, и ограничување на пушење.

Кампањите се составени од повеќе активности, меѓу кои:

- Публикации, билборди, постери, насловни страници во весници или списанија, информативни картички, флаери, букмаркери и брошури.
- Наставни програми, модули и презентации со PowerPoint презентации, и орални презентации
- Е-учење
- Уметнички изведби и културни настани
- Игри и натпревари
- Аудио и видео материјали
- Интернет страни и активности
- Социјални медиуми и телекомуникации

Овие активности може да се поделат во клучни компоненти и варијации на секој од овие пристапи како што е прикажано во табела 3.

Табела 3: Клучни компоненти на кампањи и варијации

Клучни компоненти	Варијации		
Порака	<ul style="list-style-type: none"> • Една или повеќе пораки 	<ul style="list-style-type: none"> • Заедно или одвоено 	
Публика	<ul style="list-style-type: none"> • Национално ниво 	<ul style="list-style-type: none"> • Регионално ниво 	<ul style="list-style-type: none"> • Локално ниво
Стратегија	<ul style="list-style-type: none"> • Промовирање на стратегија • Денови за одбележување, како на пример годишнина • Ден или недела за подготвеност при катастрофи • Ден на Црвен крст и Црвена полумесечина или недела на Црвен крст • Меѓународен ден за намалување на катастрофи (во Октомври) • Неделни или месечни настани или активности • Награди или натпревари • Показни вежби 		
Време	<ul style="list-style-type: none"> • Должина: краткорочно или долгорочно • Времетраење: цела година или сезонски Фреквенција: еднаш или неколку пати 		

Вообичаената шема е националните друштва да бидат носители на активностите и да го користат својот ентузијазам и енергија да ги убедат останатите да им се приклучат. Постепено со порастот на јавната поддршка и волонтерскиот придонес ќе биде полесно да се обезбеди поддршката на јавноста за имплементација на посакуваните активности. Воведувањето на правила и стимулативни средства може да помогне да се вклучат и дополнителни лица. Конечно ќе има и такви кои ќе покажуваат отпор се додека не се воведат одредени казни.

Најуспешните кампањи наложуваат користење на постојани повторливи и доследни тематски пораки кои се повторуваат во подолг временски период преку активности во јавниот, приватниот, граѓанскиот и образовниот сектор. Некои од нив се појавуваат во одредена сезона или годишно време (на пример, во време на сезона на урагани). Други се одвиваат постојано и се избира годишна променлива под-тема, па се подготвува месечен календар со 10 до 12 пораки годишно.

Најсилните и најзапаметени кампањи се прават околу 1 и единствен и траен слоган, изразен на креативен начин.

Добар пример за ова е кампањата за безбедност во сообраќајот во Велика Британија во 1971 година (“клик клак безбедно патување”). Овој слоган беше суштина на кампањата во Обединетото Кралство во 1971 година, и претставуваше вовед во обврзното носење на безбедносни појаси донесено со закон во 1983 година. Некои кампањи имаат маскоти кои долго се паметат. Во Соединетите Американски Држави, мечето Смоуки се појави заедно со слоганот “Само Ти можеш да ги спречиш шумските пожари” од 1944 година. И ден денеска речиси 95% од возрасните и 77% од децата во Америка го препознаваат мечето и неговата порака. Онаму каде кампањите се краткорочни и ограничени со време затоа што успешно ги оставиле целите (како кај кампањата за искоренување на сипаниците), подготвените алатки подоцна може да се адаптираат и да се користат на друго време или место, кога е потребна слична интервенција.

Бидејќи за кампањите е потребно да се постојано во вестите и да имаат голем визибилитет, честопати тие се фокусираат околу определени денови во годината кога се одбележуваат настани, или пак за време на одредена вежба, фестивал, панаѓур или изложба или се спроведуваат заедно со одредени показни вежби и симулации. За време на овие главни настани, волонтерите ги пренесуваат клучните пораки преку комуникации со присутните. Тоа може да се оствари на повеќе начини, на пример:

- На собири во училиште или пак по завршувањето на школските часови за време на одржување на одредени активности;
- На штандови поставени на пазари;
- На културни настани или одредени уметнички изведби;
- За време на посети на одредени локации.

Покрај активностите на волонтерите на Црвен крст и Црвена полумесечина, кампањите може да се поддржат и од страна на различни организации од заедницата, извиднички организации, цивилна заштита, студентски групи и други професионални или невладини здруженија. Кампањите честопати се одличен начин за учење на партиципативни пристапи. Искористете го едноставниот формат за планирање на кампања прикажан подолу за планирање на активности.

Приказ 2: Формат за планирање на кампања

Преглед на елементи за планирање на кампања

Име на кампања:

Координатори:

Времетраење:

Кратко резиме:

Главна цел и специфични цели:

Пораки на кампањи:

Целни публики:

Комуникациска стратегија:

Партнери и одговорности:

Буџет и придонеси во роба:

Предностите и предизвиците од кампањите се прикажани во табела 4 подолу.

Табела 4: Предности и предизвици при спроведување на кампања

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none">• Опфаќање на голем број на луѓе со стандардни пораки• Привлекување на внимание на мас медиуми• Надградба на силните страни на сите партнери	<ul style="list-style-type: none">• Мора внимателно да се испланира и обмисли• Потребна е одлична организација• Потребна е силна поддршка од партнери• Потребна е упорност: кампањите не треба да завршат се додека не постигнат успех

Откако ќе се избере соодветниот пристап за кампањата, преминуваме на пристап 2: партиципативно учење.

Пристап 2: Партиципативно учење

Луѓето се посебно мотивирани од пристапи во кои тие самите учествуваат во изнаоѓање на решенија, особено кога веруваат дека е тоа нивна сопствена идеја. Фокусот на партиципативното учење е да се ангажираат луѓе во откривање и решавање на проблемите поврзани со прашањето на намалување на ризици на катастрофи. Суштината на сите овие активности е користење на сопствените искуства на заедницата.

Тука подразбираме користење на јазик, приказни, песни и традиции за зајакнување на културата на превенција. Ова особено може да се постигне преку алатки како што се:

- Истражување како што е на пример процена на ранливост и капацитети
- Планирање на менаџирање на катастрофи
- Имплементирање пораки за намалување на ризици
- Мониторинг и подобрување на планови преку вежби и симулации.

Овие 4 елементи на партиципативно учење може да се применат на 3 нивоа:

- Организациско ниво – централна канцеларија, општински организации на Црвен крст, училишта, претпријатија, домови
- На ниво на заедница – опсегот да овозможува инволвирање на села, гратчиња, градови, училишни системи и региони
- На ниво на население – да се прошири за да може да инкорпорира цели урбани популации, преку користење на интернет алатки и социјални медиуми

Исто така може да се користат паралелни алатки кои посебно ќе ги користат децата и маргинализираните групи. Посебни алатки во рамките на овој пристап може да бидат:

- Публикации
- Модули и презентации
- Партиципативни активности како на пример: прошетка во заедница, мапирање на ризици и ресурси, сезонски календар, дискусии во фокус групи, вежби, симулации.
- Аудио и видео материјали вклучително и видеа, аудио клипови и песни или друг вид на музика.

- Веб страни
- Социјални медиуми и телефонски истражувања

Процена на ранливост и капацитети

Повеќе од 60 национални друштва имаат одредени искуства со пристапи како што се процената на ранливост и капацитети, при што се користат традиционални алатки инкорпорирани во модулите за обука на фасилитатори како и дополнителни сетови на алатки кои се применуваат во рурални заедници. Тие може да бидат:

- Прошетка во заедница
- Мапирање на ризици и капацитети во заедница
- Сезонски календар
- Дискусии во фокус групи

Во последните години повеќе национални друштва како на пример во Парагвај, Индонезија, Шириланка и Кина ја користат процената за ранливост на капацитети на ефективен начин за интегрирање на активности за намалување на ризици од катастрофи. Притоа, вработените и волонтерите инкорпорираат дополнителни алатки и активно истражуваат начини за адаптирање и подготовка на нови алатки за користење во урбани средини (како на пример во Коста Рика, Гватемала, Хондурас и САД), и алатки кои интегрираат и прашања поврзани со климатските промени.

Кај процената на ранливост на капацитети фокусот на учењето е насочен на идентификување и приоритетизирање на закани и опасности, препознавање и мобилизирање на ресурси и капацитети и започнување на планирање на активности за намалување на ризици од катастрофи. Овој процес може да резултира во заедницата на следниов начин:

- Самостојно извршување на задачата и подобрување на безбедноста на заедницата (промена).
- Барање поддршка од општината или други организации (застапување или влијаење врз остварувањето на промена).
- Препознавање дека решението е многу комплексно и е потребен долгорочен процес (трансформација). Ова може да води и кон застапување за носење на законски измени.

Партиципативно планирање за менаџирање на катастрофи

Партиципативното планирање за менаџирање на катастрофи ја води процената на ранливост на капацитети еден чекор понапред преку воспоставување на модел за долгорочниот тековен процес на планирање за намалување на ризици и преземање на соодветен одговор.

Упатство како да се реализира чекор по чекор: планирање на партиципативно менаџирање на катастрофи

Чекор 1: Подготвување на упатство и материјали за обука

Упатствата и материјалите за обука се потребни од следниве причини:

- За евалуација и примена на соодветни физички и/или еколошки заштитни мерки
- За намалување на ризици
- За унапредување на вештини за одговор при катастрофи

Чекор 2: Учење и вежбање на вештини

Партиципативното учење се случува во текот на учење и вежбање на вештините, на пример во следниве области:

- Планирање на патеки за евакуација
- Градење и одржување на засолниште од циклони и за складирање на резерви на храна
- Градење на одводни канали
- Прицврстување на мебел и опрема за заштита при земјотреси
- Симулациски вежби за вежбање на подготвеност

Чекор 3: Обезбедување обука

Потребата за градење на вештини за дејствување при катастрофи, може да се задоволи преку обезбедување обука на полето на:

- Прва помош
- Тријажа при масовни повреди
- Организација на одговор
- Потрага и спасување
- Гаснење пожари
- Комуникација при итни состојби

- Психо-социјална поддршка
- Обединување на семејства

Чекор 4: Спроведување на вежби и симулации

Во најдобар случај вежбите и симулациите обезбедуваат многу повеќе отколку само можност на професионалците да ги вежбаат своите вештини и да ги следат своите планови. Тие исто така нудат можност за јавноста да направи реално тестирање што овозможува да се научат лекции уште пред да се случи одредена опасност.

Најважниот дел од вежбите е целосното учество на заедниците и сеопфатното акциско планирање кое се случува пред, за време на и по вежбата, што резултира понекогаш со модифицирање на плановите. Големите годишни вежби исто така придонесуваат за подигање на свеста на јавноста и овозможуваат начин да се учи преку работа. Пример за ова се вежбите и симулациите во Латинска Америка (*Guia practica para la realizacion de simulaciones y simulacros*), и во САД (вежба во Калифорнија www.shakeout.org).

Предностите и предизвиците на овој пристап се претставени во табела 5 подолу.

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Овој пристап почнува во заедниците со нивното идентификување на закани и ранливи состојби што резултира со силно подигање на свеста за можни ризици. • Идентификувањето на ресурси и капацитети води кон поголема доверба и само-опстојување. • Се гради локално и лично учество во процесот • Обезбедува можност да се интегрираат намалувањето на ризици, здравствената програма, вода и санитација, заштита на имот и адаптирање кон климатски промени. • Потребно е заедниците учеснички да поседуваат сопствени податоци и планови. 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификувањето на ризици без спроведување на други активности не резултира автоматски со знаење на решенија. • Наложува многу работа за да се оствари влијание кај мала популација. • На фасилитаторите им е потребна голема обука за користење на партиципативни истражувачки методи, за работа со луѓе кои припаѓаат на различни култури, тим билдинг, групна динамика, регистрирање и толкување на податоци. • Сеопфатните процеси за процена на ранливост и капацитети наложуваат волонтерите и учесниците од

<ul style="list-style-type: none"> • Им овозможува на националните друштва и општинските организации на Црвен крст да работат со луѓето наместо за луѓето. • Се привлекуваат волонтери, се надградуваат организациските капацитети и се подобруваат односите помеѓу партнерите. • Може да се базира на различни видови на алатки за процена на заедницата кои може да се прилагодат во процесот. • Можно е ученици и млади да учествуваат во слични процеси. 	<p>заедницата да одвојат значително време.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решенијата може да бидат комплексни. • Потребни се адаптации за примена во урбани средини. • Потребите и приоритетите на заедницата може да ги надминат приоритетите на донаторот и можноста на чинителите да обезбедат поддршка. • Активностите за ублажување на состојбите наложуваат постоење на широк спектар на високо квалитетни материјали и програми за обука. • Активностите за застапување може да наидат на отпор па да постои потреба од дополнителни вештини и поддршка.
--	--

Пристап 3: Неформална едукација

Фокусот на неформалната едукација е да се искористат накратко моментите за стимулирање на размислување и ангажирање на луѓе во откривање на акции и однесување за зголемување на безбедноста и отпорноста. Неформалната едукација во заедниците и училиштата е најфлексибилниот пристап во однос на временската рамка, целната публика и опкружувањето. Во табела 6 се прикажани различни видови на достапна неформална едукација.

Табела 6: Видови на неформална едукација

Јавна едукација	Групна едукација	Самостојна едукација
Дома	Училиште	На работа
Телевизија	Радио	Интернет
Неколку минути	Неколку часа	Ден или два
Посебно испланирана	Дел од тековни проекти	Спонтано

Специфичните алатки кои можат да се користат за неформална едукација се:

- **Публикации** – постери, упатства, флаери, брошури, вежбанки, стрипови, боенки, сложувалки и други ресурси за предавање.
- **Наставна програма, модули и презентации** – брифинг на наставници и обука во заедници.
- **Е-учење** – самостојно учење на компјутер.
- **Културни и уметнички изведби** – претстави, танцувања, поеми, песни, театар, куклени претстави.
- **Игри и натпревари** – игри со карти, игри со табла, толкување улоги, натпревари по цртање, натпревари по пишување поезија, турнири, радио квизови.
- **Аудио и видео материјали** – кратки видеа, радио програми, телевизиски програми.
- **Веб страни и активности** – веб страни, онлајн игри, онлајн квизови.
- **Социјални медиуми и телекомуникации** – СМС, рано предупредување.

Неформалната едукација подразбира дисеминација на стандардни пораки, но со флексибилност да се земат во предвид потребите и грижите на одредени специфични локални публики. Ова посебно е ефективно бидејќи информациите за опкружувањето односно социјалната поддршка е суштинска за промена на човековото однесување. Волонтерите се лидери и пример кој треба да го следи пошироката јавност. Алатките кои се фокусирани на детектирање и решавање на проблеми овозможуваат целосен опсег на креативни активности и материјали кои ќе го привлечат интересот на различни целни публики.

Многу алатки за фасилитирање се интегрирани во прирачникот за *Здравствена Грижа и Прва Помош во Заедницата* подготвен од Меѓународната Федерација на Црвен крст и Црвена полумесечина. Друг пример е сетот на алатки за подготовка на кампањи на Карипскиот Црвен крст, како и прирачникот за фасилитатори на Канадскиот Црвен крст, во *очекување на неочекуваното*. Во нив се интегрирани:

- Презентации
- Насочени дискусии
- Демонстрации, визуелни помагала
- Толкување улоги
- Стории
- Студии на случаи

- Дискусии во мали групи
- Драматизација
- Симулација

Активностите со врсниците се функционални и кај возрасните и кај младите и кај децата. Многу неформални едукации се случуваат во рамки на одредена генерација. Честопати енергијата, ентузијазмот и љубопитноста на децата и младите, се причина за вклучување на возрасните. Алатките може и треба да привлекуваат внимание, да бидат партиципативни и практични со цел учењето и делувањето да станат едно и да бидат истата работа.

Неформалните активности за намалување на ризици од катастрофи во училиштата се дел од активностите на Црвен крст/Црвена полумесечина уште од 1970-те години. Тие се практикуваат бидејќи се полесни за остварување отколку по пат на формална едукација и затоа што не се натпреваруваат со редовната наставна програма. Од друга страна училиштата се благодарни за помошта, а на учениците секогаш им е добредојдена одредена забава. Училиштата исто така нудат можност за функционирање на младински групи на Црвен крст кои се секогаш можност за ангажирање нови членови и волонтери во организацијата.

Ова посебно е остварливо доколку во училиштата се определат наставници кои ќе бидат одговорни за работата на овие младински групи. Неформалната едукација во училиштата може да биде во многу форми, меѓу кои:

- Дисеминирање на публикации
- Одржување презентации
- Толкување улоги
- Проекти во заедницата
- Работа во секции во училиштата по завршувањето на редовните часови

Една од предностите на неформалната едукација во училиштата е тоа што училиштата може да функционираат како фокална точка за привлекување на пошироката заедница, преку специјални програми, преку презентирање на работата на учениците и преку испраќање на пораки во домовите на учениците.

Како и кај другите стратегии, потенцијалната корист од неформалната едукација се остварува преку зголемување на опсегот на активности, упорното споделување на пораки со акцент на влијание врз промените во однесувањето на луѓето.

Предностите и предизвиците на овој пристап се претставени во табела 7 подолу.

Табела 7: Предности и предизвици на кампањскиот пристап

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Забава за волонтерите • Забава за учесниците • Може да биде поддршка и зајакнување на одредени пошироки кампањи • Целосно ги користи предностите на силните страни и вештини на волонтерите. • Ги вклучува малите деца. • Училиштата се фокална точка за 	<ul style="list-style-type: none"> • Различна достапност согласно со географската лоцираност и временска рамка. • Планирањето на опсегот и одржливоста се предизвик. • Не смее да се навлегува во училишниот систем за подготвеност при катастрофи, или во училишната наставна програма, без одобрение од министерството за образование. • Онаму каде други организации обезбедуваат слични програми за поддршка, потребно е да се искоординираат напорите со другите агенции. • Треба да се направат посебни напори да се опфатат децата и младите кои не одат во училиште.

Пристап 4: Формални интервенции во училиштата

Вниманието на формалните интервенции во училиштата е насочено на 2 области: менаџирање на катастрофи во училиштата и наставен план во училиштата за намалување на ризици од катастрофи. Тие се сметаат како дел од формалниот образовен процес бидејќи отчетноста и одговорноста за безбедноста во училиштата како и наставниот програм е задолжение на министерството за образование, па на нив им е потребна поддршка за долгорочно планирање и надградба на капацитети. Без разлика дали има

една одговорна институција или повеќе, или пак можеби ни една, треба да се биде претпазлив.

Освен доколку напорите не се официјално и систематски пилотирани или тестирани, недоследностите во напорите може да ја поткопаат работата наместо да одат во прилог на остварување на главната цел.

Без разлика на начинот на организирање на училиштата, секогаш кога е можно пристапот треба да има за цел да инволвира група на заинтересирани невладини организации и меѓу-владини организации кои ќе пристапат до образовните власти во духот на соработка, со цел да понудат поддршка и да идентификуваат фокална точка во рамките на системот. Доколку училиштата одговорот поединечно, со бројни некоординирани проекти и програми, тоа ќе биде голем товар за министерството за образование што на крај ќе резултира како непродуктивна иницијатива. Целта е да не се води паралелен систем, туку да се поддржи и потпомогне развој на капацитети во рамки на постојните јавни образовни системи. Тимот исто така треба да им пристапи и да ги вклучи агенциите кои се одговорни за кризен менаџмент во државата.

Менаџирање на катастрофи во училиштата

Примарна цел на менаџирањето на катастрофи во училиштата е да се осигури безбедноста на учениците и вработените и да се овозможи непречена едукација. Менаџирањето на катастрофи во училиштата наложува партиципативен тековен процес на идентификација на опасности и ризици, мерки за ублажување и намалување на ризици, и градење на капацитети за одговор. Со цел системот да биде ефективен, него треба да го водат вработени во училиштето и треба да се обезбедат доследни правилници и политики за негово функционирање.

Училишниот план за менаџирање на катастрофи подготвен на ниво на училиште, треба да биде жив документ кој содржи стандардни оперативни процедури за одговор на разни опасности, како и обезбедување обуки за надградување на вештини за одговор при катастрофи. Следниве елементи се од суштинско значење:

- Постоене на команден систем за организирање на одговор
- Противпожарен систем
- Психо-социјална поддршка
- Санитација
- Евакуација
- Прва помош
- Тријажа при масовен број на настрадани
- Умерени знаења за барање и спасување

- Комуникации
- Засолниште
- Исхрана
- Процедури за воспоставување врски меѓу ученици и нивните семејства

Неодамнешното глобално мапирање на иницијативи во Црвен крст и Црвена полумесечина покажува успешно пилотирање на неколку елементи на менаџирање на катастрофи во училиштата, како на пример:

- Кампањи за безбедност во училиштата
- Материјали за обука за подготвеност при катастрофи во училиштата за наставници и ученици
- Училиштата како центри за итна евакуација
- Прва помош во училишта
- Одржување на училиштата од страна на заедницата

Почнуваат да се појавуваат материјали со упатства за училиштата и тие понатаму ќе играат многу важна улога.

Училишни вежби

Училишните вежби формираат суштински дел од процесот за подготвеност и дејствување при катастрофи во училиштата и обезбедуваат успешно искуство од кое може многу да се научи. Тие исто така може да се следат и оценуваат од страна на членовите на училишната заедница. Научените лекции се инкорпорираат во плановите за менаџирање на катастрофи во училиштата, и се утврдуваат цели за подобрување на работата во оваа сфера во претстојниот период. Зависно од потенцијалните опасности, постојат неколку видови на вежби кои можат да се вежбаат:

- Евакуациска вежба (ако објектот не е безбеден)
- Евакуација од местото на настанот (ако местото не е безбедно)
- Формирање на засолниште (процедура за засолнување ако безбедноста надвор од објектот е несигурна)
- Затворање на училиштето (држење на учениците внатре во објектот во случај на насилан напад)

Многу поединечни вештини и протоколи, може поединечно да се вежбаат, или пак како дел од посеопфатни симулациски вежби:

- Процедури за ослободување на ученици (безбедно спојување на семејства)
- Постапки при земјотрес
- Носење на безбедносни елечи за спасување на вода и вежбовни активности (при поплави или цунами)
- Противпожарни вежби
- Умерени активности за барање и спасување
- Немедицинска тријажа при масовен број на настрадани
- Комуникација при итни состојби
- Флексибилна организација и назначување на одговорности
- Односи со јавност, комуникации и документирање
- Постапки при пожар
- Безбедност при грмотевица
- Прва помош
- Команден систем при незгоди
- Достапност на одредби за дејствување при катастрофи
- Транспорт и процедури за локации надвор од училиштето
- Евакуација кон училиште

Училиштата исто така треба да ги извежбаат правилата за евакуација на објектот како овие прикажани подолу со цел да се осигури правилен одговор на вработените и децата во случај на итна состојба.

Правила за постапување при вежба за евакуација на училиштен објект:

- Не се туркај.
- Не трчај.
- Не зборувај.
- Не се враќај назад.
- Наставниците треба да се поделат со тоа што еден ќе биде напред а еден ќе биде позади 2 класа.
- При излез тргнете се понастрана од објектот заради безбедносни причини.
- Соберете се мирно и проверете дали се тука сите ученици.

Наставна програма

Наставната програма за спроведување активности за намалување на ризици од катастрофи се одвива во 3 главни форми, и секоја од нив кореспондира на различни контексти:

- Независни курсеви
- Интегрирани кратки модули (специфични теми и за специфични години/генерации)
- Текстови, вежби, решавање проблеми и активности интегрирани во наставната програма

Алатките во оваа област потпаѓаат во категоријата на наставна програма, модули и презентации како на пример:

- Училишни книги
- Студии на случаи
- Прирачни материјали за учење
- Модули
- Вежби
- Неформални алатки за едукација

Независните курсеви се многу полесни за обезбедување поддршка од надворешни чинители но се многу потешки за вклучување во утврдената наставна програма. За сите форми потребно е отприлика ист редослед на чекори и раководење од страна на стручен експерт, како што е опишано подолу.

Упатство чекор по чекор: подготовка на независен курс

Чекор 1: Идентификување на наставна програма за јавна едукација како и експерти за потребната содржина со кои ќе се работи во партнерство.

Чекор 2: Ваше запознавање со постојниот наставен план на училиштето за да видите дали се веќе опфатени прашањата за намалување на ризици од катастрофи и адаптација и ублажување на последиците од климатски промени, и каде тие може да бидат унапредени или воведени.

Чекор 3: Договор во однос на опсегот и редоследот на резултати.

Чекор 4: Подготовка на содржина за ученици.

Чекор 5: Подготовка на материјали и/или обука за наставници.

Добрите едукациски системи поминуваат низ циклуси за усвојување на наставната програма кои вообичаено траат од 5 до 10 години. Професионалните едукатори го следат опсегот и редоследот на знаење, компетенции и вештини за секоја предметна област, усогласување на книгите за учење, решавање и активности за откривање на одредени содржини. За оваа цел потребно е да се идентификуваат печатени и дигитални наставни материјали или пак ако не постојат тие треба да се подготват. Ова значи дека интегрирањето на нови модули во одреден предмет и учебна година, или интегрирањето на модулот во наставната програма во многу училишни години и предмети, типично е долгорочен процес.

Многу едукатори веруваат дека наставниот програм треба да се дизајнира на начин кој што ќе му овозможи да биде жив, и доволно флексибилен да ја инкорпорира локалната содржина согласно со локалните реалности. На пример, иако предметите по наука и географија честопати содржат информации за природни катастрофи, овие информации, може да се структурираат со цел наставниците да ги поврзат со локалниот контекст, како на пример:

- Идентификување на работите кои што им претходат на лизгање на земјиште
- Инкорпорирање на мониторинг систем за следење на локална количина на врнежи во системите за рано предупредување.
- Методи за стабилизирање на падини и спречување на лизгање на земјиште
- Планирање на користење на земјиште
- Безбедни евакуациски патишта и процедури.

Со други зборови не е доволно да постои едноставна свесност или пак апстрактни предмети на наука или географија во образованието.

Првично, вработени или волонтери треба да работат на подобрување на капацитетите на наставниците. Меѓутоа, на долгорочен план ова треба да се направи преку формална континуирана обука за наставниците во специјализирани институции. Електронското учење во форма на дигитални независни курсеви за наставници и ученици исто така може да биде добар начин за обезбедување на потребни знаења и тоа може да се организира со помош на ДВД курсеви или преку интернет, онаму каде што дозволуваат условите. Предностите и предизвиците на овој пристап се претставени во табела 8 подолу.

Табела 8: Предности и предизвици на пристап кој се спроведува преку наставна програма

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Интегрирањето на намалувањето на ризици од катастрофи во наставниот план обезбедува континуиран процес на учење во подолг генерациски период. • Многу е лесно да се идентификуваат и внесат одредени сегменти во постојниот наставен план во сите одделенија и години, и во многу различни предмети, вклучително во природните науки, екологијата, географија, историја, социјални науки, јазик и литература, здравје и безбедност и граѓанско право. • Материјалите со потребните модули може релативно брзо да се подготват. • Без инкорпорирање во наставната програма, примерите за намалување на ризици од катастрофи, може да се користат за поддршка на цели во описменувањето, пишувањето, учење на броење, суштинско размислување, решавање проблеми и кооперативно учење. • Интегрирањето во наставната програма наложува помала потреба од надградба на капацитети бидејќи содржината се воведува скратено во многу предмети. 	<ul style="list-style-type: none"> • Одговорните институции и наставниците од сферата на образованието можеби ќе мислат дека не можат да придодадат една или повеќе работи на наставната програма. • Независните курсеви може да се нудат само како изборни елементи, а модулите може да се користат само на волонтерска основа од заинтересирани наставници. • Наставниците може да се чувствуваат недоволно способни да предаваат непознат материјал и може да бараат дополнителна поддршка. • Соработката со образовните органи во контекст на усвојување на циклуси на наставни програми, наложува долгорочна заложба од страна на професионални наставни кадри и стручњаци.

4. Принципи на ефективна имплементација

Ова поглавје разгледува 4 клучни принципи кои треба да се применат во текот на подигањето на јавната свест и јавната едукација за намалување на ризици од катастрофи:

- Доследност и стандардни пораки
- Легитимитет и кредибилитет
- Опсег
- Одржливост

Секој од нив е опишан редоследно.

Принцип 1: Доследност и стандардни пораки

За успешно планирање пред пошироката јавност потребно е да се изготват клучни пораки за зајакнување на безбедност и отпорност на населението. Овие пораки мора да бидат стандардни и доследни со цел да имаат кредибилитет, легитимност и силно влијание. Тие исто така мора да бидат поткрепени со консензус од клучните чинители и да се засноваат на издржани, научни и локално достапни знаења.

Стандардните пораки се сметаат како примарна цел во едукацијата за намалување на ризици од катастрофи и тие се посебно важни кога е потребно да се зголемат напорите за креирање на култура на безбедност. Ако пораките се недоследни или нејасни, директниот резултат е конфузија, недоверба, апатија и недостаток на акција. Кога исти пораки доаѓаат од различни авторитети и чинители, тогаш е многу полесно да се донесе решение за преземање на препорачаните позитивни чекори.

Содржината на стандардните пораки треба да биде составена од пораки за ублажување на состојбите, подобрување на подготвеноста и однесувањето на луѓето или во однос на сите катастрофи или да бидат наменети за одредени специфични опасности. Стандардите може да се подготват на глобално, регионално и национално ниво. Бидејќи пораките се споделуваат со поширокото население, тие имаат за цел да содржат специфични упатства на одредена локација.

Пример на стандардна порака која успешно е имплементирана на глобално ниво е меѓународната активност за сузбивање на пандемијата од вирусот H1N1 (во народот позната како свински грип) во 2009 година. Пораките на Меѓународната Федерација беа подготвени во согласност со упатствата обезбедени од Светската Здравствена Организација. Тие беа внимателно изработени со исклучително звучен слоган “Најдобрата

одбрана сте вие”. 5-те едноставни инструкции наменети за сите публики, беа насочени на поединечното однесување:

- Мијте ги рацете.
- Покријте ја устата
- Држете растојание
- Одвојте ги болните членови на семејството
- Фрлајте го сметот

Последното упатство беше “За повеќе информации, повикајте го овој број.....”.

На веб страната на кампањата имаше интерактивни мултимедиски елементи и материјал за печатење кој беше достапен за симнување. Секоја од овие пораки е вредна ако засебно се запамети и вежба. Заедно, 5-те пораки формираат сеопфатен и ефективен пристап за превенција на болести кои се пренесуваат преку воздух. Многу национални друштва го имплементираа овој програм, адаптирајќи го на своите локални потреби.

Слично на тоа, стандардната порака на канцеларијата на Црвен крст/ЕУ Канцеларија во однос на општата подготвеност при катастрофи содржеше 10 чекори, сумирани под еден единствен слоган “Информирани, Подготвени, Заедно.”

Регионални стандарди

Пример за потреба од регионални стандарди се појави во Јужна Азија. Волонтерите на Црвен крст беа фрустрирани што иако првата помош е препозната како ефективен, безбеден и едноставен начин за спасување животи, и на секого му се препорачува да има кутија за прва помош, воопшто не постоело упатство и објаснување што точно таа кутија треба да содржи.

Иницијативата за Градење Безбедни Заедници одлучи да преземе акција во сите национални друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина во насока на изготвување на упатство за стандардна кутија за прва помош. За оваа цел беше побарана поддршка од Обединетите Нации односно од Мрежата за Размена на Решенија.

Процесот на консултација доведе до подготовка на четири модел кутии, и сите тие се презентирани во Стандарден Критериум за Кутии за Прва Помош:

- Кутија за семејна прва помош
- Кутија за обучени волонтери по прва помош
- Училишна кутија за прва помош
- Кутија за прва помош при трагање и спасување

Исто така пакетот содржеше и упатство за лична заштита и хигиена. Во некои од земјите исто така беа дадени и упатства за справување со одредени закани, како што е на пример убодот од змија.

Во овој пример, регионалниот стандард е посебно корисен за општата јавност. Тој обезбедува модел за секое национално друштво. Во секоја земја, властите за цивилна и здравствена заштита се вредни учесници во подготовката на национален консензус кој се гради околу овие стандарди или препораки.

На национално ниво семејниот план за подготвеност при катастрофи, честопати е почетната точка за стандардните пораки. Дobar пример за ова е пораката на Австралискиот Црвен крст во четири чекори “Бидете информирани. Направете план. Обезбедете сет за итни состојби. Запознајте ги соседите.” (www.redcross.org.au/ourservices_acrossaustralia_emergencyservices_prepare.htm).

Пораката е сеопфатна и опфаќа спектар на активности за намалување на ризици од катастрофи поврзани со различни опасности. Чекорите се доволно кратки за да се запомнат и препознаат како покана за преземање акција. Секоја од четирите пораки е презентирана во различна боја, поддржана со лесно достапни детални информации.

Континуитетот обично наложува партнерства. Честопати донаторите финансираат неколку организации да работат на активности за намалување на катастрофи во одредена земја. Тука соработката при изготвувањето на стандардни пораки и подготвувањето на заеднички информации, материјали за едукација и комуникација со повеќе логоа овозможува сите пристапи да бидат успешни. Веќе неколку децении, стандардните пораки за подготвеност при катастрофи во Соединетите Американски Држави, ја инспирираат јавната доверба и на пораките се наоѓаат логоа на 3 познати институции: Американскиот Црвен крст, Геолошкото Друштво на САД и Федералната Агенција за Менаџирање на Итни Состојби.

Во последните години се појавува форум познат како коалиција на организации за едукација за катастрофи кој обединува 25 владини агенции и непрофитни образовни организации на полето на промовирање на сеопфатни едукативни пораки за подигање на свест за подготвеност при катастрофи под името *Разговори за Катастрофа: Упатство за Стандардни Пораки*.

Овој документ обезбедува доследни, точни и навремени пораки. Стручни лица и помагаат на групата да обезбеди консензус во пораките кои

организациите го следат на доброволна основа. Американскиот Црвен крст обезбедува персонал за организирање на работата на оваа волонтерска коалиција.

Во контекст на рамката за безбедна и отпорна заедница, може да се направи многу повеќе за зајакнување на стандардните пораки – на глобално, регионално и национално ниво – во претстојниот период.

Принцип 2: Легитимност и кредибилитет

Легитимноста генерално е квалитетот на следење на одреден принцип. Кредибилитетот е квалитетот на доверба или верување во нешто. Некои луѓе сметаат дека легитимитетот и кредибилитетот на Движењето произлегуваат примарно од односот со владите и ефективната улога во дејствувањето при катастрофи. Меѓутоа, волонтерите кои се суштината на националните друштва, веруваат дека легитимноста доаѓа од практичното демонстрирање на основните принципи, а кредибилитетот произлегува од преземената работа за зајакнување на заедниците и намалување на човековото страдање.

Бидејќи Движењето знае дека влијанието на катастрофите, сиромаштијата, нееднаквоста, небезбедноста и климатските промени се далеку поголеми отколку капацитетот на Движењето да одговори на сите овие ситуации, но бидејќи има пристап до потребните знаења за остварување на безбедност и отпорност, Движењето е обврзано со своите принципи да го споделува и понатаму развива ова знаење. Заради тоа, потребно е преземање на опсежно едуцирање на јавноста во однос на легитимноста и кредибилитетот на Движењето.

Клучен аспект на легитимност и кредибилитетот е “Да се биде промената што сакате да ја видите”. Националните друштва, вработените и волонтерите треба да делуваат како позитивен пример во сите области. За поединците, тоа може да значи:

- Давање крв
- Практикување добра хигиена и миење раце
- Почитување на правилата за безбедност во сообраќајот и носење безбедносни појаси
- Следење на пораки за здравствена промоција
- Забрана за пушење на работни места

Организациски тоа може да значи:

- Канцелариите на националното друштво да се лоцирани и изградени на начин кој покажува дека се отпорни на катастрофи.

- Излезните патеки секогаш да се проодни во случај на евакуација.
- Вратите да се отвораат нанадвор
- Во сеизмички ризични зони мебелот треба да се прицврстува за ѕидовите и здравствените центри да бидат секогаш добро опремени и функционални
- Спроведување на редовни вежби

Ако луѓето во централата и општинските организации, не веруваат и не делуваат во однос на промовирање на мерки за ублажување на состојби, шансите за успех во доменот на јавната едукација се минимални. Исто како што се вели во упатствата кои ги слушаме во авион “Ако притисокот во кабината се спушти... прво вие ставете ја маската на лицето”, волонтерите и вработените мора да сфатат дека ако тие сакаат да бидат ефективни и успешни во обезбедување на заштита на најранливото население, тогаш прво треба да преземат грижа за себе.

Истражувањата покажуваат дека иако луѓето ги разбираат ризиците, сепак тие веруваат дека најлошото ќе му се случи на некој друг. Ова верување исто така е присутно и кај меѓународните организации, граѓански асоцијации како и национални друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина.

Има повеќе примери на програми кои придонеле за зајакнување на легитимитетот:

- Централата на Јапонскиот Црвен крст има свои резерви од храна и вода за 400 вработени за период од 3 дена на својата локација. Тие се чуваат како резерва во случај на сеизмичка активност.
- Колумбискиот Црвен крст вложува енормни напори во своите канцеларии да не употребува хартија со цел да се намали загадувањето на животната средина.
- Неколку национални друштва имаат преземено активности за подигање на свеста при катастрофи, посебно за време на земјотреси преку вирално споделување на пораки со научни содржини за штетните последици кои може да ги предизвикаат земјотресите.

Бидејќи националните друштва преземаат низа процени на ризици и активности за ублажување на состојбите, набргу очекуваме да видиме уште многу вакви примери.

Кредитетот исто така почива на квалитетот и консензусот околу пораките за едукацијата на јавноста.

Принцип 3: Опсег

Опсегот се однесува на можностите да направиме повеќе (една од клучните заложби на стратегија 2020), преку преземање на активности за поголем број на луѓе. Без разлика на стратегиите, пристапите и алатките кои ќе ги избереме, еден од главните предизвици е дали тие може да се применат глобално за да може да се намалат страдањата од катастрофите.

Постојат 2 екстремни предизвици поврзани со опсегот, но и за двата се потребни големи средства. Од една страна повеќе од половина од светската популација сега живее во градовите. Повеќето од светските метрополи (со популација повеќе од 10.000.000) се соочуваат со сериозни сеизмички ризици. Стотици градови се соочуваат со поплави и бури.

Постои итна потреба да се помогне на оваа голема урбана популација на економски и политички план. Од друга страна, широката географска распространетост на руралната популација на далечни и непристапни локации, претставува различен сет на предизвици кои се во пораст.

Повремено националните друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина се жртви на својот сопствен успех. Во Сирија, националното друштво започна кампања за безбедност на патишта во 20 училишта и подготви игра со змии и скали во соработка со УНИЦЕФ.

Овој пилот проект беше толку успешен што државата побара да се прошири на 13.000-14.000 училишта. Еден од вработените тогаш кажа: “Треба да се запрашате, Што би направиле ако успеете?”.

Обично најголемата пречка се парите. Доброто дизајнирање на програмот обично треба да разработи стратегии кои ќе бидат можни да се финансираат бидејќи потребите постојано растат и тие се секогаш поголеми од она што е првично испланирано.

Во табела 9 претставени се дел од популарните начини на зголемување на влијанието.

Табела 9: Методи за зголемување на опсег на влијание.

Метод	Совети како да се направи.
Слободно дисеминирање на сите алатки	Направете ги лесно да се откриваат онлајн и да бидат достапни во повеќе формати на повеќе јазици.
Споделување трошоци	Побарајте спонзори од приватниот сектор и претставниците на локалната самоуправа да ви помогнат да ги испечатите и дистрибуирате материјалите.
Користење на каскаден модел на обука	Како прво, направете обуки за да оспособите оспособувачи, за тие потоа да можат да оспособат повеќе луѓе, итн. Секоја група во синџирот треба да биде во состојба да оствари одредени цели. Следете го квалитетот.
Радио и телевизија	Забавните програми, јавните сервиси и вести стигнуваат до милиони луѓе – но тие траат само неколку минути. Договорете се со јавните сервиси да одвојат време со цел да ви овозможат испраќање на пораките. Повторувањето е од суштинско значење.
Е-учење	Кога е добро дизајнирано, се покажува како ефективно исто како и учењето во училишта. Луѓето имаат пристап до материјалот 24 часа, 7 дена во неделата, и не се срамот доколку прават грешки. Најкорисно е кога имате недостаток на оспособени обучувачи или пак кога имате ограничени средства за таа намена. Со тоа се намалува потребата за патување, се намалуваат трошоците и максимално се користи времето.
Билборди и банери	Овој пристап пренесува клучни пораки до голема публика. Квалитетот мора да биде одличен за да се оствари посакуваното влијание, па затоа учете од другите и видете што е функционално. Обидете се и со рекламирање на средствата за јавен транспорт.
Спортски натпревари, добротворни концерти и телетони	На настаните каде се присутни многу луѓе имате можност да го популаризирате вашето прашање за да се добие впечаток дека секој тоа го прави. Поврзете се со шампионите кои сакаат да дадат поддршка за вашата кауза.
Заедничка соработка	Соработувајте со други програми, и споделувајте ги трошоците. Вметнувајте ги вашите пораки и на сметките за комуналии. Дистрибуирајте и информации и во чекалните во болниците. Побарајте простор за рекламирање на веб страни кои даваат поволни можности.
Користење на одговор и опоравување	Промовирајте образование за намалување на ризици во секоја можност – посебно кога потребите се големи а на луѓето им се потребни одговори.

Принцип 4: Одржливост

Одржливоста се однесува на континуирано подигање на свеста и напори за едукација на јавноста во подолг временски период со цел да се даде придонес во постигнување на култура на безбедност.

На одржливоста влијаат следниве прашања:

- Брзиот пораст на населението, урбанизацијата и миграцијата;
- Нови технологии кои резултираат со поголеми ризици (како на пример, одредени градежни материјали и градежни практики);
- Недостаток на свест за достапни технологии за намалување на ризици;
- Долги интервали помеѓу одредени природни катастрофи (како на пример, вулкански ерупции, земјотреси, цунами, и поплави кои се случуваат на 100 години);
- Влијанието на климатските промени;
- Губење на колективна меморија на локални знаења, или неможност за адаптирање;
- Намалено меѓу-генерациско пренесување на знаење;
- Краткорочни донаторски модели за проектно финансирање;
- Донаторски очекувања за нови наместо подобрени и одржливи пристапи;
- Недостаток на финансиски ресурси за зголемување на опсег на активности;
- Презаситеност на волонтерите;
- Недостаток да се измери напредокот.

Одржливоста може да се унапреди преку:

- Идентификување на активности кои може да се повторуваат на редовни интервали без да претставуваат товар;
- Креирање на можности за иновација и креативност;
- Овозможување активностите да станат дел од очекувањата на волонтерите и младите;
- Користење на овие активности за зголемување на волонтерската база;
- Споделување на знаењата со владини партнери за да се институционализираат напорите;

- Споделување на знаења со образовните институции за да се универзираат напорите;
- Споделување на знаења со други невладини организации за да се споделат одговорностите;
- Размислување кон иднината и воспоставување процеси кои ќе овозможат прилагодувања и подобрувања со цел да се одржи потребниот континуитет;
- Интегрирање на конкурентни елементи (на пример, доделување награди и признанија);
- Мерење и рекламирање на успехите;
- Селектирање на способни лидери;
- Споделување на труд и оддавање признание за остварувањата на партнерите.

5. Алатки

Ова поглавје дава детален преглед и опис на следниве алатки:

- Публикации;
- Наставни програми, модули и презентации;
- Е-учење;
- Изведби и уметнички претстави;
- Игри и натпревари;
- Аудио и видео материјали;
- Веб ресурси;
- Социјални медиуми;
- Телекомуникации.

Во секоја категорија има примери на активности и претставени се предностите и недостатоците на секоја алатка за подигање на свест и едукација на јавност. Потоа се разгледува и аспектот на комбинирање на различни алатки со цел да се дојде до посакуваната промена.

Публикации

Веќе подолго време, публикациите се омиленото средство за дистрибуирање пораки за подигање на јавна свест и едукација на јавност. Публикациите имаат бескрајна флексибилност и може да се јават во форма на печатени или дигитални материјали, и се наоѓаат во различни

форми и величини. Тие може да се користат за рекламирање (како на билборди и постери), комуникација (на пример, материјали за обука или игри), и многу други функции. Нивните опции, цели, потенцијални публики и опсегот на нивна дистрибуција се прикажани во табела 10, подолу.

Табела 10: Видови на публикации

Вид	Цел на публика			Дистрибуција			
	Општа јавност	Млади	Деца	Масовни количини	Колку што дозволуваат средствата	Лимитирано печатење	Електронска форма
Букмаркери – потсетници за клучни пораки и контакт информации	✓	✓	✓	✓			
Фактографски податоци, флаери, брошури – клучни пораки за кампањи	✓	✓	✓	✓			✓
Книшки – упатства, резимеа, стандардни инструкции	✓	✓	✓		✓	✓	
Информативни картички – џебни потсетници за важни процедури и методи како на пример упатство за евакуација, евакуациски патеки, тријажа, прва помош, оживување и вода и санитација	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Семеен план за катастрофа и други клучни пораки – упатство и постапки. Прирачник и упатства – сеопфатни материјали вклучително и материјали за оспособувачи и учесници на обуки	✓	✓	✓	✓			✓
Работни тетратки и работни листови – интерактивни материјали за подобрување на учењето	✓	✓			✓		✓
Флипчарт хартија – материјали на табаци хартија кои ги користат оспособувачите за давање инструкции при фасилитирање	✓	✓	✓		✓		✓
Студии на случаи – материјали кои документираат и споделуваат	✓	✓	✓			✓	

научени лекции и ресурси							
Календари – корисни потсетници со комплети од 12 или повеќе пораки	✓				✓	✓	✓
Постери – материјали за изложување на информации кои не се премногу детални	✓	✓	✓		✓		
Банери и знаци – рекламен материјал за важни настани	✓	✓	✓			✓	
Билборди – големи кампањски пораки кои се внимателно изработени но не премногу нападни	✓	✓	✓			✓	
Списанија – сет на повеќе пораки, или специјално издание, или содржина која опфаќа повеќе наслови	✓	✓			✓		✓
Стрипови – редовни стрип, графички изданија со кратки забавни приказни		✓	✓		✓		✓
Боенки – упатства за подготвеност, образовна алатка			✓		✓		✓
Книги со стории – вистински или фиктивни		✓	✓		✓		✓
Друштвени игри, игри со табла, модели – направете ваша сопствена или пак користете професионално испачетена игра.		✓	✓		✓		✓
Прес сетови – комплети материјали за новинари (печатени, аудио или видео)	✓					✓	✓
Ресурси за ДВД, ЦД или мемориски дискови – разни комбинации на материјали	✓	✓	✓			✓	✓
Рекламен материјал – налепници, магнети, привремени тетоважи, моливи, гумички, тетратки и др.	✓	✓	✓		✓		
Поголеми рекламни материјали – маички, капи, торби, пластични шишиња, навлаки за пернициња, сетови за прва помош.	✓	✓	✓			✓	

Одлуката за видот на најсоодветен материјал за објавување ќе зависи од:

- Целната публика;
- Количината на пораки кои треба да се пренесат;
- Потребниот број за дистрибуција;
- Методи на дисеминација;
- Потребна трајност на производот.

Речиси сите публикувани материјали може да бидат достапни на поширока публика како на пример веб страните за онлајн гледање или пак како документи кои може да се симнат, од ДВД, ЦД-РОМ и мемориски диск. Некои пораки исто така може да се оптимализираат за дистрибуција преку мобилни телефони или рачни уреди.

Има огромни количини на публикувани материјали и едукативни материјали и публикации кои го привлекуваат вниманието. Па затоа при масовна дистрибуција, содржината и дизајнот на материјалите мора да бидат пристапни и да го привлекуваат вниманието. Размислете како и кога очекувате луѓето да го искористат вашиот производ и што сакате да остварите откако тие ќе го прочитаат. Утврдете јасни цели што сакате да постигнете со материјалите и тестирајте ги пред да подготвите големи количини. Тестирањето можеби ви личи на непотребно одложување, но тоа е многу важна инвестиција која вреди во однос и на време и на напори.

Многу важно е да се определи дали публикацијата ќе се печати или ќе се дистрибуира по електронски пат. Колку се по интерактивни материјалите, толку ќе бидат по ефективни и ќе го привлечат вниманието на читателот и ќе придонесат за промена во однесувањето. Публикациите може да се дизајнираат за определени целни публики и може да содржат клучни пораки или подетални информации доколку се наменети за оспособувачи или пак за лично учење. Некои од материјалите се дизајнирани да се употребат само еднаш, додека на другите треба да се навратите повторно и повторно.

Во табелите 11 и 12 подоле претставени се предности и предизвици во однос на тоа дали материјалите ќе се печатат или дигитално ќе се дистрибуираат.

Табела 11: Предности и предизвици во однос на дистрибуција на печатени материјали.

Дистрибуција на печатени материјали	
Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Секој сака нештото да го допре и да го држи во рака. • Печатените материјали привлекуваат внимание. • Може да се користат повеќе пати. • Може да бидат наменети за различни публики. • Може да бидат интерактивни и да промовираат промена на однесување. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има последици по животната средина, вклучително на дрвата кои се користат за производство на хартија како и транспорт. • Можеби материјалите нема да се читаат. • Ако не се тестира влијанието нема да се знае какви ќе бидат ефектите. • Може да бидат со слаб квалитет, и да остават погрешен впечаток.

Табела 12: Предности и предизвици во однос на дигитална дистрибуција на материјали

Дистрибуција на дигитални материјали	
Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Се намалуваат трошоците за печатење и транспортирање. • Може да се доставуваат преку интернет (бесплатно). • Може да се ставаат на ЦД и ДВД (чини помалце отколку печатени материјали). • Може да се обноват и менуваат без да доведе до дополнителни трошоци за печатење и дистрибуција. • Може да содржат поголема количина на материјали. • Може да се структурираат во области со цел да се обезбедат подлабоки информации. • Младите ги користат дигиталните медиуми кога се достапни. • Може да користат за надминување на различностите на луѓето во заедницата. 	<ul style="list-style-type: none"> • Не се достапни на оние кои немаат ДВД плеер. • Не се достапни на лицата кои се компјутерски неписмени. • Може да бидат недостапни на оние кои немаат интернет пристап. •

Наставни програми, модули и презентации

Наставните програми, модулите и презентациите за обука се традиционални средства за структурирање на голема количина на знаење и информации во формален, стандарден и унифициран пакет. Важните информации честопати треба да се пренесат преку серија на настани, како на пример, состаноци, семинари, работилници и вебинари (онлајн семинари), првично подготвени за структурирање и поддршка на обука лице во лице за вработени, волонтери, наставници, студенти и членови на заедница. Новите елементи, како на пример, интерактивните вежби, учење преку работа и социјално вмрежување, може да ги направат овие пристапи позадоволителни, позначајни и поефективни.

Овој вид на материјали обично се дизајнирани за:

- Поддршка на партиципативно учење во текот на инструкции кои се даваат лице во лице

- Поддршка на фасилитирање при интервенции во заедниците
- Обезбедување на поединечни упатства на корисници.

Презентации

Презентациите може да бидат многу едноставни и да ги врши говорник со помош на картички, флип чарт хартија или табла за пишување, со проектор или преку програм за дигитално презентирање и со помош на видео материјали. Тие може да бидат ефективни како самостојни воведи на одредени теми но исто така може да бидат дизајнирани и како дел од одредена наставна програма.

Модули за обука

Модулите за обука се дизајнирани да одат едно ниво подалеку од воведното ниво. Најдобрите модули за обука се различните модули за прва помош и здравје во заедниците кои се користат во целиот свет како и повеќе модули за обука на полето на подготвеност и дејствување при катастрофи. Модулот за ранливост и процена на капацитети е широко распространет и на него му се направени одредени прилагодувања во различни региони во светот.

Неколку национални друштва (како што се Црвените крстови на Камбоџа и Филипините) имаат стандардни ориентациски курсеви за намалување ризици од катастрофи наменети за волонтерите и вработените, а неколку други национални друштва исто така имаат изготвено модули за интегрирање на активности за намалување на ризици од катастрофи во заедниците. Во некои случаи модулите се достапни само на регистрирани учесници за одредена обука.

Модулите за обука исто така се подготвуваат за поддршка на наставните кадри кои работат на подигање на свест за катастрофи во училиштата.

Се повеќе се преземаат систематски напори за споделување на високо квалитетни модули за обука кои ќе можат соодветно да се прилагодат во одредени средини. На пример, регионалниот центар за едукација во заедницата за превенција од катастрофи има објавено 30 едукативни модули на Шпански, Португалски и Англиски јазик.

Некои од модулите кои првично беа дизајнирани за едукација во заедницата, или за неформална примена во училиштата, преминаа една фаза погоре и станаа дел од ресурсите кои се дел од формалната наставна програма. Материјалите во рамките на наставната програма кои треба формално да се усвојат од училиштата, треба да исполнат дополнителни критериуми. На пример:

- Опсег и редослед, за идентификување на целосниот спектар на знаења, вештини и компетенции кои треба да се изучат во одредена школска година.
- Усогласеност со постојната наставна програма, со цел да се идентификуваат соодветни работи кои треба да се внесат во програмата во рамки на одреден предмет и школска година.

Материјали во наставните програми се веќе подготвени за да се интегрираат во училишните наставни програми во Свазиленд, Мозамбик и Ангола со кои се опфаќаат 6 големи регионални опасности. Во Виетнам првите материјали за безбедност при поплави и тајфуни се изготвени во 1990-тата година за деца во 4-то и 5-то одделение.

Овие материјали се користени од половина милион ученици и благодарение на нив се спасени многу животи при масовни успешни евакуации при тајфуни. Овие материјали сега повторно се надградуваат. Исто така наставниот програм на националното друштво во Фиџи е одобрен од Министерството за Образование.

Во Канада, програмот на националното друштво наречен *Очекувајте го неочекуваното*, претставува мерки за намалување на ризици од различни катастрофи кои се разработени во 3 книги:

- *Може да се случи, Бидете подготвени* (за деца на возраст од 7 до 8 години).
- *Во очекување на неочекуваното, Бидете подготвени* (за деца на возраст од 10 до 11 години).
- *Бидете подготвени, Бидете безбедни* (за деца на возраст од 12 до 13 години).

До 2008 година, програмот опфати 750.000 деца.

Канадскиот Црвен крст исто така подготви публикација, која подоцна беше адаптирана и во Соединетите Американски Држави. Публикацијата беше наречена *Соочување со Стравот* и беше дизајнирана за деца на возраст од 5 до 16 години подобро да се подготват за катастрофи по терористичкиот напад од 11 Септември 2001-та година во Вашингтон. Овој материјал сега е дел од наставната програма за магистерски студии за катастрофи во Соединетите Американски Држави.

Табела 13 подоле ги прикажува предностите и предизвиците поврзани со користењето на наставни програми, модули и презентации.

Табела 13: Предности и предизвици на наставните програми, модули и презентации

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Се обезбедува логичен и сеопфатен опсег и редослед за голема количина на информации. • Се утврдува квалитет и доследност во обезбедувањето на услуги. • Се обезбедува заедничка основа за вработени и волонтери. • Достапни се во печатена или дигитална форма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Може да чини многу пари нивното печатење. • Може да чини многу пари нивното презентирање лице во лице. • Програмите за обука може да не опфатат голем број на луѓе како резултат на временскиот период и локацијата на луѓето.

Е-учење

Обуката која се базира на компјутери (за која е потребно компјутер и ДВД) или обуката која се базира на пристап до веб страни (за која што е потребно компјутер и интернет пристап) се двете главни средства на пристап до Е-учење. Е-учењето е многу проучувано и во високото образование и бизнисот се покажува дека студентите кои учат онлајн всушност покажуваат подобри резултати отколку учениците кои посетуваат класични курсеви лице во лице.

Главните бенефиции од Е-учење, онаму каде постои интернет пристап и кој е по прифатливи цени се:

- Флексибилен пристап 24/7, за учење на материјали.
- Можност за предавачи од највисок калибар кои може да споделуваат знаења до огромен број на луѓе.
- Опција за самостојно учење со брзина која му одговара на ученикот, и согласно со индивидуалните можности.
- Достапност на текст, аудио и видео материјали во различни модалитети за учење (зависно од можноста на поединецот подобро да апсорбира знаење преку аудио, визуелни, текстуални и филмувани средства).
- Ниска цена на чинење.

Е-учењето бргу се развива во последната деценија. Првичните производи на Е-учење познати како наставна програма од прва генерација, обезбедуваат чекор по чекор структурирано учење заедно со линеарни, од наставникот контролирани патеки за учење, честопати во придружба со

аудио визуелни елементи (на пример, дигитален слајд шоу). Теоријата и праксата остануваат одвоени. Овие линеарни пристапи сеуште функционираат добро во однос на содржината каде усогласеноста, стандардите и поседувањето на вештини се од суштинско значење.

Подоцнежниот пристап познат како наставна програма од втора генерација, произведува послободен проток на учење, кој се води според интересите и потребите на ученикот. Структурата е во различни слоеви, така да учениците може да навлегуваат подлабоко во било која од овие области зависно од нивниот интерес. Евалуацијата се базира на самопроцена, последователни обиди и рефлексивно практикување на содржините.

Овие пристапи кои се базираат на ученикот функционираат посебно добро онаму каде приоритети се откритието, суштинското размислување, развој на лидерство, флексибилност и решавањето на проблеми. Методите на учење наведено од наставникот или учење наведено од ученикот може лесно да се спојат. Системите од втората генерација може да обезбедат врска помеѓу самоучењето и учењето базирано на проектните потреби. Резултатите од учењето може да се измерат и следат, а остварувањата може да се познаат и знаењата да се доловат и споделат во рамките на одредени заедници за учење.

Наставната програма за Е-учење може да се базира на широк опсег на содржини, меѓу кои:

- Лекции (преку учење според личната брзина и слободно време на ученикот)
- Интерактивни активности и игри
- Квизови и тестови (во различни формати кои автоматски се оценуваат)
- Аудио и видео клипови
- Синхронизирани (виртуелни училници и разговори) и асинхронизирани (форуми) дискусии преку кои комуницираат онлајн заедниците, со виртуелни училници за кои е потребно фасилитирање.
- Алатки како што се блогови и викис, за доловување и споделување на знаење
- Туторство, подучување, менторирање, фасилитирање преку онлајн и офлајн опции
- Администрирање и следење (вклучително и сертифицирање).

Една од главните бенефиции на наставната програма за Е-учење е потенцијалот за повторно употребување и адаптирање на содржината на Е-учење.

Во текот на последната деценија некои национални друштва имаат изготвено модули за обука кои се достапни во видео формати како и формат за самоучење изработени на ЦД диск. Постои се повеќе интерес многу модули за обука да се конвертираат во Е-учење формати кои може да се пренесат на ЦД, ДВД или онлајн.

Меѓународната Федерација во моментов работи на пилотирање на систем за менаџирање на учење кој овозможува интегрирање на повеќе програми за обука. Системот е наречен ЕДЕН ЦРВЕН КРСТ, и има за цел да им овозможи на волонтерите сеопсежно учење – особено на полето на првата помош и одговор при катастрофи. На општата јавност исто така и е достапен 20-минутен курс за самоизучување за подготвеност за Х1Н1.

Американскиот Црвен крст во моментов пилотира програм за рангирање за компании и други организации, вклучително и училишта. Целта на програмот е обука за подготвеност при катастрофи и поддршка во живо која ја обезбедуваат општинските организации на Црвен крст.

Табела 14 подоле ги прикажува предностите и предизвиците на Е-учење.

Табела 14: Предности и предизвици на Е-учење

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно исто како и учењето во училиница. • Пониски трошоци по лице отколку учењето во училиница. • Експертизата е достапна во широки рамки. • Учењето се одвива според сопствена потребна брзина. • Не зависи од време и локација. • Може да се поврзе со проекти поврзани со преземање на одредена акција. • Резултатите може да се следат во широки рамки. 	<ul style="list-style-type: none"> • Потребен е пристап до ДВД плеер или компјутер. • Потребен е пристап до интернет за целосна функционалност. • Подготовката на наставен план за е-учење наложува нов сет на вештини и алатки. • Флексибилната и партиципативната развојна платформа може да биде комплексна и да чини многу пари за нејзино воспоставување. • Помалку е друштвено, освен доколку не се организира за групна интеракција помеѓу лица или во електронски формат. • Потребно е помалку персонал заради помала или подалечна интеракција.

Изведби и уметнички претстави

Изведбите и уметничките претстави обезбедуваат широк спектар на креативни можности за комуницирање на важни, сериозни пораки, преку богати, честопати претставени во живо, искуства.

Примери за ова се:

- Уличен театар, драмски читања, скечеве и изведби.
- Куклени претстави.
- Поетски читања.
- Игранки.
- Флешмоб активности во големи урбани средини (група на луѓе кои одеднаш се собираат на јавно место, изведуваат необично дело и потоа си заминуваат).
- Раскажување приказни, во придружба на музика и пеење.
- Креативни работилници.

Во сите овие активности се вклучени волонтери и членови од заедницата, како изведувачи или пак публика. Вештите изведувачи наоѓаат креативни начини за да го задржат интересот на публиката.

Изведбите и уметничките претстави може да се користат во опкружување каде луѓето се собираат за некоја цел преку: информативни штандови на панаѓури, изложби, училишни настани и јавни настани во паркови. Особено, младите честопати се спремни да се ангажираат на вакви настани.

Доколку се вклучи и одреден натпреварувачки елемент, тоа може да предизвика и привлекување на уште повеќе луѓе. Многу е важно да се запомни дека на секој што учествува треба да му се укаже почит и да му се оддаде признание.

Во Аргентина, беше организиран настан во градскиот парк за да се подигне свеста за ризиците од поплави, а на Филипините се организираше театарска претстава за да се укаже на градење на градби кои се отпорни на катастрофи. Во Колумбија пак, Црвениот крст подготви песни за заштита на животната средина.

Табела 15, подоле ги претставува предностите и предизвиците на изведбите и уметничките претстави.

Табела 15: Предности и предизвици на изведби и уметнички претстави

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Забава, привлекуваат народ, претставуваат добра можност за подигање на свест за сериозни теми кои луѓето обично се обидуваат да ги избегнат. • Бескрајна можност за креативност. • Младите волонтери уживаат во водење на вакви активности. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пораките може да се изгубат. • Може да треба дополнителни средства за пренесување на јасни пораки. • Неформалноста може да претставува предизвик за зголемување на опсегот на активности.

Игри и натпревари

Игрите и натпреварите нудат друга можност честопати позната по терминот “Едукативна забава”. Може да се подготват игри на табла за мала група на луѓе на различен вид на материјали или пак да се нацртаат во училишните дворови на асфалтот за да се привлече вниманието на учениците.

Уметничките изведби исто така може да се организираат на натпреварувачки начин, помеѓу училиштата за да се максимализира вклученост на учениците. Може да се организираат натпревари за изработка на најдобар постер, проверка на знаења преку квизови, пишување есеи, песни, поезија, уметнички изведби или слогани со цел натпреварувањата да бидат уште поинтересни.

Секогаш кога децата и младите подготвуваат свои трудови, тоа е гаранција дека ќе се привлече вниманието и на родителите и на членовите во заедницата. Радијата и телевизиите честопати успешно се користат за пренесување на натпреварите или за информирање на јавноста за нивното одржување.

Игрите исто така може да бидат исклучително ефективни кога се работи со возрасни кои исто така се ангажираат и учат повеќе кога го користат целото тело а истовремено се забавуваат. Ова може да биде организирано во наједноставни форми со учество на возрасните во одредени физички активности со натпреварувачка природа, како на пример фрлање и фаќање на топка и притоа давање на одговор на одредено прашање.

Или пак во форма на толкување на улоги, решавање на проблеми и симулации. Овие “сериозни игри” се покажуваат како многу ефективни кога се работи за учење на одредени комплексни информации. Потребно е

уште работа на ова поле, особено на собирање примери за иновативни напори кои може да се реплицираат како и во однос на тестирањето на резултатите од овие активности.

За натпреварувачите, дел од забавата е да се заминат со стимулациски средства и награди. Луѓето секогаш сакаат да освојат нешто, без разлика колку се тие едноставни, па затоа волонтерите и јавноста уживаат кога ќе освојат маичка, капа, нараквица или друг сувенир. Многу е важно овие производи да не ја загадуваат природата и да бидат со добар квалитет и да обезбедуваат можност за пренесување на едукативни пораки. Вакви производи можат да бидат:

- Налепници
- Тетоважи кои се бришат
- Букмаркери
- Пенкала, моливи и гумички
- Беџови и значки

Поскапи предмети за поединци, семејства или заедницата може да бидат:

- Кригли
- Торби
- Декоративни навлаки
- Игри со карти
- Сетови за прва помош
- Батериски ламби
- Евакуациски ранчиња
- Мегафони
- Радија со погон на навивање

Компаниите честопати се подготвени да донираат средства за купување на вакви производи. За поголемите натпревари може да се предвидат и награди како што се телефони или апарати.

За подигање на свеста на јавноста за одредени цели може да се користи организирање на лутрии и томболи.

Табела 16: Предности и предизвици поврзани со игрите и натпреварите

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Тие се партиципативни, ангажирачки и мотивирачки. • Стимулираат решавање на проблеми. • Стимулираат врснички дијалог. • Подобрување на стекнување и задржување на знаења. • Добро за зафаќање со комплексни и отворени прашања. • Натпреварите може да поврзат луѓе во голема географска област. • За онлајн игрите или компјутерските игри не е потребно да се одвојуваат големи парични средства, а може да се ангажираат луѓе за иста цел на големи раздалечини. 	<ul style="list-style-type: none"> • Потребно е истражување и внимателно дизајнирање. • Потребно е да бидат забавни. • Реалните игри и симулации може да чинат многу пари за подготовка и тестирање. • За компјутерските игри потребни се голем број на компјутери за учесниците.

Аудио и видео материјали

Постои континуитет во аудио и видео продукцијата. Од една страна постојат професионално произведени производи каде пораките се контролирани во голема мерка. Од друга страна постојат партиципативни видеа, кои се произведуваат индивидуално или колективно со спонтан материјал со користење на евтини видео камери и уреди за снимање.

Професионално подготвените видеа се важни за документирање, донаторска комуникација и односи со јавност, додека понеформалните видео продукции може да бидат важни средства за дополнување на знаења, стимулирање на локална креативност, споделување на стории, и промовирање на врсничка едукација. Во случајот на партиципативните видеа, производствениот процес станува едукативно искуство каде примарната цел е да се стимулира локален дијалог и решавање на проблеми.

Аудио пораките и телевизите имаат недвосмислено огромна можност за дисеминирање на информации речиси до секое домаќинство. До неодамна производството и дистрибуцијата беа единствено во рацете на јавни или приватни сопственици, па националните друштва имаа мала контрола врз содржината. Меѓутоа, оваа слика се менува бидејќи производството на

вакви материјали станува поедноставно и чини помалку, а сега постојат и дополнителни дистрибутивни канали со исклучителен потенцијал.

Три главни вида на аудио и видео продукции се разликуваат според должината, дистрибутивните канали и професионалноста на продукцијата:

- Кратки радио и телевизиски објави (спотови).
- Кратки аудио и видео производи
- Долги аудио и видео продукции

Секој од овие се објаснети подолу во повеќе детали.

Кратки радио и телевизиски објави (спотови)

Во многу земји масовните медиуми обезбедуваат пораки до јавноста преку јавните сервис на волонтерска основа како придонес за општествена одговорност. Спотовите типично се во траење од 20, 30 или 50 секунди.

Тие мора да бидат кратки и лесно да се запаметат и им укажуваат на луѓето како да дојдат до повеќе информации (со пишување на телефонски број или интернет адреса која лесно може да се запомни. Притоа многу е важно да се обезбедат гласови од познати личности, да се подготват добри слогани и да бидат пропратени со пријатен, позитивен тон и музика.

Професионалните дизајнери и експертите за комуникација може да дадат посебен придонес во изготвувањето на вашите спотови, но денес можете и самите да подготвите квалитетни спотови, или да адаптирате меѓународни или национални ресурси, само со мала поддршка на волонтерите.

Најпретпочитуваното време за прикажување на спотовите е во ударните периоди од денот, вообичаено по завршувањето на работниот ден, обично пред вечерните вести. Добро подготвените спотови за важни социјални прашања може да направат голема промена, па затоа е добро да имате добро изградени односи со медиумите.

Во табела 17 подолу прикажани се предностите и предизвиците поврзани со кратките радио и телевизиски објави (спотови).

Табела 17: Предности и предизвици на спотовите

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Допир до широките маси, до голема целна публика. • Доследни стандардни пораки. • Привлекуваат внимание и лесно се препознатливи. • Обично може да се договорот да се прикажат бесплатно. • Може да се подготват зависно од годишното време и опасноста. • Може да се подготват за сериско прикажување за одржливост на интервенцијата. • Може да ги инспирираат луѓето да побараат повеќе информации. 	<ul style="list-style-type: none"> • Може да се прикажат доцна во ноќта или пак во неприкладна нивна шема. • Мора да бидат добро обмислени за да бидат ефективни. • Медиумите може да не сакаат да ги објавуваат бесплатно ако на нив гледаат како на средство на приходи.

Пораки за рано предупредување: клучни укажувања

- **Извор** – важно е да се утврдат сигурни комуникациски системи со јасни линии на комуникација. Меѓутоа, не се потпирајте само на еден извор без разлика колку и да е тој сигурен – наместо тоа, имајте група на доверливи извори, со која што ќе може да ги договорите пораките за рано предупредување.
- **Содржина** – погрижете се пораките точно да опишуваат кој, што и кога ќе прави. Нацртајте едноставна слика и бидете специфични. Објаснете ги последиците кои може да ги донесе непосредната опасност.
- **Стил** – бидете јасни, користете едноставни зборови без жаргон. Бидете прецизни и недвосмислени. Тоа што ќе го кажете, кажувајте го со сигурност. Кажете дека постои голема веројатност настанот да се случи и сите треба веднаш да постапат.
- **Точност** – размислете што ќе разберат луѓето од вашата порака.
- **Доследност** – Бидете доследни во вашите пораки. Немојте да објавувате пораки кои се контрадикторни една со друга или да предизвикувате конфузија.

Кратки аудио и видео производи

Овие производи вообичаено се однапред снимени аудио, визуелни или мултимедиски производи кои се дистрибуираат преку интернет на плејбек на рачен уред или компјутер. Овие аудио и видео производи траат

помалку од 5 минути и најчесто ги гледаат корисниците на компјутери со интернет пристап за време на кратки паузи, додека читаат е-маил или пак ги прелистуваат социјалните медиуми. Подолгите аудио производи (кои траат повеќе од 10 минути), честопати се симнуваат од интернет за да се слушаат на аудио плеери. Без разлика на нивната должина тие треба да бидат допадливи и да го привлечат вниманието на целната публика.

YouTube, најпопуларното средство за споделување и гледање видео производи (www.youtube.com), нуди неколку корисни карактеристики, како на пример:

- Ја покажува должината на видеото и бројот колку пати е гледано видеото.
- Им овозможува на гледачите да го додадат видеото на нивната плејлиста и да го споделуваат со други луѓе.
- Им дава на гледачите опција за коментари и рангирање на видеата, што им овозможува рангирање според популарност и број на посети.

Меѓутоа, YouTube не е достапен во некои земји. Тоа значи дека е потребно да се најдат алтернативни можности за гледање на видеата.

Меѓународната Федерација на Црвен крст и Црвена полумесечина има 3 YouTube канали со стотици видеа. До крајот на 2009-тата година, еден од каналите имаше 75.000 посети. Вкупно 750.000 видеа се гледани и 1.000 лица станаа претплатници на каналот. Најгледаното видео е гледано 130.000 пати. Некој од најгледаните видеа се градење на куќи од бамбус во Индонезија и како да се изгради побезбедна дрвена куќа која ќе биде отпорна на урагани. Волонтерите на Црвен крст и Црвена полумесечина исто така го користат YouTube за еднократни аплоадирања на кратки видео содржини.

Некој од успешните примери се оној на младите на Колумбискиот Црвен крст, односно пораките до јавноста за заштита на животната средина кои се емитуваат на “Un Minuto al Aire” (една минута во етер). Добар пример е исто така и видеото на Аргентинскиот Црвен крст “Casa Inundada” (поплавена куќа), (www.youtube.com/watch?v=5bZKCT7aonE).

Видеа исто така може да се гледаат на многу интернет страни на националните друштва и Меѓународната Федерација на Црвен крст и Црвена полумесечина. Шпанскиот Црвен крст и Карипскиот регион имаат посебни веб страни со видеа кои нудат широк спектар на добри пораки за намалување на ризици од катастрофи.

Партиципативното видео е особено ефективна алатка за користење во заедници каде властите и невладиниот сектор имаат блиска соработка. На најранливите заедници им недостасува добра управа. Видео и аудио продукциите им овозможуваат на овие групи да слушнат пораки со својот глас кои може да ги зајакнат и да стигнат до нив на ефективен начин.

Табела 18 подоле ги претставува предностите и предизвиците на кратките аудио и видео производи.

Табела 18: Предности и предизвици на кратките аудио и видео производи

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Може бргу и лесно да се подготват и обноват. • Може да се дистрибуираат преку интернет. • Може лесно да се споделат преку социјалните мрежи. • Аудио производите може да се дисеминираат преку радио. • Може да ги разберат и неписмени луѓе. • Може да се подготват со учество на многу партнери. • Нивното производство не чини многу пари. • Може да бидат дел од серија или канал. • Може да водат до препознавање на многу важни работи. • Може да бидат релевантни и современи. • Може да пренесуваат детални примери и показни вежби. • Погодни се за врсничка комуникација на големи раздалечини. • Видео производите се погодни и за лица со пречки во слушањето (со знаковно толкување). • Тие се претпочитувано средство кај младата генерација. 	<ul style="list-style-type: none"> • Мора внимателно да се проверат за да се избегнат двосмислености или погрешни информации – процес на кој некогаш не се обрнува доволно внимание во овој медиум. • Мора да бидат добро подготвени за да бидат ефективни. • Може да бидат игнорирани. • Потребна е промоција преку социјалните мрежи. • За дистрибуцијата е потребно внимателно планирање. • Партиципативната продукција наложува обука, пракса, соработка и доследни повратни информации. •

Подолги аудио и видео продукции

Професионално подготвените видеа на широко се користат за промоција на активностите на движењето, и привлекуваат многу донации, и обезбедуваат покривање и документирање на проекти или важни

прашања. Една од најиновативните и најуспешни едукативни употреби е серијата на аудио сапунски опери (радио новели), кои станаа многу популарни во Латинска Америка “подобро е да се спречи отколку да се лечи” е серија од 25 епизоди. Во серијата се прикажани природните опасности кои демнат на Карибите. Една серија е составена од 10-15 минутни епизоди.

Редовните радио и телевизиски програми во живо се многу успешни во Уганда. Тувалу Општинската Организација на Црвен крст има редовни прилози на националното радио при што се емитуваат пораки за подготвеност при катастрофи, здравствена грижа, климатски промени, заштита на животната средина, и зачувување на ресурсите со вода, за време на сушната сезона. Се користат и натпревари за подигање на свеста кај децата на училишна возраст.

Табела 19: Предности и предизвици кај подолгите аудио и видео продукции

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Може да се пренесе цела историја. • Може да се зголеми отчетноста. • Радиото е широко достапен дистрибутивен канал. • Сапунските опери се подопадливи. • Може да бидат дел од редовни радио емисии. • ДВД плеерите за нивно гледање се со релативно ниска цена. 	<ul style="list-style-type: none"> • За дистрибуирање до пошироката публика потребно е добро планирање и многу труд. • За видеата е потребна професионална продукција. • За редовните радио емисии потребно е добро планирање и добри презентери. • Сапунските опери наложуваат високо квалитативни концепти, пишување и содржина.

Бидејќи движењето е отчетно до енормна база, потребно е да се посвети големо внимание за подготовка на извештаи. Затоа локалните фотографии и видеа претставуваат важен аспект не само заради документирање на активностите туку и за подигање на свест и подготовка на едукативни материјали. Затоа од исклучителна важност е видеата се повеќе да се користат при подготовката на извештаи.

Интернет ресурси

Еден од наједноставните и најевтините начини за демонстрирање на транспарентност, отчетност и доследност е користење на интернет страните на националните друштва за промовирање на едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи. Многу е важно овие пораки да може лесно да се најдат и да бидат само еден клик подалеку од почетната страна. Тоа значи дека промовирањето и потенцирањето на активностите за намалување на ризици од катастрофи да бидат тековни

работи во кои се вклучени сите, со цел информациите да не бидат закопани некаде далеку каде што нема да бидат пристапни до луѓето.

Интернет страните се средства кои ви овозможуваат да ги споделувате сите достапни ресурси. Тие треба да бидат примарна дистрибуциска алатка за националните друштва за споделување на информации до општинските и основните организации, како и до општата јавност.

Примери на интернет страници богати со ресурси се:

- <http://www.ifrc.org/en/what-we-do/disaster-management/>. – Оттука имате пристап до голем број на ресурси. Може исто така да пристапите до DMIS (информативен менаџмент систем за катастрофи) на новата интернет страна на меѓународната федерација (во десниот горен агол).
- <http://www.ifrc.org/en/what-we-do/health/diseases/pandemic-influenza/your-best-defence-is-you/>. – Интернет страна на Меѓународната Федерација за вирусот H1N1 на кој има и краток модул за Е-учење, видео постери и Е-алатки.
- Сеопфатен ресурсен центар на Регионалниот Референтен Центар за едукација и подготвеност при катастрофи во Америка.
- www.climatecentre.org – Интернет страна на Климатскиот Центар, вклучително и специјален дел за млади на www.climatecentre.org/site/youth.
- www.informedprepared.eu – Интернет страна на европските национални друштва на Црвен крст, на англиски, француски, германски, шпански, полски и турски јазик кој што го промовира универзалниот слоган “Информирани. Подготвени. Заедно”.
- <http://pirac.scroix-rouge.fr> – Ресурсна страна на Францускиот Црвен крст, која се обновува во Карипскиот регион и претставува алатка за подигање на свест за природни катастрофи – база на податоци со едукативни материјали од целиот регион.
- Австралискиот Црвен крст ја користи својата интернет страна за објавување на материјали на Младинскиот Црвен крст за прашања како што се климатските промени, со локални и меѓународни стории.
- http://adsoftheworld.com/media/online/red_cross_colombia_game - Колумбискиот Црвен крст направи пионерски напор во постирање на онлајн игра за подигање на свест за крводарителство.
- www.redcross.org – Американскиот Црвен крст подготви серија на факти за подготвеност при катастрофи на кои може да се пристапи преку интернет страната.
- www.redcrossroommates.org/en - Општинската организација Беј Ериа на Американскиот Црвен крст има подготвено 6 епизоди со едноставни интерактивни анимации при што се користат 4 цимери кои ги покануваат и поддржуваат корисниците да направат свој план

и да подготват своја сопствена картичка за во новчаник со најважни информации.

Во табела 20 подоле претставени се предностите и предизвиците поврзани со користењето на интернет страни.

Табела 20: Предности и предизвици за користење на интернет страни

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • База на сеопфатни ресурси. • Ја подобрува отчетноста и транспарентноста. • Може да содржи многу верзии за различни целни публики, јазици и материјали кои ги претпочитуваат целни публики. • Поддржано е со визуелни средства. • Може да ги опише ресурсите и да покани да се поставуваат прашања. • Корисниците може да ги следат за добивање нови содржини. • Може да стане доверлив извор на информации. • Може да придонесе за подобрување на профилот и зголемување на кредибилитетот. 	<ul style="list-style-type: none"> • Потребен е професионален корисничко-пријателски дизајн. • Потребни е добар дизајн и алатки за прелистување и пребарување. • Потребно е редовно надополнување со нови содржини. • Пристапот може да биде отежнат како резултат на мал широчински опсег. • Пристапот може да биде тежок или скап. • Мора да се дизајнира за да кореспондира на различни прелистувачи. • Мора да се адаптира да кореспондира на мобилни уреди и на компјутери.

Социјални медиуми

Социјалните медиуми се сите оние алатки кои им овозможуваат на луѓето да комуницираат и да се вмрежуваат без да им биде потребна традиционална организациска поддршка. Тие може да се користат за градење доверба и кохезија и меѓусебна поддршка. Регулацијата во дигиталната комуникација овозможува на лесен и евтин начин да се формираат групи на луѓе кои споделуваат нешта и работат за заеднички цели.

Мали или големи групи за објавување на информации, соработка, споделување на знаења, споделување на мултимедиуми и колективна процена лесно се менаџираат, и овозможуваат експериментирање со цел да се увиди што најдобро функционира. Иако младите ги земаат овие форми како нешто вообичаено, тие стануваат се поважен начин за подигање на свеста на јавноста и едукација на јавноста.

Во табела 21 подоле претставени се различни типови на социјални медиуми и нивните предности и примери.

Табела 21: Предности на социјалните медиуми и примери

Тип	Корисно за	Примери
Е-маил	Индивидуална и групна комуникација	www.ifrc.org , вашето национално друштво
Листсервс	Масовна е-маил комуникација, билтени	Мрежа за катастрофи и одредени други намени
Социјални мрежи	Синхронизирано емитување, споделување медиуми, мрежи со пријатели	Facebook, Myspace, LinkedIn www.facebook.com www.myspace.com www.linkedin.com
Блогови и форуми за дискусија	Дисеминирање на мислења, вести, прашања и дискусии	www.blogspot.com www.wordpress.com
Модерирани заедници за специфични практики	Извлекување и регистрирање на искуства во одредени практики	ОН-Индија размена на решенија
Заедници	Мрежно поврзување на одредена географска средина	Ning www.ning.com
Содржина, производ на одредена група	Филтрирање и зголемување на пораките, препораки базирани на “Мудроста на групата”	Digg www.digg.com
Социјални букмаркери	Споделување и организирање интернет ресурси	Del.i.cio.us, drrlibrary.com www.del.i.cio.us.com www.drrlibrary.com
Споделување фотографии	Обезбедување, организирање и соединување на фото ресурси	Flickr, picassa www.flickr.com www.picassa.google.com
Wiki	Колективно овластување	Wikipedia, google www.wikipedia.org www.docs.google.com
Споделување видеа	Споделување, организирање, филтрирање на видеа	YouTube, Ted Video www.youtube.com www.ted.com
Локација	Состанок и акција на одредена локација	Meet-up, Doodle, Flashmob, Tripit www.meetup.com www.doodle.com www.flashmob.com www.tripit.com
Микромедиуми и СМС	Масовни текст пораки	Twitter, Twhirl www.twitter.com www.twhirl.org
Говорни пораки	Гласовни пораки на барање	IVRS
Споделување документи и програми	Објавување и споделување документи, презентации и курсеви	Scribed, Slideshare, Open Courseware Consortium www.scribed.com www.slideshare.net www.ocwconsortium.org

Меѓународната Федерација и неколку национални друштва почнаа да користат социјални медиуми за подигање на свест и едукација на јавноста. Кампањата на Меѓународната Федерација – вие сте на потег, моментално е присутна на Facebook, YouTube, Flickr и Twitter. Младите на Црвен крст/Црвена полумесечина исто го користат Facebook и Twitter. На овој начин младите волонтери споделуваат организациски пораки со своите социјални мрежи.

Во табела 22 подолу претставени се предностите и предизвиците на социјалните медиуми.

Табела 22: Предности и предизвици за социјалните медиуми

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Дистрибутивни канали со голем капацитет – како на пример Facebook и Twitter. • Се споделуваат – се ангажираат волонтери и се споделуваат искуства. • Има моќ да го насочи сообраќајот кон други ресурси, како на пример интернет страни за кампањи, интернет страни, блогови и статии. • Овозможуваат редовна комуникација која придонесува во развој на односи. • Овозможуваат редовно споделување на кратки информации. 	<ul style="list-style-type: none"> • Содржините мора редовно да се обновуваат. • Потребен е систем за повратни информации за интеракција со публиката. • Потребно е одење во чекор со технологијата. • Потребно е да се одвои време и креативност.

Телекомуникации

Телекомуникациските активности нудат широк спектар на можности. Автоматизираните системи може да се прилагодат да испраќаат текст пораки и за примање на одредени снимени пораки. Телефонските информации и системите за испраќање пораки сеуште не се користат многу во движењето иако има добар пилот проект во Шриланка кој се фокусира на систем за рано предупредување базиран на овој медиум.

Испраќањето пораки е многу важно за обезбедување на тревожење на населението преку примање на пораки за рано предупредување. Овој систем исто така може редовно да се користи и тестира и со други видови на пораки за подготвеност при катастрофи. Истиот систем користи интерактивен гласовен систем за одговор кој им овозможува на корисниците да се јават, селектираат една од опциите и да добијат

претходно снимена информација. Повикувачите прво избираат јазик а потоа бираат една од темите на кои има претходно снимено пораки кои содржат специфични информации кои сакаат да ги слушнат луѓето кои што го прават повикот.

Технологијата функционира по пат на сервер поврзан со интернет со кој што може да се управува од било каде. Оние кои што примаат вакви пораки се регистрираат (или групно или поединечно). Телефонскиот број за вакви пораки може да се дисеминира како прв извор за лицата кои бараат информации.

Табелата 23 подоле ги претставува предностите и предизвиците поврзани со користењето на телекомуникациски средства.

Табела 23: Предности и предизвици поврзани со телекомуникации

Предности	Предизвици
<ul style="list-style-type: none"> • Се елиминира потребата за разговор во живо. • Достапни се 24/7, речиси насекаде. • Телефонски број може да се дистрибуира како таг линија. • Достапно е и за луѓе кои не знаат да читаат. • Може да се создадат на различен број на јазици. • Ниските трошоци значат пренесување пораки на многу јазици. • Пораките за рано предупредување може да се верификуваат од доверливи извори. • Пораките може да бидат кратки и согласно со индивидуалните потреби. • При катастрофи и итни состојби ова може значително да го намали ангажманот на организациите. • Социјалните мрежи овозможуваат подобра отчетност и транспарентност. 	<ul style="list-style-type: none"> • Потребни се иницијални инвестициски средства. • Може да треба дојдовен бесплатен број. • Ако системот се користи за итни состојби треба да биде опремен да може да се справи со голем број на повици. • Ако се користат за верификација, пораките мора да се обновуваат дури и како одговор на погрешни вести, лошо време итн. • Ако се користат за рано предупредување потребно е координирање на активностите со метеоролошките служби.

Откако веќе разгледавме повеќе достапни алатки, сега ќе го разгледаме значењето на комбинирање на 2 или повеќе опции со цел да го избереме најсоодветниот пристап.

Комбинирање алатки

Не постои единствен, најефикасен начин за пренесување пораки за едукација на јавност. Секое лице учи или помни на различен начин, преку користење на сетилото за вид, слушање, допир, или како резултат на нивниот вкус или мирис. Јадеме и спиеме опкружени со семејството и општите во нашите соседства, на работните места или други заедници со пријатели, соседи, колеги и други. Па затоа успехот најчесто резултира преку комбинација на различни модалитети. Подоле се претставени примери од целиот свет.

Примери на интервенции со комбинирани различни пристапи

- **Непал** – театар, народни песни, радио програми, состаноци во заедници, врснички едукации и контакти остварени преку верски лидери.
- **Бангладеш** – сите пристапи опишани погоре за Непал се однесуваат и на Бангладеш и придодадени се и постери и пораки на флипчарт хартија.
- **Индонезија** – евакуациски патни ознаки, вежби, посети на домаќинства и обука по прва помош, вода и санитација, здравствена едукација, барање и спасување.
- **Шриланка** – постери, флаери, билборди, состаноци во заедници, спортски настани, крикет турнири, настани во училишта и томболи.
- **Колумбија** – песни и видеа, куклени претстави, игри на отворени, за подигање на свест за климатски промени кај младите.
- **Аргентина** – едукативни изведби на јавни површини.
- **Кариби** – радио драма, радио спотови, постери, флаери и реклами во весници, за дистрибуирање на безбедносни пораки во текот на сезона на бури.
- **САД** – онлајн учење дополнето со волонтерски активности, и присуство на различни јавни настани за промовирање здравствени активности и безбедност.
- **Турција** – контакти и активности со локални чинители, верски лидери и образовен кадар.

Сите овие иницијативи опишани погоре се во доменот на учење и сите тие претставуваат начини за промовирање пораки за едукација на јавност.

Откако ги разгледавме различните алатки кои се достапни за користење, сега ќе продискутираме малку и за потребниот квалитет.

6. Обезбедување квалитет

Со сигурност може да кажеме дека сите алатки опишани во поглавје 5 може да се користат за подигање свест и обезбедување на едукација. Меѓутоа, со цел да бидат ефективни, тие мора да го поседуваат потребниот квалитет. Ова поглавје ги објаснува четирите составни елементи за обезбедување ефективност:

- **Добро изработени пораки**
- **Слики кои многу кажуваат**
- **Сочувствителен тон**
- **Адаптирана, локализирана содржина**

Добро изработени пораки

Пораките кои се добро изработени ги имаат следниве карактеристики:

- **Тие се јасни и доследни** – публиката треба да разбере кој е изложен на ризик, очекуваните физички, економски, комунални и културни загуби, временската рамка кога тоа ќе се случи, и што треба да се направи за да се подобри ситуацијата. Кога луѓето се јасно информирани во однос на тоа што може тие да направат за да ги намалат ризиците (пред, за време на и по катастрофата), тие се способни да ги разберат и запомнат основните нешта.

Јасните пораки се потребни да одговорат на следниве прашања:

- Која е опасноста?
 - Каква штета може да нанесе?
 - Како оваа опасност влијаела на нас претходно?
 - Какво ќе биде влијанието во домот, на работа или на училиште?
 - Дали може да направам нешто да ги одвратам овие ефекти?
 - Колку е комплицирана ситуацијата?
 - Колку чини тоа?
 - Дали некој што јас го познавам го има направено тоа?
 - Што ми е потребно за да почнам?
- **Тие користат секојдневен јазик** – комплицираните појави и комплексни информации се објаснуваат со нетехнички термини по пат на користење на термини и концепти кои се лесно разбирливи.

Меѓутоа, дури и луѓето без формална едукација може да разберат одредени концепти поврзани со големо влијание, ниска фреквентност на опасности (како на пример земјотреси) како и спори промени и несигурност (временски околности), и сакаат да го применат тоа знаење во долгорочното планирање.

- **Тие промовираат ефективна акција** – важно е да се пренесат последиците од преземањето акции како и ефективноста од проактивниот однос. Напорите да се исплашат луѓето да преземат одредена акција можат да бидат контрапродуктивни и да доведат до одбивност и избегнување. Бидете позитивни и специфични, обезбедувајте точни и реални примери, и истакнувајте дека работата може да се прави чекор по чекор (на пример, во различен период од годината, неделата или недела по недела). Вашите пораки ќе имаат влијание на различни нивоа: на директните корисници кои непосредно се ангажираат, на индиректните корисници кои ќе ги примат пораките од втора рака, и на оние кои делумно ќе бидат запознати но ќе бидат заинтересирани да чујат нешто повеќе во иднина.

Слики кои многу кажуваат

Дури и кај многу писменото население, сликите зборуваат многу повеќе отколку зборови. Луѓето честопати ги паметат визуелните пораки, како на пример фотографии, графики, анимации или видеа, многу повеќе отколку текстуалните пораки. Кога луѓето ќе видат визуелен доказ за ефективноста на мерките за намалување на ризиците од катастрофи, во форма на фотографии или видеа, тие се многу поубедени во тоа отколку да слушнат или да прочитаат нешто на темата. На пример, тестирањето со маси кои се тресат за да се покаже влијанието на земјотресите наспроти неотпорни конструкции покажуваат поголем ефект во промена на однесувањето на луѓето. Сликите со луѓе секогаш се поефективни за привлекување на вниманието на публиките, бидејќи пореално го претставуваат животот.

Луѓето се повеќе мотивирани од позитивните примери отколку од присутноста на стравот. Затоа е многу важно да се обезбедат непосредни и точни визуелни слики за да се илустрира проактивното однесување, и да се поттикне решавањето на проблеми. Ако треба да покажете слика на нешто што е погрешно направено, погрижете се да ја обележите сликата на пример со голем црвен X или натажено лице. Запомнете дека слики со смрт и уништување може да имаат негативен ефект и да асоцираат на беспомошност наместо да ги инспирираат луѓето.

Визуелните организатори како што се на пример кодовите, ознаките, иконите, симболите, дизајнот и изгледот се важни за да и помогнат на публиката да ги најде и разбере информациите. Симболите кои се на широко разбрани може да бидат од голема корист, како на пример X за погрешно, штиклирање за точно, и боите на семафорот, каде црвеното значи стоп или опасност, жолтото значи полека или бидете внимателни и

зеленото значи може или безбедно. Меѓутоа, пред да ги искористите овие помагала секогаш имајте го во предвид одговорот и толкувањето на целната публика. Понекогаш ќе бидете изненадени како тие ги толкуваат вашите симболи. На пример, многу публики не разбираат одредени симболи и дијаграми како на пример пати, табели, па затоа тие треба добро да им се објаснат за да ги разберат.

Картите може да бидат многу корисни, се додека на нив се користат препознатливи симболи, политички граници, главни транспортни патишта. Боите на картата исто така играат важна улога – со други зборови со плаво се означува вода, со зелено се означува вегетација, со кафеаво се означува земјиште итн. Меѓутоа, имајте во предвид дека при спуштањето на документи и нивното печатење од интернет тие обично се печатат во црно бела боја. Затоа имајте во предвид каква порака ќе пренесете во ваков случај.

Исто така имајте ги во предвид специфичните потреби, јазици и култури на целните публики и сетете се да вклучите позитивни и силни илустрации на жени, деца и членови на малцински групи со цел да и овозможите на публиката позитивно да се идентификува со примерите.

Сочувствителен тон

Активностите за превенција на катастрофи подразбираат и размислувања за работи кои би сакале да ги избегнеме, па затоа е посебно важно едукативните материјали да бидат привлечни и интерактивни. Тие исто така може да бидат и забавни, хумористични и музички. Многу различни активности – на пример пополнување на листа за проверка или формулар во придружба со музика, одговарање на квиз прашања, дизајнирање на постер и учество во вежба – го вклучуваат набљудувачот во активности кои ја истакнуваат пораката. На тој начин пораките се посилни. Играчките, моделите, видеата, демонстрациите во живо, маскотите и интересните слогани исто така може да играат важна улога во привлекување на интересот на луѓето.

Квалитативните едукативни иницијативи активно ги ангажираат луѓето. Луѓето имаат тенденција да ги следат општествените норми. Тие може да се поделат во 2 дела:

- Она што ни е кажано дека треба и дека не треба да го правиме.
- Она што всушност го правиме.

За да го сменат однесувањето луѓето треба да ги имаат во предвид овие 2 аспекти. Луѓето имаат тенденција да прават она што мислат дека го прават другите луѓе, па затоа обрнете внимание на она што веќе го прават другите луѓе, а не на она што не го прават, наместо да ги повикувате луѓето на социјална одговорност, нивната желба да заштедат пари или пак желбата да ја спасат земјата заради идните генерации. Исмејувањето на антисоцијалното однесување на хумористичен начин исто така може да биде ефикасна мерка.

На сите им се потребни ролмодели, па многу е полесно да се следи добар пример отколку да се започне нов пристап. Се додека има добри пионери и ролмодели кои може да се следат, повеќето луѓе ќе веруваат дека не е потребно да се прават промени, ниту пак е вредно да се прави обид за вакви промени. Заради тоа, многу е важно вработените и волонтерите на националното друштво да делуваат како вистински ролмодели. Ако прават нешто корисно, луѓето ќе сакаат тоа да го следат. Па затоа ако правите одредени позитивни прилагодувања во домаќинството или на работа, веројатно тие набргу може да станат норма и набргу да се прошират.

Користете различни ролмодели и гласноговорници. Почитувани возрасни лица, истакнати членови на заедницата, почитувани личности од сферата на образованието може да бидат вистинските ролмодели за вас. Познатите личности како на пример глумци или спортисти исто така може да играат важна улога на овој план – на пример, може да ги ставате нивните имиња на е-мејли или писма или пак на постери или билборди или пак на телевизиски радио емисии. Изборот на славни личности треба внимателно да се направи затоа што одредени скандали во нивниот живот може да влијаат исто така и на вашата кампања. Исто така може да измислите и маскота (фиктивна личност, животно или предмет кој служи како симбол за вашата организација или кауза) е исто така паметен чекор.

Адаптирана, локализирана содржина

Подготовката на високо квалитетни едукативни материјали е напорна работа, па затоа е паметно да се потпрете на постојните ресурси, наместо да барате нови. За да преземете одговорен пристап во однос на адаптација, локализирање и подготовка на едукативни материјали за намалување на ризици од катастрофи на локални јазици, поставете си ги следниве прашања:

- **Што треба да се адаптира?** Одлични едукативни материјали за намалување на ризици од катастрофи се веќе подготвени низ целиот свет, за различни целни публики. Многу од нив дозволуваат бесплатно нивно користење. Многу вакви материјали веќе постојат во движењето кои се достапни за користење.
- **Зошто треба да ги адаптираме?** Материјалите кои се подготвени за еден контекст не треба да се преведат и применат без нивно внимателно разгледување и без да се адаптираат на потребите на новата публика. Многу е важно да се покаже дека се разбираат локалните состојби, локалните мерки за намалување на ризици од катастрофи, и локалните искуства, и да се користи јазикот и сликите за кои постои најголема веројатност дека ќе ја мотивираат специфичната публика во прашање, и да се размислува за фактори како што се возраст, етничка припадност, вероисповед и занимање на луѓето. Исто така едноставното преведување на материјалите можеби нема да кореспондира со постојната терминологија или пак

преведувачот можеби нема да биде во можност да ги пренесе новите термини во постојниот контекст.

- **Кој треба да биде инволвиран во процесот?** Треба да формирате работна група од 5 до 10 луѓе во која што ќе има претставници од клучни агенции и групи. Членовите на работната група треба да бидат следниве:
 - Внимателно избран преведувач.
 - Претставник на национална организација за кризен менаџмент.
 - Претставник на националното друштво на Црвен крст.
 - Почитувани академски или научни експерти.
 - Претставници од министерство за образование или друга владина агенција.
 - Претставници на други невладини организации или професионални организации.
 - Стручни едукатори.
 - Претставници на целни групи.

Најмалку еден или два члена од групата треба да имаат течно познавање на изворниот јазик, а повеќето други членови треба да имаат познавање на целниот јазик.

- **Како треба тоа да го направиме?** Детален опис за тоа како треба да се адаптираат ресурсите може да го видите во упатството подолу.

Упатство чекор по чекор: Адаптирање на постојни ресурси

Чекор 1: Формирање на тим одговорен за адаптирање на материјалот

Назначете претставници кои ќе бидат одговорни за адаптација на материјалот. Во идеални околности сите партнери треба да се сложат да го стават логото на својата организација на финалниот производ. Пред било што друго да се направи, тимот треба да ја појасни целта и целната публика за материјалите и мора да се погрижи сите да бидат запознати со ова (преведувачи, дизајнери, уредници итн).

Чекор 2: Подготовка на превод

Преведувачот и лидерот на тимот треба да подготват список на клучни термини кои ќе се дискутираат, и на изворниот и на целните јазици. Овој список треба да претставува тековен ресурс кој ќе се користи за моменталниот превод и идни преводи. Ако треба да се воведат нови концепти, треба да се постигне консензус помеѓу партнерите. Откако ќе

започне процесот на преведување на материјали, преведувачите треба да имаат за цел да најдат концептуални еквиваленти, наместо да вршат буквален превод, со цел да се избегнат нејасни зборови или концепти и долги реченици. Преведувачите исто така треба да се погрижат текстот да биде соодветен со родот и возраста на целната публика и да ги имаат во предвид и другите културолошки норми.

Чекор 3: Ревидирање на текст

Откако текстот ќе се преведе, членовите на тимот треба да го прегледаат и ревидираат документот. Треба да се преземат следниве задачи:

- Подготовка и ревидирање на првиот нацрт текст на преводот.
- Ревидирање на документот, дел по дел, пасос по пасос и ред по ред доколку е неопходно.
- Елиминирање и менување на делови од текстот кои не одговараат на контекстот. Поделба на работите зависно од потребите за дополнителни материјали.
- Барање од авторите на материјалите да појаснат работи кои не се најјасни.
- Дискутирање и договор во однос на терминологијата, и додавање на објаснувања (или пак примери за да се објаснат нови или непознати зборови.
- Кога е можно и соодветно, треба да се адаптира содржината согласно со локалните опасности, карти, закони, историски податоци, примери, искуства, имиња, мерки, материјали и решенија.

Чекор 4: Графичко уредување

Графичкото уредување треба да одговара на локалната култура, лесно да се идентификува и лесно да се разбира. Графиките се памтат уште повеќе и од текстот. Видете кои графики може, или треба да се адаптираат, или дали треба да се редицајнираат. Истестирајте ги графиките со целната група за да видите какво е нивното мислење за илустрациите. Погрижете се илустрациите кои нудат технички совети да бидат точни и јасни за да се оствари посакуваното однесување и симболите кои се користат да бидат избрани од целната публика.

Чекор 5: Тестирање, ревидирање и благодарност

Определете број и датум на документот. Тестирајте го документот со целната публика и ревидирајте го. Следната верзија ќе биде нова и подобра. Во документот искажете благодарност за потеклото на материјалите и одобрение од авторите и ставете ги логоата на заинтересираните партнери. Споделете копии од новата верзија со оригиналните автори и бидете во контакт со нив.

7. Менаџирање на знаења

Откако се погриживме да обезбедиме високо-квалитетни ресурси, време е да се види како ќе го менаџираме знаењето и искуствата кои се стекнати со текот на времето.

Ова поглавје се фокусира на три области на работа:

- Мониторинг и евалуација
- Споделување знаења
- Надградба на капацитети.

Мониторинг и евалуација

Мониторингот и евалуацијата се од суштинско значење за отчетноста и подобрување на перформансите во работата. Мерките за спроведување на одредени активности, бројот на опфатени корисници, бројот на направени копии се интересни податоци но тоа не е доволно. Влијанието и ефективноста треба да се измерат според целите кои се зацртани уште во фазата на планирање во однос на промената на однесувањето на луѓето process. Истражувањата спроведени во рамките на намалување на ризиците од катастрофи ни укажуваат дека главните предуслови за обезбедување на соодветни активности за намалување на ризици од катастрофи се:

- Пристап до специфични знаења кои се потребни за намалување на ризици од катастрофи
- Убеденост дека тоа ќе биде ефективно
- Убеденост дека тоа може да го направите
- Убеденост дека “секој го прави тоа”.

Со други зборови, нашата задача е да се популаризираат специфични заштитни и превентивни однесувања и акции. Проценките и мерките во заедниците треба да се фокусираат на пристапот до специфични знаења, и барање на специфично однесување, наместо да се вниманието целосно да се посвети на перцепирањем ставови или вредности. Прашањат кои треба да ги поставите се следниве:

- Дали луѓето знаат по кој пат треба да се евакуираат и кон кое засолниште да се упатат?
- Дали во засолништата има потребни резерви за итни состојби?
- Дали системите за предупредување се проверени и истестирани?

- Колку луѓето знаат да спречат крвање или да дадат вештачко дишење?
- Во колкав број домаќинства мебелот се прицврстува за да не ги згмечи додека спијат?
- Дали луѓето кои сами градат ги знаат трите главни причини за погрешно градење на домовите, и дали користта методи за зајакнување на градбите да бидат поотпорни на катастрофи?
- Колку семејства имаат остварени контакти и направено планови со институциите кои се грижат за нивните деца во однос на спојување на семејствата при итни состојби?

Да кажеме, на пример, дека собраните податоци укажуваат дека во одреден град не се следат мерките и инструкциите за безбедно градење за заштитат од земјотреси. Целта на вашата едукативна кампања е да се обезбеди корисниците да бидат запознати со работите кои треба и кои не треба да ги прават во однос на безбедно градење. Целта на вашиот пристап е корисниците да научат три ефективни мерки за ублажување на определен ризик.

Ефективноста прво ќе измери дали корисниците може да го запаметат и употребат новото знаење. Како второ, дали тие постапуваат според ново стекнатото знаење. Акциите не треба да се одмеруваат според принципот “се или ништо”. Одмерениот напредок може да се одмери преку континуитет на промена на однесување, кој што е составен од пет различни фази, прикажани подолу во Приказ 3.

Приказ 3: Пет фази на промена на однесување

Пред обмислување на активност	Обмислување	Планирање	Акција	Одржување
-------------------------------	-------------	-----------	--------	-----------

Преку користењето на оваа рамка, може поточно да планирате и да го измерите влијанието на вашите програми, и помала е веројатноста дека ќе се предадете пред да ја сотовите вашата цел.

Пробната фаза е многу важна и е од витално значење за следење и прилагодување на вашиот пристап, и планот треба да има за цел да се зголемува опсегот на активности наместо да се мисли на завршување. Со други зборови, пробната фаза треба да опфати доволен број на луѓе за да може да се остварат посакуваните резултати..

Успешноста на секој пристап во однос на подобрување на знаењата и промена на однесувањето ќе завси во голема мера од едукативните алатки кои ќе се користат за намената. Бидејќи подготовката и дисеминирањето на алатки е скап процес и бара многу време, и вниманието на целната публика е потребно да се задржи, алатките треба внимателно да се бираат и тестираат. Тие треба да се евалуираат најпрво од експерти од дадената област, со цел да се обезбеди исправноста и

точноста на клучните пораки. Тие може да се тестираат со фокус групи составени од членови на целната група. При тоа треба да се земат во предвид мерките кои овозможуваат стекнување на знаења, намерите за преземање на дејства и задоволството со понудените материјали.

Мерките на задоволство треба да ги имаат во предвид следниве работи:

- **Содржина** – јасни, едноставни и доследни пораки; точност; релевантност; соодветност на пораките на возраста; ниво ба интерес.
- **Дизајн** – привлечност; лесна достапност; интерес; лесни за употреба; разбирливост; соодветен формат.
- **Ангажирање** – квалитети кои промовираат интеракција и учество; кои провоцираат прашања; предлагаат акција; се свежи, креативни, и забави.

Продукцискиот циклус за нови материјали може да биде долг, па затоа е добро да се користат и подобруваат постојните материјали во текот на траење на неколку проекти. Експериментирањето со промени во дизајнот, презентирањето и количината на материјали може да помогне во подготовката на ефективни едукативни материјали во даден временски период.

Споделување знаења

Меѓународната Федерација ја препознава потребата за постоење на флексибилна стратегија за собирање и размена на искуства, експертиза и едукативни **алатки**. Постојат четири механизми за споделување знаења кои може да дадат важен придонес кон подигањето на свеста и едукацијата на јавноста:

- Живи механизми и промоција
- Заедници каде се применуваат практиките
- Пишан збор и објавени записи
- Алатки за менаџирање на информации.

Секој од овие елементи се опишани подолу.

Живи механизми и промоција

Најпознатите пристапи за споделување на знаења се собирање лице во лице кои се одржуваат на глобално, регионално и национално ниво. Тие се:

- Регионални и под-регионални мрежи на Меѓународната Федерација на друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина
- Состаноци, работилници и форуми во рамки на Движењето и со други меѓународни партнери како што се Програмат за Подготвеност при Катастрофи на Одделот за Хуманитарна Помош на Европската Комисија и Меѓународната Стратегија за Намалување на катастрофи на Обединетите Нации.
- Глобални, регионални и национални мрежи и платформи за намалување на ризици од катастрофи, за дискутирање и планирање на одбрамбени механизми од различни опасности (на пример, под-регионалната Меконг Комисија за подобра соработка и взаемна поддршка за подготвеност при поплави.

Заедници за размена на практики

Заедниците за размена на практики ги поттикнуваат учесниците да разменуваат мислења и знаења и да работат заедно. Во рамките на самото Движење има се повеќе групи кои почнуваат да ја користат дигиталната комуникација за заедничка работа во регионите, државите и општините.

Покрај оние во Движењето, постојат големи групи за соработка или заедници кои применуваат слични практики и национални платформи за намалување на ризици од катастрофи. Некои од нив во кои членуваат и националните друштва се:

- Југоисточен Азиски Регионален Комитет за Менаџирање на Катастрофи.
- Јужно Азиска Работна Група за Менаџирање на Катастрофи
- Пацифичка Група за Менаџирање на Итни Состојби
- Форум за Намалување на Ризици од Катастрофи на Камбоџа
- Мрежа за Подготвеност при Катастрофи на Непал
- Конзорциум за Едукација за Катастрофи на Индонезија.

Постојат и други поедноставни групации за размена на практики кои се исто така ефективни. На пример, Библиотеката за Намалување на Ризици од Катастрофи www.drriibrary.org постои едноставно за цел да се споделуваат искуства за намалување на ризици од катастрофи. Во оваа заедница членуваат и многу членови на Црвен крст/Црвена полумесечина.

Други форми од ваков вид се:

- Деаспрендер - www.desaprender.org
- Коалиција за Глобална Безбедност во Училишта и Едукација за Превенција од Катастрофи - <http://cogssdpe.ning.com>

- Наставна Мрежа ЕДУ <http://edu4drr.ning.com>
- Меѓу-Агенциска Мрежа за Образование за Итни Состојби - www.ineesite.org

Информации за други организации се достапни на Интернет страната за Превенција - <http://www.preventionweb.net/english/professional/networks/>

Пишан збор и објавени записи

Целта на пишувањето и записите (вклучително и видео и аудио) е да се стигне до пошироката публика. Студиите на случај, модулите и различните сетови на алатки се основни механизми за споделување на знаења. Меѓутоа, корисноста на овие публикации зависи од мрежните активности за промовирање на две области на работа:

- Споделување и надградување
- Филтрирање и откривање

Овие области се опишани во повеќе детали подолу во текстот.

Споделување и надградување

Веќе подолг период, желбата за брендирање и препознавање, како и заштитата на интелектуалната сопственост и заштитат на имот ги натераа националните друштва да ги обележат и заштитат своите производи. Но во светот кој е исклучително подложен на катастрофи (заради зголемената концентрација на население во високо-ризични области, влијанието на климатските промени, и неможноста за имплементирање на мерки за ублажување), моќта на дигиталните комуникации е од исклучителна важност.

Една од најважните улоги која ја имаат хуманитарните институции е собирањето на достапно знаење, филтрирање и споделување. Новите методи на заштита на авторски права <http://en.wikipedia.org/wiki/copyleft> и www.creativecommons.org помагаат за заштита на интегритетот и квалитетот и овозможуваат поголем степен на споделување на знаења.

Националните друштва, Меѓународната Федерација, владите и невладиниот сектор се соочуваат со многу предизвици во однос на селдење на едукативните материјали и ресурси кои се подготвени. Новиот ресурсен центар наречен УНИСДР превентивна збирка на материјали за едукација и обука каде постои архива на објавени едукативни материјали за намалување на ризици од катастрофи во целиот свет.

Интернет старната им овозможува пристап на корисниците до дигитални фајлови до 5МБ, кои им обезбедуваат ресурси за превенција од катастрофи.

Алатки за менаџирање на информации

Развојот на информативната технологија дава посебен придонес во менаџирањето на повеќе-јазични ресурси за да може да бидат достапни до корисниците. Овие алатки го поткрепуваат процесот на развој на едукативни материјали преку овозможување на нивно поефективно користење и достапност на различни локации.

Во меѓувреме благодарение на експерименталниот пристап и обидот за користење на нови алатки и нивно споделување, придонесе за дополнителен развој на капацитетите во оваа сфера. Мали групи се обидуваат да ги искористат предностите на гугл документите (docs.google.com) за соработка. Поединци исто така ја користат алатката GoogleTranslate за преведување на материјали на други јазици, со цел да ги прошират постојните хоризонти (<http://translate.google.com/#>).

Американскиот Црвен крст го поддржува развојот на експерименталниот портал DREAMS за споделување на знаења каде на партнерите им се обезбедува пристап до различни материјали (текст, графики, видео, аудио) со цел да се подготват соодветни едукативни материјали за намалување на ризици од катастрофи.

Градење капацитети

Одговорните лица во доменот на подигање на свеста на јавноста и едукацијата на јавноста треба да обрнат посебно внимание на следниве области на работа:

- Стратешко планирање
- Развој, тестирање и подобрување на едукативни материјали
- Комуницирање и промовирање на мерки за намалување на ризици од катастрофи
- Унапредување и пренесување на технички знаења за специфични мерки за ублажување на ризици од катастрофи.

Напорите за надградба на капацитети во Движењето треба да може да се реплицираат и да не бидат скапи, да задоволуваат одредени стандарди, и да бидат локално релевантни и адаптивни. Ова укажува на потребата од воведување на регионални пристапи и користење на колективните знаења и економија, користење на стандардизирани материјали за обука, и онлајн алатки за редовно споделување на знаења.

Ваков пример е Регионалниот Референтен Центар за Едукација и Подготвеност при Катастрофи, со кој раководи Црвениот крст на Коста Рика во изминатите шест години. Центарот обезбедува широка лепеза на услуги за надградба на капацитети, системска работа со националните друштва во унапредување на подготвеноста при катастрофи во

заедниците во Централна Америка и извршување на класични мрежни функции за филтрирање и споделување на информации.

Центарот собира информации, алатки и искуства и ја анализира нивната релевантност, со акцент на хармонизација и развој на единствен модел за Централна Америка. Консултативниот развоен модел резултира со серија од 14 модули, покривајќи голема сфера на знаења и активности во доменот на ублажување на последици од катастрофи.

Слични регионални центри *Similar regionally* се предлагаат да се формираат во други региони, секој специјализиран и кој нуди можности за усовршување во одреени специјални сфери.

Други иновативни програми за надградба на капацитети идентификуваа и утврдија определени недостатоци. Сирискиот Црвен крст, со поддршка на одделот за јавно информирање на Универзитетот на Дамаск, ги истражуваа односите на надградбата на капацитети и медиумите. Една група на волонтери помина цела недела истражувајќи теми од сферата на:

- уреднички практики
- социјален маркетинг
- истражување на јавно мислење
- комуникации со новинари
- рекламирање дизајн
- планирање информативни кампањи.

Во друг пример, Турската Црвена полумесечина спроведе проект во партнерство со универзитетски програм за ублажување ризици (наставни алатки и техники за подобрување на градба на објекти и прицвстување мебел и опрема за да се спречат повреди и да се подбри бизниот во земјата).

Истовремено, во Кина и Хаити, воспоставени се пост-катастрофални реконструкциски проекти за надградба на капацитети во однос на градење побезбедни засолништа. Во иднина, очекувањата се на вработените и волонтерите на националните друшта ќе им бидат повеќе од потребни унапредени вештини за ублажување на последиците од катастрофи.

РЕЗИМЕ

Ова оперативно упатство е дизајнирано да обезбеди поддршка на националните друштва во развивање и подобрување на нивните напори за имплементација на големи кампањи за подигање на свест на јавноста и за едукација на јавноста за намалување на ризици од катастрофи. Сите примери кои се прикажани се извлечени од искуствата на националните друштва на Црвен крст / Црвена полумесечина ширум светот.

Процесот започнува со стратешко планирање, и со користење на комбинација на четири стандардни пристапи: кампањаи, партиципативно учење, нефирмална едукација, и формална едукација по пат на следење на четирите клучни принципа, однос но легитимност и кредибилитет, доследност и подготовка на стандардни пораки, опсежност и одржливост.

Видовме голем избор на алатки кои може да се користат, и предностите и предизвиците кои произлегуваат со нивното користење. Посебни упатства се обезбедени во однос на обезбедување на квалитет во работата и значењето на добро изготвените пораки, можните слики и докажана содржина која е адаптирана според локалните потреби и норми. Конечно, видовме многу практики во сферата на менаџирањето на знаења, вклучително и потребите од мониторинг и евалуација, споделување на знаења и надградба на капацитети.

Делот со референтни содржини во библиографијата ви овозможува консултирање на други клучни документи на Меѓународната Федерација.

Конечно, целиот прирачник и анексите се достапни за да се симнат од интернет на <http://preventionweb.net/go/20158>. Во Анексите, ќе најдете огромен број на примери кои ќе ви помогнат да го преземете следниот чекор преку бројните примери во рамки на Движењето на Црвен крст/Црвена полумесечина.

Тука се претставени бројни примери за интегрирање на активностите за намалување на ризици од катастрофи во приоритетите на националното друштво, како и примери за користењето во пракса на четирите пристапи опишани погоре, заедно со примерите за успешна употреба на секој вид на алатките опишани во упатството (повторно, поделени по региони). Ако сте заинтересирани за нив, слободно стапете во контакт со националните друштва за да добиете повеќе информации околу одредена содржина.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ajzen, I. 'Теорија на планирано однесување' во *Организациско однесување и процеси на носење одлуки кај луѓето*, книга. 50, бр. 1, стр. 179–211, 1991.
2. Alexieng, D. 'Погрешните сфаќања како препрека во наставата за катастрофи' во *предболничка медицина*, книга. 22, бр. 2, стр. 95–103, 2007.
3. Ierson, W. 'Децата во центарот на вниманието во истражувањата во рамките на општествените науки' во *Меѓународен Весник за Масовни Итни Состојби и Катастрофи*, книга. 23, бр. 3, стр. 159–175, 2005.
4. Irgesen, A. *Маркетинг на Социјални Промени*. Сан Франциско, 1995.
5. Bhatti, A. и Ariyabuu, M. *Комуникации при катастрофи: Комплет за медиуми*. Коломбо/Исламабад: ИТДГ Јужна Азија и Ресурсен Центар за Новинарство, 2002.
6. Bird, D., Gisladdottir, G. и Dominey-Howes, D. 'Следење на опасности од вулкани и процедури за евакуација' во *Природни Опасности и Науки за Земјен Систем*, книга. 9, стр. 251–266, 2009.
7. Cialdini, R.V. 'Изработка на нормативни пораки за заштита на животна средина' во *Тековни Насоки во Психолошката Наука*, книга. 12, бр. 4, pp 105–109, 2003.
8. Коалиција на организации за Едукација за Катастрофи. *Да Зборуваме за Катастрофите: Упатство за стандардни пораки*. Вашингтон, ДЦ, 2007.
9. Cutter, S.K. *Ризици и Опасности по Животната Средина*, 1994.
10. Evans, L., Frick, M.C. и Schwing, R.C. 'Дали е побезбедно да се лета или вози?' во *Анализа на Ризици*, книга. 10, бр. 2, стр. 239–245, 1990.
11. Finnis, K. *Создавање на Отпорен Нов Зеланд*. Велнигтон: Министерство за Цивилна Заштита и Менаџирање на Катастрофи, 2004.
12. Fothergill, A. 'Родови, ризици и катастрофи' во *Меѓународен Весник за Масовни Итни Состојби и Катастрофи*, книга. 14, бр. 1, стр. 33–56, 1996.
13. Green, R. и Petal, M. *Policy Прирачник за Подигање на Свест за Ризици и Едукација за Природни катастрофи*. Парис: ОЕЦД, 2008.
14. Hagman, G. *Превенција наместо лекување – Извештај за природни катастрофи и катастрофи предизвикани од човекот во Третиот Свет*. Стокхолм: Шведски Црвен крст, 1984.

15. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Упатства за Социјални Медиуми за вработени на Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
16. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Водич за Имплементација за Прва Помош во Заедници*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
17. Осигурителен Истражувачки Совет. *Следење на Ставови на Јавноста*. Малверн, ПА: Осигурителен Истражувачки Совет, 2006.
18. Kelman, I. и Pooley, S. *Мерките за ублажување спасуваат животи*. Верзија 9, 2006. Онлајн издание, достапно на: www.ilankelman.org/miscellany/MitigationSaves.rtf.
19. Kirschenbaum, A. 'Подготвеност при катастрофи: Концептуална и емпирска ре-евалуација' во *Меѓународен Весник за Масовни Итни Состојби и Катастрофи*, книга. 20, бр. 1, стр. 5–28, 2002.
20. Kuberan, R. *Едукативни активности за Намалување на Ризици од катастрофи во Индија*. Њу Делхи: Друштво за Справување со Ризици и Одржлив Развој и Еколошки развој, 2007.
21. Lehman, D.R. и Taylor, S.E. 'Средба со земјотрес: Справување со веројатна, непредвидлива катастрофа' во *Билтен за Лична и Социјална Психологија*, книга. 13, стр. 546–555, 1988.
22. Lidstone, J. 'Географско-еколошка едукација и ублажување на катастрофи', Во *Австралиски Весник за Менаџирање на Катастрофи*, книга. 10, бр. 4, стр. 33–41, 1996.
23. Lindell, M.K. и Perry, R.W. 'Подготовки на домаќинствата за земјотреси: разгледување на истражување'. *Животна средина и однесување*, книга. 32, бр. 4, стр. 461–501, 2000.
24. Lopes, R. Презентации за перцепција на катастрофи со користење на слики од штети предизвикани од катастрофи: Истражување за Природни Катастрофи, 1992.
25. McClure, J. *Водич за поттикнување подготовки за земјотрес во домаќинствата во Нов Зеланд*. Веллингтон: Истражување, 2006. Достапно на: www.buildingresearch.org.nz/assets/pdfs/McClure.pdf
26. McNaughton, E. *А Практичен водич за намалување на ризици од катастрофи (Зона Азија-Пацифик)*. Јужна Азија, Регионална Делегација на Меѓународна федерација на Друштва на Црвен крст Црвена полумесечина, 2008.
27. Mileti, D., Nathe, S., Gori, P., Greene, M. И Lemersal, E. *Комуникација и Едукација при јавни опасности: Информативен Центар за Истражување на Природни Опасности*, 2004.
28. Morgan, M., Granger, Fischhoff, B., Bostrom, A. и Cynthia, J. *Комуникација при ризици: Пристап на ментални модели*. Кембриџ: Универзитетска печатница Кембриџ, 2002.

29. Mulilis, J.P. и Duval, T.S. *‘Негативни закани и подготвеност при земјотреси: модели на справување со закани, во Весник на Применета Социјална Психологија, книга. 25, стр. 1319–1339, 1995.*
30. Nathe, S., Gori, P., Greene, M., Lemersal, E. и Mileti, D. *‘Едукација на јавност за заштита од земјотреси, книга. 2, 1999.*
31. Paton, D., Smith, L. и Johnston, D. *‘Кога добрите намери ќе се претворат во лоши: промовирање на подготвеност при катастрофи’ во Австралиско-Азиски Весник за проучување на катастрофи, книга. 20, бр. 1, стр. 25–30, 2005.*
32. Petal, M. *Истражување за жртви од катастрофи и едукација на јавност, R., So, E. и Scawthorn, C. Жртви на Земјотреси: напредок во моделирање и ублажување на катастрофи. Њујорк: Спрингер, 2010.*
33. Petal, M. *Едукација на јавност за превенција на катастрофи базирана на докази: Причини за смрт и повреди во земјотресот во Кочели во 1999 година. Saarbrücken: Veerlag Dr. Müller, 2009 (докторска дисертација, УКЛА, 2004).*
34. Petal, M. *‘Едукација за намалување на ризици од катастрофи’ во Shaw, R. и Krishnamurty, R. менаџирање на Катастрофи: Глобални Предизвици и локални решенија. Хибербад: Универзитетска печатница, 2008.*
35. Petal, M. *‘Едукација за намалување на ризици од катастрофи: подготовка на материјали, организација, евалуација’ во Келман I. Регионален развоен Дијалог, Кобе, Јапонија: Центар за Регионален развој при Обединетите Нации, 2008.*
36. Petal, M., Turkmen, Z., Umit, A. и Sezan, S. *Basic Подигање на Свест за катастрофи во Турскиот Образовен Систем, 2002–2005. Финален Извештај. Истанбул, Турција: Универзитет Богазичи/Министерство за Образование на Турција, 2006.*
37. Pitt, M. *The Pitt Review: Научени лекции од поплавите од 2007 година, независно истражување од Sir Michael Pitt. Извештај. Лондон: Краун Публикации, 2007.*
38. *Намалување на Ризици. Подготвеност за катастрофи во училиштата во Калифорнија: Лекции од Големiot калифорниски Земјотрес. Лос Анџелес: Алијанса за Земјотреси, 2009.*
39. Sayers, R. *Принципи за Подигање на Свест. Женева: UNESCO, 2006. Достапно на: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001476/147637e.pdf>*
40. Shiwaku, K., Shaw, R., Kiel, R.C., Shrestha, S.N. и Dixit, A.M. *‘Промоција на едукација за подготвеност при катастрофи во Непал: улогата на наставниците како двигатели на промени’ во Меѓународен Весник за Масовни Итни Состојби и Катастрофи. Книга. 24, Бр. 3, стр. 403–420, 2006.*

41. Stone, E.R., Yates, J.F. и Parker, A.M. 'Комуникација при ризични состојби: апсолутни наспроти малку веројатни ризици' во *Организациско Однесување и Процеси на Носење Одлуки кај Луѓето*, Книга. 60, стр. 387–403, 1994.
42. Suarez, P., Benavidez, F., Santoro, A. и de Suarez, J.M. 'Видео алатки за намалување на ризици од катастрофи во заедницата'. Презентациски документ. Петти Годишен Форум на ИИАС ДПРИ за Интегрирано менаџирање на ризици од катастрофи: Иновации во наука и политики, септември 14–18, 2005, Пекинг, Кина.
43. Tversky, A. и D. Kahnemann. 'Просудување во неизвесни ситуации: хеуристика и тенденциозности' во *науката*, книга. 185, стр. 1124–1131, 1974.
44. Twigg, J. *Намалување на ризици од катастрофи: Мерки за ублажување на состојби и подготвеност при развојно и итно планирање*. Лондон: Прекуокеански Развоен Институт, Мрежа на Хуманитарни Практики, 2004.
45. Меѓународна Стратегија за намалување на катастрофи на Обединетите Нации. *Рамка за Акција од Хјого 2005–2015: Градење на отпорноста на државите и заедниците од катастрофи*. Кобе, Јапонија: УНИСДР, 2005.
46. Меѓународна Стратегија за намалување на катастрофи на Обединетите Нации. *Терминологија за Намалување на Ризици од Катастрофи*. Женева: УНИСДР, 2004. Достапно на: www.unisdr.org/eng/library/lib-terminology-eng%20home.htm
47. Velicer, W.F., Prochaska J.O., Fava, J.L., Norman, G.J. и Redding, S.A. 'Апликации на трансформативен модел на однесување' во *Хомеостатис*, Книга. 38, стр. 216–233, 2006.
48. Weinstein, N.D. 'Нереален оптимизам за идни настани во животот'. *Весник на Личноста и Социјалната Психологија*, Книга. 39, стр. 806–820, 1980.
49. Thompson, M., Ellis, R. и Wildavsky, D.M. *Културна Теорија*: Вествју Прес, 1982.
50. Wisner, B. *Нека не научат децата!* Ревидирање на улогата на образованието и знаењето за намалување на ризици од катастрофи. Женева: ИСДР Систем /Платформа за Знаење и Едукација, 2006. Достапно на: <http://preventionweb.net/go/3929>
51. Weinreich, N.K. Прилози за социјален маркетинг. Лондон: Сејџ Публикации, 1999.
52. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Извештај за катастрофи во светот*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
53. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Стратегија 2020*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.

54. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Рамка за безбедност и зајакнување на заедница при соочување со ризик од катастрофа*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
55. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Практичен водич за адвокативност и намалување на ризици од катастрофи*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
56. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Предлог рамка за национален план/програма за намалување на ризици од катастрофи*. Женева: Меѓународна Федерација, 2010.
57. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Како Црвениот крст ги намалува ризиците*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
58. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Комуникации при итни состојби*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
59. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Превенција наместо лечење*. Женева: Меѓународна Федерација, 1984.
60. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Водич за дејствување при катастрофи и планирање на итни состојби*. Женева: Меѓународна Федерација, 2007.
61. Конзорциум ПроВентион. *Алатки*. Женева: Меѓународна Федерација, 2010. Достапно на: www.proventionconsortium.org
62. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Како се спроведува Процена на ранливост и капацитети*. Женева: Меѓународна Федерација, 2007.
63. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Прирачник за фасилитатори за здравје и прва помош во заедница*, книги 1 и 2. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
64. Црвен крст на Кариби. *Подобро е да се подготвиме. Комплет на материјали за кампања*: Црвен крст на Кариби, 1999.
65. Канадски Црвен крст. *Очекувајте го Неочекуваното: Прирачник за фасилитатори*. Отава: Канадски Црвен крст, 2010.
66. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Волонтерски Прирачник за здравје и прва помош во заедница*. Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
67. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. Регион на Јужна Азија. *Стандардни критериуми за сетови за прва помош*: Меѓународна Федерација, Регион на Јужна Азија, 2009.

68. Канадски Црвен крст. *Може да се случи, Бидете Подготвени:* Канадски Црвен крст.
69. Канадски Црвен крст. *Справување со Неочекуваното, Бидете Подготвени:* Канадски Црвен крст.
70. Канадски Црвен крст. *Бидете подготвени, Бидете Безбедни:* Канадски Црвен крст.
71. Американски Црвен крст. *Справување со Страв:* Канадски Црвен крст.
72. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Програм за намалување на Катастрофи 2001–2008: Резиме на научени лекции и препораки.* Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
- 73.75 Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Практичен водич за организирање симулациски вежби.* Сан Салвадор: Меѓународна Федерација, 2008. Достапно на: <http://bvpad.indec.gov.pe/doc/pdf/esp/doc1530/doc1530.htm>
74. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Водич за здравје и прва помош во акција.* Женева: Меѓународна Федерација, 2009.
75. Меѓународна Федерација на Друштва на Црвен крст и Црвена полумесечина. *Истражување за добро подготвени национални друштва.* Женева: Меѓународна Федерација, 2009.

АНЕКСИ

Подигање на свест за заштита од катастрофи – Упатство

Содржина

Интеграција:

- Примери за рано предупредување
- Примери за структурална безбедност
- Примери за инфраструктурна безбедност
- Примери за безбедност на егзистенцијални средства и храна
- Примери во здравствена област
- Примери за опоравување

Принципи:

- Примери за инклузија
- Примери на партнерства

Пристапи:

- Примери на кампањи
- Примери на партиципативно учење
- Примери на информативна едукација
- Примери на формални интервенции во училишта

Алатки:

- Примери на публикации
- Примери на наставни програми, методи и презентации
- Примери на е-учење
- Примери на уметнички изведби и настани
- Примери на игри и натпревари
- Примери на ради и телевизиски јавни сервиси, објави (спотови)
- Примери на кратки видео и аудио материјали
- Примери на подолги видеа
- Примери на социјални медиуми и телекомуникации
- Примери на интернет базирани активности

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА РАНО ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ		
	Црвен крст на Мозамбик	Систем за рано предупредување за циклони. http://www.redcross.org.mz/
АЗИЈА ПАЦИФИК	Црвена полумесечина на Авганистан	Оспособени 300 вработени и волонтери за подготвеност при катастрофи во заедница и спроведен пилот проект за рано предупредување и формирани единици за одговор при катастрофи во два града. За повеќе информации, контакт Меѓународната Федерација, +41 22 730 4222 или http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвена полумесечина на Бангладеш	Младите користат драма претстава за промовирање на систем за рано предупредување. Опфатени 8 милиони луѓе во крајбрежни заедници. Мрежа од 143 радио станици ги тревожи волонтерите во, 33,000 села, кои користат мегафони за тревожење на луѓето. Благодарение на системот се спасуваат илјадници животи. Пропратен е со континуирана кампања за подигање на свест и едукативни активности во текот на целата година, вклучително и вежби за одржување на системот. http://www.bdracs.org/
	Црвен крст на Камбоџа	Систем за рано предупредување од поплави во три провинции. Локалните заедници и волонтерите на Црвен крст секојдневно го мерат нивото на вода и укажуваат кога постои можност од поплава. Податоците се доставуваат до Провинциски комисији кои испраќаат пораки за рано предупредување до населението по течението на реката преку радио мрежи. http://www.redcross.org.kh/english/index.asp
	Црвен крст на Демократска Република Кореја	Црвениот крст на Демократска Република Кореја има пристап до националниот систем за рано предупредување и добива и препраќа пораки до домаќинствата и заедниците. http://www.ifrc.org/fr/contacts/
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА СТРУКТУРАЛНА БЕЗБЕДНОСТ		
На глобално ниво	Меѓународната Федерација	Партиципативен пристап за подигање на свест за безбедни засолништа. https://fednet.ifrc.org/en/resources-and-services/disasters/shelter/global/policy/risk-reduction-passa/
Африка	Црвен крст на Того	Упатства за безбедно градење. За повеќе информации, Меѓународната Федерација, http://www.ifrc.org/fr/contacts/

АНЕКСИ

ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО

ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА СТРУКТУРАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

Европа	Црвена полумесечина на Казахстан	По еден умерен земјотрес, националното друштво подготви вметок за весник со илустрации за безбедни гради отпорни на земјотрес. На задоволство на сите, дури и бабички се наоѓале на градежните места и со помош на вметокот ја следеле градбата на објектите http://www.redcrescent.kz/
АЗИЈА ПАЦИФИК	Турска Црвена полумесечина	Бидејќи 50% од повредите при земјотрес се од паѓање на мебел и опрема, и од градење неструктурни елементи, националното друштво подучува како евтини и едноставни алатки може да се користат за прицврстување на објекти кои може да се срушат, лизнат и летнат, а со тоа да се спречат илјадници повреди. Волонтерите користат презентации, видеа, таблети и други едноставни алатки. http://www.kizilay.org.tr/
	Црвена полумесечина на Бангладеш	Упатство за заштита од невремиња-отпорност на објекти на циклони. http://www.bdracs.org/
	Црвен крст на Кина	Техничка документација за поддршка на национална кампања за градење на објекти отпорни на земјотрес по земјотресот во 2005 година во Сичуан. http://www.buildchange.org/resources.html http://www.redcross.org.cn/
	Црвен крст на Индија	Подигање на платформи за заштита од поплави 2 метри над земја, за градење на училишта и засолништа за училишта. http://www.indianredcross.org/
	Црвен крст на Индонезија	Постери и видео за безбедна градба со бамбус,. http://www.pmi.or.id/ina/
	Црвен крст на Мајнмар	Модели на отпорни засолништа за заштита од бури и поплави, и подготвен прирачник, постери и техничка помош и супервизија. http://preventionweb.net/go/17396
	Црвена полумесечина на Пакистан	Градење на објекти отпорни на земјотрес. http://www.prcs.org.pk/
	Црвен крст на Филипини	'Градежен театар' прикажува техники за безбедно градење на засолништа. Процес на градење на 60 метарски канал за насочување на вода подалеку од куќите во Санта Паз – прикажување на едноставни мерки за ублажување на последици од поплави. http://www.redcross.org.ph/
	Црвен крст на Шриланка	Прирачници за безбедно градење. http://www.redcross.lk/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА ИНФРАСТРУКТУРАЛНА БЕЗБЕДНОСТ		
Европа	Црвена полумесечина на Киргистан	Чистење канали, речни крајбрежја и други комунални иницијативи со практични мерки за заштитат од поплави и кал. http://www.krc.kg/
Азија Пацифик	Индиски Црвен крст	Инфраструктурни проекти за заштита од поплави во Асам и Бихар, суша во Махарасхатра, и циклони во Ориса, со техники за ублажување на последици од катастрофи за јавноста. http://www.indianredcross.org/
	Индонезиски Црвен крст	Програм за справување со отпадоци во заедницата – рециклирање и елиминирање на причини за поплави на канали во две области. http://www.pmi.or.id/
	Црвен крст на Виетнам	Програм за менаџирање на отпад во заедницата што резултираше со чисти одводни канали и подобро справување со поплави. http://www.redcross.org.vn/redcross/vn/home/index.jsp
	Црвена полумесечина на Авганистан	Учење на население за заштита на извори на чиста вода за подобрување на безбедност и отпорност на заедници. http://www.ifrc.org/fr/contacts/
МЕНА	Црвена полумесечина на Јемен	Градење брани. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ХРАНА		
Америка	Црвен крст на Парагвај	88 водоводни системи (брани, бунари и резервоари) http://www.cruzroja.org.py/
Африка	Црвен крст на Свазиленд	Јавна едукација за градинарство, комунални езерца, живинарство, обезбедување исхрана и приходи. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Лесото	Едукација на јавност за градинарство во домовите и менаџмент на овошки, и одгледување на свињи, безбедност на храна и акумулирање на приходи. За повеќе информации Контактирајте ја Меѓународната Федерација на http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Мозамбик	Микро проекти за мали канали и пошумување за заштита од лизгање на земјиште. http://www.redcross.org.mz/
	Црвен крст на Руанда	Одгледување на стока и, градење стакленици за одгледување зеленчук, пошумување, реновирање на извори со вода и заштита на животни во национални паркови за заштита на егзистенцијални средства и заштита од суша и глад. http://rwandaredcross.org/

АНЕКСИ			
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО			
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ХРАНА			
Азија Пацифик	Индиски крст	Црвен крст	Во Ориса, по катастрофалниот циклон, беа изградени 23 повеќенаменски засолништа со поддршка на Германскиот Црвен крст и Германската Влада. Тимовите за одржување на засолништа и комитетите за менаџирање на катастрофи учеа како се користат и одржуваат засолништа. Беа организирани повеќе показни вежби, беа подготвени постери и прирачници за евакуација на население при циклони. Дополнителна поддршка беше обезбедена од Меѓународната Федерација, Шпански Црвен крст, Американски Црвен крст и Британски Црвен крст. Во 1999 година, овие засолништа обезбедија заштита на 42,000 лица. http://www.indianredcross.org/
	Црвен крст на Монголија		Во борба против влијанијата на сушите и лошите зимски временски околности, беа дистрибуирани едукативни постери до урбаното население и номадите со цел да се обезбеди подобар пристап до храна и вода за добитокот. http://redcross.mn/
	Црвен крст на Тимор-Лесте		Како одговор на хроничниот недостаток на храна заради суша и опустошени посеви, волонтерите на Црвен крст им помагаат на земјоделските задруги да развиваат зеленчукови градини со поддршка на министерството за земјоделие. За повеќе информации видете на http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Виетнам		Микро проекти поддржани од Холандски Црвен крст од градење брани па се до подобрување на локалните системи за рано предупредување и подобрување на патишта и мостови за побрза евакуација. Во крајбрежните области, садењето ризофора ги штити локалните заедници од поплави, и дава придонес во заштита на еко системот. http://www.redcross.org.vn/redcross/vn/home/index.jsp
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ ВО ЗДРАВСТВЕНА ОБЛАСТ			
На глобално ниво	Меѓународна Федерација		Кампањите за ХИВ/СИДА и Х1Н1 ги мобилизираат вработените и волонтерите да пренесуваат пораки за исполнување на мисијата на Движењето. http://www.ifrc.org/what/health/hiv aids/index.asp http://www.ifrc.org/what/health/relief/best_defence.asp
Африка	Црвен крст на Буркина Фасо		Кампањи за подигање на свест за спречување на менингитис. http://www.ifrc.org/fr/contacts/
Америка	Латинска Америка		Едукација на јавност за заштита од денга треска. http://www.cruzroja.org/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ НА АКТИВНОСТИ ЗА ОПОРАВУВАЊЕ		
Америка	Американски Црвен крст	По ураганот Катрина, Општинската Организација на Југо-Источна Луизиана започна нов програм за заедниците насочен поконкретно за следниве урбани заедници: стари лица и лица со посебни потреби, верски и владини агенции, корпоративен сектор и НВО, и дел од училиштата и универзитетите за англиски јазик. Беа подготвени структурирани пораки на принципот “Бидете подготвени за Црвен крст”, според годишното време. Беше развиен нов модел на членување во организацијата. http://j.mp/gW44jp и http://www.redcross.org/
Европа	Британски Црвен крст	‘Одлуки за Опоравување’ онлајн игра и наставни планови кои стимулираат размислување и решавање на проблеми. http://www.redcross.org.uk/
Азија Пацифик	Опоравување од цунами во Индонезија, Малдиви, Шри Ланка, Тајланд	Програм за подобри градежни практики во училишта, и здравствени центри со акцент на ‘подобро градење’, и долгорочни пристапи за егзистенцијални прашања, менаџирање на катастрофи, вода и санитација, подигање на свест за можни ризици и безбедност во училишта. http://www.redcross.org/
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ НА ИНКЛУЗИЈА		
На глобално ниво	Центар за Климатски промени	Центарот за Климатски Промени има примери на врснички младински проекти од Тувалу (Приказна од Туи, “Ве молиме помогнете, нивото на морето се покачува!”), Бразил (Приказна на Тепкачи, “Ве молиме помогнете, ни ги сечат нашите дрва!”), Северен Пол (Приказна на Џереми, “Ве молиме помогнете, ни се топат иглата!”), и Етиопија (Приказна на Халима, “Ве молиме помогнете, ни се сушат реките!”). http://ifrc.org/youth/action/disaster/index.asp
Америка	Американски Црвен крст	Објавени прирачници во 2007 година за подготвеност при катастрофи за раководители од раководители и Подготвеност при катастрофи за луѓе со хендикеп. http://www.redcross.org/
Европа	Италијански Црвен крст	Едукативни материјали за Х1Н1 објавени за прв пат на Ромски јазик. http://www.cri.it/
Азија Пацифик	Австралиски Црвен крст	Едукативни материјали објавени на ‘лесен Англиски јазик’ за луѓе со ограничена писменост, хендикеп во читање и англиски како втор јазик. Печатени изданија достапни за лица со нарушен вид. http://www.redcross.org.au/ourservices_acrossaustralia_emergencyservices_prepare.htm
	Црвена полумесечина на Бангладеш	Состаноци со жени за пренесување итни пораки за засолништа и евакуација во случај на циклони. http://www.bdracs.org/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ИНТЕГРАЦИЈА: ПРИМЕРИ НА ИНКЛУЗИЈА		
	Црвен крст на Непал	Посебни активности со женски наставен кадар за инклузија во училишни програми за менаџмент на катастрофи. http://www.nrccs.org/
ПРИНЦИПИ: ПРИМЕРИ НА ПАРТНЕРСТВА		
Америка	Кариби	Поддршка за туристички сектор за обука на вработени за дисеминирање на безбедност при урагани за гости од странство. http://caribbeanredcross.org/
	Латинска Америка	Партнерство со Организација на Американски Држави, УНИЦЕФ, Пан Американска Здравствена Организација и Меѓународна Стратегија за Намалување на Ризици од катастрофи, во подготовка на прирачници за намалување на ризици од катастрофи и разни публикации за процена на ранливост и капацитети. http://www.ifrc.org/fr/contacts/
МЕНА	Мароко, Тунис, Либија	Преку-гранична соработка со приватни бензински станици за информативни штандови. http://www.ifrc.org/en/what-we-do/where-we-work/middle-east-and-north-africa/
Африка	Црвен крст на Того	Соработка со рурални женски клубови за спроведување на активности за намалување на ризици од катастрофи http://www.ifrc.org/fr/contacts/
Азија Пацифик	Австралиски Црвен крст	Спонзорирани кампањи од осигурителна индустрија. http://www.redcross.org.au/ourservices_acrossaustralia/emergencyservices_prepare.htm
	Индонезски Црвен крст	Соработка со Конзорциумот за Едукација при катастрофи за униформирани пристапи при подготовка на училишни презентации. Во Аче, одржани се дванаесет состаноци со НВО партнери заради обезбедување единствен пристап за интегрирање на активности за намалување на ризици од катастрофи http://www.un.or.id/untwg/3w/CDE.asp http://www.pmi.or.id/ina/
	Црвен крст на Тимор	Соработка со НВО CARE и Азискиот Центар за подготвеност при Катастрофи и националната влада во доменот на подготовка на информативни и едукативни материјали. www.ifrc.org/docs/appeals/annual09/MAATP00109p.pdf
	Црвен крст на Тувалу	Соработка со Заводот за Метеорологија на Тувалу и Националната Агенција за Менаџирање на Катастрофи, во доменот на обезбедување информации за децата во основното образование. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/

АНЕКСИ

ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО

ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА КАМПАЊИ

Америци	Американски Црвен крст	ООЦК во Калифорнија учествуваат на годишна вежба за подготвеност при земјотрес. Главниот слоган е, “Клекни, покрија ја главата и чекај”. Во 2009 година, 7 милиони учесници беа регистрирани како учесници во кампањата, преку училишта, бизниси, локални самоуправи, граѓански организации, и верски организации. http://www.shakeout.org/ http://www.redcross.org/
	Црвен крст на Уругвај	Општинската Организација Санта Роза во својата кампања за заштита од најлонски кеси се реализира во соработка со Министерството за здравство и разни организации за заштита на животната средина. Кампањата нуди алтернативни форми за пакување наместо употреба на најлонски кеси кои секојдневно се фрлаат и предизвикуваат сериозна штета по животната средина. Се организираат локални литературни натпревари и изложби на постери за да се привлече пошироко учество во кампањата. http://www.uruguay.cruzroja.org/
Европа	Црвен крст на Португалија	Краткорочни кампањи за Х1Н1, безбедност во лето и Кампања за Зелени Денови 2006 за ефектите на загадувањето и значењето на регионалното планирање. http://www.cruzvermelha.pt/
	Турска Црвена полумесечина	Волонтери учествуваат на годишни изложби и показни вежби за земјотреси, и безбедност од пожари и поплави. http://www.kizilay.org.tr/
Мена	Црвен крст на Египет	Кампања за заштита од пандемијската авиан инфлуенца спроведена во училишта во соработка со министерство за образование. http://www.egyptianrc.org/
Африка	Црвен крст на Уганда	Китгум ООЦК има две ток-шоу емисии и има изготвено 40 радио спота за заштита од пандемијата Х1Н1и има обучено 15 волонтери кои обезбедуваат сесии за сензитивизација (355) со кои се опфатени 42,000 луѓе. http://www.redcrossug.org/
Азија Пацифик	Австралиски Црвен крст	Кампања за подготвеност во четири едноставни чекори: “Биди информиран. Направи План. Обезбеди сет. Запознај ги соседите.” Различни материјали кои може да се симнат за работа со различни целни публики. http://www.redcross.org.au/ourservices_acrossaustralia_emergencyservices_prepare.htm
	Црвен крст на Непал	Годишен Ден на Кондомот и пораки за безбеден секс кои се актуелизираат пред годишните одмори. Овие редовни пораки помагаат отворено да се зборува за прашања, и да се остварат посакуваните резултати. http://www.nrcc.org/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА КАМПАЊИ		
Азија Пацифик	Црвена полумесечина на Пакистан	Кампања за искоренување на полио. Со носење капи и беџови, и дистрибуирање на флаери, волонтерите на националното друштво правеа посети од врата до врата и посетуваа и локални џамии и имигранти и племенски популации. Активностите се реализираа со Светска Здравствена Организација, УНХЦР, УНИЦЕФ и владата на Пакистан. http://www.prcs.org.pk/
	Црвен крст на Шри Ланка	Националното друштво со поддршка на владата работата на искоренување на сипаници, преку вакцинација на 2 милиони млади на возраст од 16–20 години. Обезбедени се флаери, налепници, картончиња за имунизација и банери. Имунизацијата е спроведена во еден викенд преку 10,000 имунизационски центри. Опфатено е повеќе од 75% од целната популација. http://www.redcross.lk/
	Црвен крст на Тајланд	Кампања за Безбедност при катастрофи спроведена во 2006, со маскоти, мобилен театар, стрипови, видео презентации, и флаери за промовирање активности за подготвеност при катастрофи, прва помош за младите волонтери на Црвен крст, студенти и општа јавност во три провинции погодени од цунами. http://www.redcross.or.th/
	Црвен крст на Тувалу	Двонеделна кампања, со централни активности за одбележување на Светскиот Ден на Животна Средина, за подигање на свест за климатските промени. Подготвени постери, и литературни читања и младински радио квизови со акцент на здрави корални гребени и менаџирање на отпадоци. Волонтерите учествуваат во чистење на брегот и засадување дрва. http://www.ifrc.org/fr/contacts/
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕЊЕ		
На глобално ниво	Меѓународна Федерација	Процена на ранливост и капацитети (ПРК) материјали за обезбедување насоки за ПРК: Што е ПРК, Како се спроведува ПРК, ПРК прирачник, ПРК Алатки, Научени лекции за ПРК. Стандардна алатка која интегрира активности за тестирање во рурална средина: анализа на секундарни и надворешни извори, земање и разгледување примероци, прашалници, интервјуа, фокус групи, историска временска линија, мапирање, сезонски календар, анализа на институционална мрежа, директно набљудување, прошетка во заедница, дрво на проблеми, http://preventionweb.net/go/6832

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕЊЕ		
Америци	Американски Црвен крст	Алатката за процена на ранливост и капацитети (ПРК) е со фокус на локална институционална интервенција. Со алатката се покануваат ООЦК да направат сопствена процена за подготвеност при катастрофи и да видат кои се најголемите закани за нивните ООЦК. На интернет ООЦК ги рангираат капацитетите и се претставуваат до училишта и други организации во заедницата, со цел да се дадат годишни заложби за подобрување на капацитетите преку реализација на активности. http://www.readyrating.org/
	Американски Црвен крст	Општинските организации на Црвен крст во државата Калифорнија се партнери во организацијата на државна вежба во месец октомври, кога училиштата, компаниите и локалните самоуправи и верски организации доброволно учествуваат во вежби за подготвеност при земјотреси кои се движат од едноставни упатства па се до целосни симулациски вежби. http://www.shakeout.org/
	Коста Рика, Хондурас и Гватемала	Овие национални друштва на Црвен крст беа пионери на урбаната апликација за процена на ранливост и капацитети http://www.cruzroja.org/desastres/redcamp/crrec.htm
МЕНА	Иранска Црвена полумесечина	Иранската Црвена полумесечина секоја година организира вежби за подготвеност при земјотреси во кои учествуваат 14 милиони ученици на возраст од 5–18, во повеќе од 150,000 училишта. Вежбите се промовираат на националните и локалните медиуми. http://www.rcs.ir/
	Црвена полумесечина на Мароко	Интегриран менаџмент за дејствување при катастрофи во заедниците кој се реализира во 12 региони. http://www.crmmaroc.org/fr/accueil.html
Африка	Црвен крст Мозамбик	Во најсиромашните заедници, најсуштинската и најпосакувана алатка за соодветен пристап до информации за подготвеност при катастрофи е радиото на навивање на соларен погон. Во земјата се организираат дистрибуциски и евакуациски вежби кои драматично ја подобруваат способноста на земјата да се спречи катастрофалната поплава и циклон во 2000 година. http://www.redcross.org.mz/
	Индонезиски Црвен крст	Активности за намалување на ризици од катастрофи се имплементирани во 18 од 21 региони во Банда Аче, што овозможи обука на 600 вработени и волонтери. http://www.pmi.or.id/ina/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА НЕФОРМАЛНА ЕДУКАЦИЈА		
Америци	Латинска Америка	Интернет страната Desaprender го поттикнува социјалното вмрежување на волонтерите и активистите. http://www.desaprender.org
	Колумбиски Црвен крст	За време на националната кампања на младите им се претставени алатки за подигање на свест за климатски промени. Преку игри на младите им е укажувано за последиците од климатските промени и адаптирањето кон тие промени. http://www.cruzrojacolombiana.org/
	Црвен крст на Панама	Националното друштво обезбедува обука за училишни бригади уште од 1970. Хармонизиран пристап за обука, со материјали за безбедност во училиштата подготвени од Меѓународната Федерација и се користи во соработка со Министерството за Образование, агенциите на Обединетите нации и приватниот сектор. http://panama.cuzroja.org/
Европа	Црвен крст на Грузија	Училиште во Кавказ организираше 18 часовно патување за да учествува на младински настан. При првото учество освоена е камера и искористена за правење на 18 видеа. Во втората година училиштето освои мобилен телефон. http://www.redcross.ge/
	Турска Црвена полумесечина	Националното друштво во соработка со граѓанскиот сектор и Министерството за образование организираше кампања за подигање на свест за опасности од природни катастрофи за општата јавност и учениците. http://www.kizilay.org.tr/
МЕНА	Региона на МЕНА	Младите како носители на промени во однесувањето е алатка која обезбедува поддршка за партиципативни активности на младите. https://fednet.ifrc.org/sw154307.asp
Африка	Црвен крст на Мозамбик	Се обезбедува стручна помош за поддршка на состаноци и активности во училишта со учество на членови од заедницата за борба против циклони, поплави, суши и епидемии. Со проектот се опфатени 99 наставници од 76 училишта и 4,400 ученици. http://www.redcross.org.mz/
	Швајцарски Црвен крст	Националното друштво подготви информативни материјали за ученици. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Проект Замбези	На 20 земјоделци им е обезбедено семе за адаптирање на насадите на климатските промени, и потоа споделуваа вешти и ресурси со уште 20 земјоделци. Резултатите би требало да бидат далекусежни.

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА НЕФОРМАЛНА ЕДУКАЦИЈА		
Африка	Црвен крст на Того	Клубот на мајки здружува 30–50 жени во рурални асоцијации каде спроведуваат активности за подобрување на здравјето во заедниците, хигиена и санитација и активности за намалување на ризици од катастрофи. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
Азија / Пацифик	Индонезиски Црвен крст	На Меѓународниот Ден на Младите, младите се вклучуваат во различни активности за едукација и намалување на ризици: садење дрва, чистење на животната средина, дистрибуирање на производи за заштита од комарци, едукативни игри за деца. (Активности за младите во училиштата за намалување на ризици од катастрофи се спроведуваат подолгу од 20 години.) http://www.pmi.or.id/ina/
	Црвен крст на Непал	Волонтери наставници водат младински активности за подигање на свест во училиштата и во заедницата http://www.nrccs.org/
	Црвен крст на Шри Ланка	Волонтери дистрибуираат материјали за подигање на свест од ризици и планирање при катастрофи пред и по крикет натпревари. http://www.redcross.lk/
	Црвен крст на Самоа	Младите прават интервјуа на стари лица за адаптација кон климатски промени. http://www.redcross.org.ws/
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА ФОРМАЛНА ЕДУКАЦИЈА ВО УЧИЛИШТА		
Америци	Централен Американски Регион	Адаптирани се алатки за подигање на свест во училиштата. Алатките се во форма на илустрирани работни тетратки за ученици и вработени за идентификување на опасности, за трансформирање на капацитети и изнаоѓање решенија и акциски планови, мапирање на училишта, планирање на евакуации, планирање на активности за одговор при катастрофи. Модулите се достапни на шпански и англиски јазик. http://preventionweb.net/go/8345
	Американски Црвен крст	Програм за оценување на Црвениот крст, во рамки на програмот за подготвеност при катастрофи кој преку институционални партнерства се спроведува во училиштата во пет чекори: здружување и постепено подобрување на резултатите од година во година, процена на ранливост и капацитети, подготовка на итен план за акција, имплементирање на план за дејствување при катастрофи и помош за заедниците подобро да се подготват за катастрофи. http://www.readyrating.org/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
ПРИСТАПИ: ПРИМЕРИ НА ФОРМАЛНА ЕДУКАЦИЈА ВО УЧИЛИШТА		
Европа	Црвена полумесечина на Казахстан	Од 2005 година, националното друштво во соработка со УНДП, Министерството за Вонредни Состојби и Министерството за Образование соработуваат на полето на подготвеност при земјотреси обезбедувајќи обука за ученици преку изработка на цртани филмови, видеа и слајд шоу презентации. http://www.redcrescent.kz/
МЕНА	Сириска Црвена полумесечина	Изработена кампања за безбедност на патишта за деца од четврто одделение, преку спроведување вежби. Децата учат безбедност во сообраќајот и прва помош. http://www.ifrc.org/en/what-we-do/where-we-work/middle-east-and-north-africa/
Африка	Швајцарски Црвен крст	Интегрирани теми за шест опасности во наставната програма со поддршка на УНДП и УНИЦЕФ. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
Азија / Пацифик	Камбоџа, Лаос, Виетнам, Шри Ланка, Непал	Адвокативност и поддршка во наставата. http://www.ifrc.org/en/what-we-do/where-we-work/asiapacific/
	Црвен крст на Фиџи	Изработка на лекции за подготвеност при катастрофи за основни училишта. Акцентот е на подигање на свест на децата да бидат проактивни во намалувањето на ризиците во училиштата, дома и во заедницата за време на катастрофи. Наставната програма е призната од Министерството за Образование. http://www.redcross.com.fj/
	Индонезиски Црвен крст	Започнати активности уште пред 20 години во рамки на младинска иницијатива. Програмот се имплементира по случувањето на цунами во Аче и Ниас во соработка со државните институции, Министерството за Образование и УНДП. http://www.pmi.or.id/ina/
	Црвен крст на Непал	Програм за намалување на ризици од катастрофи пилотиран во 40 училишта во три региони подложни на земјотреси и да подложни на поплави и лизгање на земјиште. Училиштата се користат како засолништа за време и по случувањето на катастрофа. Подготвени се прирачници кои ги подготвуваат учениците подобро да се справат со катастрофите. Учениците исто така поминуваат низ обука по прва помош. Преку илјада ученици имаат поминато врсничка едукација на овие теми. http://www.nrcs.org/
		Црвен крст на Виетнам

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПУБЛИКАЦИИ		
На глобално ниво	Меѓународна Федерација	Третирање на вода во домаќинства и безбедно складирање на вода при итни состојби – Теренски прирачник за волонтери на Црвен крст / Црвена полумесечина кој е исклучителна алатка за подготвеност и дејствување при катастрофи иако сеуште не е доволно дисеминирана. http://www.ifrc.org/
	Климатски Центар	Гуманитарен водич за млади за заштитат од климатски промени. http://www.climatecentre.org/
Америци	Латинска Америка	Намалувањето на ризици започнува во училиште http://www.cruzroja.org
	Кариби	Материјали од кампањата <i>Да бидеме подобро подготвени</i> кои содржат листи за проверка при катастрофи: “Дали сте подготвени за ураган?” и “Дали сте подготвени за поплава?”. Серија на помали реклами за заштита од катастрофи. “Колкав е вашиот процент на интелегенција за катастрофи?” и одговори точно неточно со сликовити примери. http://www.caribbeanredcross.org/
	Американски Црвен крст	Серија на листови за подигање на свест за подготвеност при катастрофи и за заштита на животната средина и намалување и рециклирање на отпадоци. Темы : <i>Бидете подготвени за Црвен крст</i> (Општа подготвеност), <i>Безбедност при урагани</i> , <i>Вражање во домот по поплава или ураган</i> , <i>Безбедност при торнада</i> , <i>Листа за проверка при снемивање на електрична струја</i> , <i>Безбедност на миленичиња</i> , <i>Листа за проверка при снежни бури</i> . http://j.mp/ht2Xpw
	Диминикански Црвен крст	Семеен план за подготвеност при различни видови на катастрофи. http://www.caribbeanredcross.org/
Европа Азија	Ерменски Црвен крст	Информативни постери и брошури за подигање на свест на население за заштита од катастрофи и обезбедување соодветна подготвеност на населението. http://redcross.am/
	Централна Азија	Семеен план за подготвеност при катастрофи и листи за проверка при процена, планирање, физичка заштита и подобрување на капацитетите за одговор при катастрофи http://preventionweb.net/go/665
	Дански Црвен крст	Разнобојно младинско списание за Климатски Промени. http://www.skole.drk.dk/sw51548.asp

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПУБЛИКАЦИИ		
МЕНА	Алжирска Црвена полумесечина	<p>Материјали за кампања “Земјотрес! Не паничете: пред, за време на, потоа”, на арапски и француски јазик, цртани личности кои се појавуваат во серија на постери, брошури и презентации, кои ги учат децата што треба а што не треба да прават за време на земјотрес. Кога за прв пат се направени, властите не биле волни да се користат, затоа што се плачеле да не резултира со паника кај населението. Во првата фаза програмот опфати 164 училишта (60,000 ученици), како и 372 наставници. Сега петгодишниот план за работа на ова поле е поддржан од Министерството за Образование, Министерството за Внатрешни Работи, Министерството за Здравство и Цивилната Заштита.</p> <p>http://preventionweb.net/go/4309 http://preventionweb.net/go/4310 http://preventionweb.net/go/5189</p>
	Црвена полумесечина на Мароко	<p>Две книги <i>Надир и Поплавитеи</i> Надир и Земјотресите се изданија кои се одлично прифатени од децата.</p> <p>http://preventionweb.net/go/4307 http://preventionweb.net/go/4308</p>
Азија Пацифик	Регион на Јужна Азија	<p>Градење побезбедни заедници во Јужна Азија: наставна програма, Прирачник за фасилитатори, Работна книга за учесници, Дополнителна работна книга за фасилитатори, Книга за адвокативност, Книга за на кафе-документарец, во која се цитирани четири студии на случаи.</p> <p>http://www.indianredcross.org/pressRel30Apr.htm</p>
	Австралиски Црвен крст	<p>Серијата за подготвеност при катастрофи ги содржи следниве информативни листови: Чекор 1: Бидете информирани, Чекор 2: Направете План, Чекор 3: Земете го со вас комплетот за итна состојба, Чекор 4: Познавајте ги вашите соседи. Во серијата се содржани и информативни флаери за: <i>Како да се помогне за време на итна состојба, Како да се постапува со деца за време на итна состојба, Картичка за користење при итни состојби</i> (за пополнување), <i>Четири чекори за подготовка на домаќинство</i>, 4 Чекори за подготовка за итни состојби, <i>Подготвеност за итни состојби за лица со хендикеп</i>,</p> <p>http://www.redcross.org.au/ourservices_acrossaustralia_emergencyservices_prepare.htm</p>
	Кинески Црвен крст	<p>Серија на постери за сеизмички отпорно градење Во соработка со неколку партнери.</p> <p>http://www.buildchange.org/resources.html</p>

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПУБЛИКАЦИИ		
Азија Пацифик	Индиски Црвен крст	Имплементирано во соработка со Германски Црвен крст – комплет на информации за едукација и комуникации во регионот на Ориса. Книги за обука на волонтери за националното друштво за: менаџирање на катастрофи, барање и потрага, прва помош, психолошка прва помош, вода и санитација, подигање на свест за мерки за намалување на ризици од катастрофи, одржување на засолништа, употреба на опрема за засолништа, финансиски менаџмент, зајакнување на жените во заедницата. http://www.indianredcross.org/
	Индонезиски Црвен крст	Постери за безбедно градење со бамбус. https://fednet.ifrc.org/sw188071.asp
	Јапонски Црвен крст	Брошури за едукација на јавност и активности за подготвеност при катастрофи во заедниците и намалување на ризици: <i>Подготвеност при катастрофи и намалување на ризици за претпритпријатија и асоцијации, Грижа за стари лица при катастрофи, Прирачник за психосоцијална поддршка на волонтери во погодени области.</i> http://www.jrc.or.jp/
	Црвен крст на Соломонски Острови	Националното друштво подготви сет на постери за влијанието на климатските промени и промовирање на традиционални методи за справување со климатските промени. Активностите се спроведуваат во соработка со Министерството за Животна Средина, Хидрометеоролошкиот Завод и Канцеларијата за Справување со Кризи. http://solomonredcross.blogspot.com/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА НАСТАВНИ ПРОГРАМИ, МОДУЛИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ		
Америци	Латинска Америка	<i>Превенцијата е Подобра</i> - 14 модули и 9 прирачници за подготвеност и дејствување при катастрофи. Дванаесет прирачници во форма на работни тертратки достапни на шпански и англиски јазик: http://preventionweb.net/go/8345
	Американски Црвен крст	Наставна програма за подготвеност при катастрофи која содржи наставни планови и показни вежби за различни теми поврзани со катастрофите, како на пример подигање на свест за ризици, намалување на ризици и подготвеност при катастрофи за деца во основни и средни училишта. Материјалите се влезени во официјалните наставни програми за основните училишта. Исто така постои адаптирана верзија која може да се користи во домаќинствата. Речиси половина од 756 општински организации на Црвен крст го имплементираа овој програм во заедницата, со што беа опфатени 5.2 милиони деца во период од шест години. http://www.redcross.org/disaster/masters

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА НАСТАВНИ ПРОГРАМИ, МОДУЛИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ		
Америци	Американски Црвен крст	<p><i>Справување со стравот</i> е наставна програма која има за цел да им помогне на деца и тинејџери на возраст помеѓу 5–16 години подобро да се подготват за катастрофи по терористичкиот напад и трагичен настан од 11 септември (исто така и канадски Црвен крст).</p> <p>http://www.croixrouge.ca/article.asp?id=33869&tid=001</p> <p><i>Удар на Ураган!</i> е мултимедиски пакет за учење за опасности од урагани наменет за деца во средните училишта. Пакетот е изработен во соработка со Федералната Агенција за Кризен Менаџмент, Националната Хидрометеоролошка служба, Американскиот Црвен крст и Каналот за Време (Weather Channel), каде се интегрирани мерки за безбедност и заштитат од урагани со научни инструкции и интерактивно учење.</p> <p>www.met.ed.ucar.edu/hurricane/strike/</p>
	Канадски Црвен крст	<p><i>Очекувајте го Неочекуваното</i> е изработено во соработка со Мрежата за Време со поддршка на Државната Осигурителна Компанија. Опфатени се над 750,000 деца.</p> <p>http://www.croixrouge.ca/article.asp?id=33865&tid=001</p>
Европа и Централна Азија	Црвен крст на Ерменија	<p>Семинари во училишта на тема земјотреси, поплави, и лизгање на земјиште и кал. Организирање на квизови на овие теми во заедниците.</p> <p>http://redcross.am/</p>
	Британски Црвен крст	<p>Серија на флексибилни наставни ресурси во форма на сетови за најразлични теми. <i>ХИВ/СИДА</i> по повод одбележување на Светскиот Ден на Сида, <i>Миене Раце</i> по повод кампања за подигање на свест за важноста на хигиената. Наставниците држат предавања на теми како што се пандемискиот грип, поддршка за хендикепирани лица и емотивна поддршка во услови на емотивна криза и оплакување. http://www.redcross.org.uk/What-we-do/Teachingresources/Assembly-kits</p>
	Централна Азија	<p>Во 1998, серија на модули се подготвени на теми: подготвеност при катастрофи, намалување на ризици, едукација на јавност, планирање на мерки за подготвеност, подготовка на информации при катастрофи и известување.</p>
	Турска Црвена полумесечина	<p><i>Учиме безбедно да живееме</i> е производ на Турската Црвена полумесечина во соработка со Американскиот Црвен крст. Претставува водич за наставници од четврто одделениево однос на инкорпорирање содржини за опасности и намалување на ризици во наставните програми.</p> <p>http://www.kizilay.org.tr/</p>

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА НАСТАВНИ ПРОГРАМИ, МОДУЛИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ		
Европа и Централна Азија	Турска Црвена полумесечина	<p>Модули за обука за инструктори со PowerPoint презентации за различни целни групи – Основна Обука за Подготвеност при Катастрофи.</p> <p>http://preventionweb.net/go/4656</p> <p>Одделот за обука обезбедува обуки за: Опасности, ризици и катастрофи на провинциско ниво, Подготвеност при катастрофи и менаџирање на катастрофи, Процена на ризици од катастрофи, Ризици и капацитети, Планови за подготвеност и дејствување при катастрофи.</p>
Азија Пацифик	Регион на Југоисточна Азија	<p>Во соработка со владини агенции и други организации, подготовка на модули за: Намалување на ризици во заедници, Дејствување при катастрофи, Процена на потреби, Процена на ранливост и капацитети.</p> <p>http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/asia-pacific/south-east-asia/</p>
	Индиски Црвен крст	<p>Дипломски курс за подготвеност при катастрофи и рехабилитација, наменет е за подобрување на капацитетите на менаџерите во државата и во приватниот сектор со цел да се обезбеди ефективен одговор и рехабилитација при катастрофи. Модел за подготвеност и дејствување при катастрофи наменет за оспособување на оспособувачи.</p> <p>http://www.indianredcross.org/dmc_course.pdf</p>
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА Е-УЧЕЊЕ		
На глобално ниво	Меѓународна Федерација	<p>X1N1: <i>Виет сте најдобрата Одбрана</i> е триесет минутен курс за самоучење за вработени и волонтери на Црвен крст за подготовка за пандемиски грип.</p> <p>http://www.bestdefence.org</p>
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА УМЕТНИЧКИ ИЗВЕДБИ И НАСТАНИ		
Америци	Колумбиски Црвен крст	<p>Локална иницијатива со куклена претстава која прерасна во мултиетнички збир на ликови за подигање на свест за заштита од климатски промени. Куклениот театар привлекува голем интерес во целата земја.</p> <p>http://www.climatecentre.org/site/youth</p>
Европа	Турска Црвена полумесечина	<p>Професионална театарска група за подигање на свест на ученици и луѓе во локалните заедници.</p> <p>http://www.kizilay.org.tr/</p>
Африка	Мозамбик и Ангола	<p>Се користат драма претстави за пренесување на пораки до јавноста.</p> <p>http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/africa/</p>
	Сенегал, Мали и Гамбија	<p>Улични уметници ги ангажираат децата во истражување, преку улишни тестирања за “ризичи”.</p> <p>http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/africa/</p>

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА НАСТАВНИ ПРОГРАМИ, МОДУЛИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ		
Азија Пацифик	Црвен крст на Демократска Република Кореја	Учениците се вклучени во музички презентации насловени “ <i>Безбедноста на патиштата ги спречува сообраќајните несреќи</i> ”. http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/asia-pacific/east-asia/
	Црвен крст на Непал	Се користат традиционални народни песни за намалување на ризици од катастрофи. http://www.nrscs.org/
	Индиски Црвен крст	Во Ориса, локални пејачи имаат снимено различни песни што треба да се прави за време на предупредувања. http://www.indianredcross.org/
	Црвен крст на Шри Ланка	Се одржуваат месечни состаноци во заедницата за и се дискутираат прашања поврзани со хигиена, ХИВ/СИДА и прва помош. http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/asia-pacific/south-asia/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ИГРИ И НАТПРЕВАРИ		
Америци	Латинска Америка	Различни игри со табла на тема ризици. http://preventionweb.net/go/2114
Азија Пацифик	Кинески Црвен крст	Натпревар на 5,000 учесници за превенција и ублажување на последици од катастрофи и безбедност во училишта. http://www.redcross.org.cn/
	Црвен крст на Тувалу	Квиз кој се организира во целата земја за младински групи. За повеќе информации www.ifrc.org/fr/contacts/
	Индиски Црвен крст	Во Ориса, Германскиот Црвен крст, подготви игра слична на монопол. http://fednet.ifrc.org/en/our-federation/secretariat-offices/asia-pacific/south-asia/
Африка	Малави, Сенегал, Етиопија	Климатскиот Центар користи игри за стимулирање одлуки за осигурување од временски околности. http://www.trust.org/alertnet/news/games-bring-boringclimate-science-to-life-researcher
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИСКИ ОБЈАВИ (СПОТОВИ)		
Америци	Кариби	Во рамки на кампањата <i>Биди Подготвен</i> , изработен е спот во траење од 30 секунди со едноставни пораки кој ги повикува луѓето да се обратат на телефон или да прочитаат на интернет страната за повеќе информации. http://www.caribbeanredcross.org/
	Мексикански Црвен крст	Националното друштво подготви спот во траење од 20 секунди со пораки за подготвеност при урагани. http://www.cruzrojamexicana.org.mx/
Европа	Црвен крст на Азербејџан	Националното друштво има неколку радио станици и осум високи фреквентни мобилни станици за рано предупредување и брз одговор. http://www.redcrescent.az/

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИСКИ ОБЈАВИ (СПОТОВИ)		
Африка	Црвен крст на Уганда	Општинската организација Киткум имаше две радио емисии и 40 радио пораки за пандемискиот грип Х1Н1. http://www.redcrossug.org/
Азија Пацифик	Црвен крст на Тимор Лесте	Се користи радиото за пренесување пораки за време на дождовната сезона, во соработка со Владата и УНИЦЕФ. http://www.redcross.tl/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА КРАТКИ ВИДЕА И АУДИО ПОРАКИ		
На глобално ниво	Меѓународна Федерација	YouTube каналот на Меѓународната федерација содржи стотици видеа. До 2009, каналот е посетен повеќе од 75,000 пати и гледани се повеќе од 750,000 видеа (во просек десет видеа по посета), со повеќе од 1,000 претплатници. Младите на Црвен крст имаат посебни канали. Најгледаното видео е гледано 130,000 пати во период од 2 години. http://www.youtube.com/ifrc
	Центар	Партиципативно видео кое успешно се користи во Аргентина, Бангладеш, Индонезија, Малави и Мозамбик. http://www.climatecentre.org/site/films
Америци	Кариби	Серија на видеа кои промовираат подготвеност при урагани. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Аргентина	Во краткиот филм “Поплавена куќа”, волонтерите градат макета куќа и ја ставаат во езерце во јавен парк за да ги прикажат опасностите од поплава. http://www.youtube.com/watch?v=5bZKCT7aonE
	Колумбиски Црвен крст	Колумбискиот младински Црвен крст подготви едноминутно видео кое се прикажуваше во рамки на програмата <i>Една минута во етерот</i> . http://eco.canalrcn.com/
Европа	Шпански Црвен крст	Телевизиска програма на Шпански Црвен крст со многу видеа. Се подготвува и редовен билтен. http://www.cruzroja.tv/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПОДОЛГИ ВИДЕА		
На глобално ниво	Меѓународна Федерација	“Подготвените заедници се побезбедни заедници” http://www.youtube.com/ifrc#p/search/1/V9jMOi5Byhc
Америци	Латинска Америка	Радио сапунска опера произведена во соработка со Меѓународната Федерација, ИОМ, Центарот за Превенција на природни катастрофи во Централна Америка и Пан Американската Здравствена Организација, наменета за намалување на ризици од катастрофи. “Време на Урагани” (на шпански јазик) е составена од четири приказни по 25 епизоди. “Тешка сезона” (на англиски јазик) се однесува на природните катастрофи кои ги зафаќаат Карибите.

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПОДОЛГИ ВИДЕА		
Америка	Кариби	“Урагани: Како да се изгради побезбедна дрвена куќа” видео на YouTube каналот на Меѓународната Федерација http://bit.ly/fusnwl
Азија Пацифик	Индонезија	Градење на безбедни домови од бамбус - видео на YouTube каналот на Меѓународната Федерација. http://www.youtube.com/ifrc
	Црвен крст на Тувалу	Редовна емисија на националното радио. Пораки за подготвеност при катастрофи, здравје, климатски промени, животна средина и заштита на вода за време на сушна сезона. Се организираат натпревари за подигање на свеста кај учениците. За повеќе информации http://www.ifrc.org/fr/contacts/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ		
На глобално ниво	Меѓународна федерација	YouTube канал на Меѓународната Федерација. http://www.youtube.com/ifrc
Азија Пацифик	Црвен крст на Шри Ланка	Интерактивен гласовен систем со пораки за рабно предупредување http://www.redcross.lk/
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА АКТИВНОСТИ ПРЕКУ ИНТЕРНЕТ СТРАНИ		
На глобално Ниво	Меѓународна Федерација –	Најдобрата одбрана сте вие www.ifrc.org/what/health/relief/best_defence.asp
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар www.climatecentre.org
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар - Адвокативност www.climatecentre.org/site/advocacy
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар – Менаџирање на катастрофи www.climatecentre.org/site/disaster-management
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар - филмови www.climatecentre.org/site/films
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар - публикации www.climatecentre.org/site/publications/85
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар – млади www.climatecentre.org/site/youth
	Меѓународна Федерација	Планирање за итни состојби и планирање за подгот.при катастрофи http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Меѓународна Федерација	Менаџирање на катастрофи http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Меѓународна Федерација	Рано предупредување www.climatecentre.org/site/early-warning-early-action
	Меѓународна Федерација	Грижа во заедница – Вода и санитација http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Меѓународна Федерација	X1H1 – е-учење https://ifrc.cyberu.com/client/ifrc/default.aspx
	Меѓународна Федерација	X1H1 – онлајн кампања www.ifrc.org/what/health/relief/best_defence.asp
	Меѓународна Федерација	Медиуми www.ifrc.org/news/media/index.asp

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПОДОЛГИ ВИДЕА		
На глобално Ниво	Меѓународна Федерација –	Наш свет ваш потег http://ourworld-yourmove.org/blog-english/?p=801
	Меѓународна Федерација	Провентион Конзорциум www.proventionconsortium.org/?pageid=46#search
	Меѓународна Федерација	Онлајн публикација www.ifrc.org/publicat/wdr2009/summaries.asp
	Меѓународна Федерација	Упатство на интернет страната www.climatecentre.org/site/web-based-guidance
	Меѓународна Федерација	Подготовка за катастрофи www.ifrc.org/what/disasters/preparing/index.asp
	Меѓународна Федерација	Намалување на ризици од катастрофи www.ifrc.org/what/disasters/reducing/index.asp
	Меѓународна Федерација	Општи публикации за катастрофи www.ifrc.org/what/disasters/resources/publications.asp#dmtp
	Меѓународна Федерација	YouTube канал на Меѓународната Федерација. www.youtube.com/ifrc
	Меѓународна Федерација	Климатски Центар – млади www.climatecentre.org/site/youth
Америци	Американски Реф. Центар за Образование	www.cruzroja.org/desastres/redcamp/crrec.htm
	Американски Регионален Центар за Катастрофи	www.cruzroja.org/desastres/redcamp/crepd.htm
	Американски Центар за нам.ризици од катастрофи	www.cruzroja.org/desastres/index.htm
	Американски Црвен крст	Водич за стандардни пораки www.redcross.org/disaster/disasterguide/
	Американски Црвен крст	Вежба за подготвеност при катастрофи www.shakeout.org
	Американски Црвен крст	Интерактивни страни www.redcrossroommates.org/en/
	Американски Црвен крст	Бидете подготвени http://rdcrss.org/hvJRp6
	Американски Црвен крст	Бидете подготвени за Црвен крст http://72.3.171.147/#SITE
	Американски Црвен крст	Справување со страв http://rdcrss.org/hhlolw
	Американски Црвен крст	Сет за едукатори за катастрофи http://rdcrss.org/e3vyba
	Канадски Црвен крст	www.redcross.ca
Кариби	Менаџирање на катастрофи http://www.ifrc.org/fr/contacts/	

АНЕКСИ		
ПОДИГАЊЕ НА СВЕСТ ЗА ЗАШТИТА ОД КАТАСТРОФИ – УПАТСТВО		
АЛАТКИ: ПРИМЕРИ НА ПОДОЛГИ ВИДЕА		
Америци	Кариби	Каталог за подигање на свест за природни катастрофи http://pirac.croix-rouge.fr/
	Колумбија	Банка за крв http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Аргентина	www.youtube.com/watch?v=5bZKCT7aonE
	Десапрендер	www.desaprender.org/
	Радионовела	Урагани www.preventionweb.net/go/9495
	Црвен крст на Уругвај	http://www.uruguay.cruzroja.org/
Европа	ЦК ЕУ	Информирани. Подготвени. Заедно www.informedprepared.eu/
	Британски Црвен крст	Подготовка за катастрофи (стории за донатори) www.redcross.org.uk/TLC.asp?id=84076
	Британски Црвен крст	Планови за предавања за поплави www.redcross.org.uk/standard.asp?id=100886
	Британски Црвен крст	Планови за справување со цунами http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Британски Црвен крст	Планови за предавања www.redcross.org.uk/TLC.asp?id=85329
	Британски Црвен крст	Планови за справување со свински грип www.redcross.org.uk/standard.asp?id=100910
	Холандски Црвен крст	Искуства од Виетнам http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	ТВ Шпански Црвен крст	Телевизија на Шпански Црвен крст www.cruzroja.tv/
Африка	Западна и Централна Африка	Мерки за рано предупредување www.ifrc.org/docs/news/08/08091002/index.asp
	Западна и Централна Африка	Користење временски прогнози за заштитат од катастрофи http://www.climatecentre.org/
	Црвен крст на Јужна Африка	http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Црвен крст на Зимбамве	http://www.zimbabweredcross.co.cc/
Азија Пацифик	Австралиски Црвен крст	Фактографски податоци http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Австралиски Црвен крст	Младите и Климатските Промени http://www.ifrc.org/fr/contacts/
	Индонезиски Црвен крст	Климатски промени www.youtube.com/watch?v=KSNcFyOSS3c
	Јапонски Црвен крст	www.jrc.or.jp/english/activity/disaster.html
	Австралиски Црвен крст	Подготвеност при катастрофи http://www.ifrc.org/fr/contacts/

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА МЕЃУНАРОДНОТО ДВИЖЕЊЕ НА ЦРВЕН КРСТ И ЦРВЕНА ПОЛУМЕСЕЧИНА

ХУМАНОСТ

Меѓународното движење на Црвениот крст и Црвената полумесечина настана како резултат на желбата да им се помогне на ранетите на бојното поле и тоа без било каква пристрасност, како и да го спречи и олесни човековото страдање секогаш кога е тоа можно. Целта на движењето е да го заштити животот и здравјето и да го почитува човекот. Промовира заедничко разбирање, пријателство, соработка и траен мир меѓу сите луѓе.

НЕПРИСТРАСНОСТ

Не прави дискриминација врз основа на национална, расна, верска и класна припадност или политичко убедување. Настојува да ги олесни страдањата на поединците, водејќи се исклучиво од нивните потреби но, давајќи приоритет на најитните случаи.

НЕУТРАЛНОСТ

Со цел да се ужива довербата на сите, Движењето не смее да зазема страни при конфликти или да учествува во контроверзни ситуации од политичка, расна, верска или идеолошка природа.

НЕЗАВИСНОСТ

Движењето е независно. Националните друштва иако делуваат како дополние на хуманитарните служби на владите и се предмет на регулирање на националното законодавство, мораат да ја зачуваат автономноста за да можат да дејствуваат во секое време, согласно со принципите на Движењето.

ДОБРОВОЛНА СЛУЖБА

Тоа е движење за давање на доброволна помош кое не е инспирирано од материјални побуди.

ЕДИНСТВО

Во една држава може да има само едно национално друштво на Црвениот крст или Црвената полумесечина. Мора да биде отворено за сите и да ја извршува својата хуманитарна работа на целата територија во земјата.

УНИВЕРЗАЛНОСТ

Меѓународното Движење на Црвениот крст и Црвената полумесечина, во кое сите друштва што го сочинуваат имаат еднаков статус, одговорности и должности взаемно да се помагаат, делува во целиот свет.